ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

Výroční zpráva

Česká rozvojová agentura

2013

Česká rozvojová agentura

Nerudova 3, 118 50 Praha 1

Tel.: +420 251 108 130

Email: info@czda.cz

Web: www.czda.cz

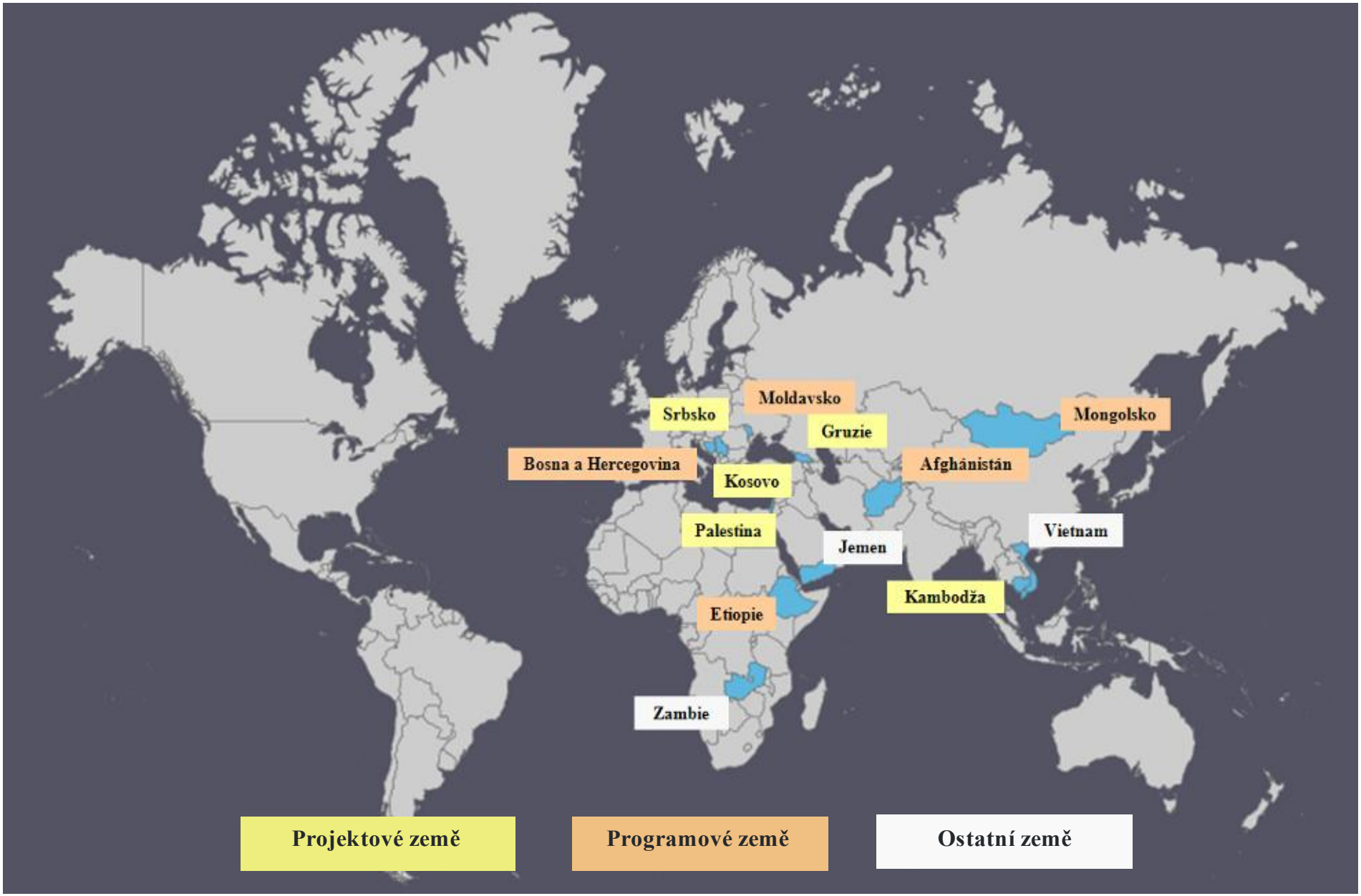
Srbsko
Moldavsko
Gruzie
Mongolsko
Bosna a Hercegovina
Kosovo
Afghánistán
Palestina
Jemen
Vietnam
Kambodža
Etiopie
Zambie
Projektové země
Programové země
Ostatní země

O AGENTUŘE

Česká rozvojová agentura (ČRA) působí od 1. ledna 2008 jako implementační agentura pro plnění úkolů v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS). Jedná se o organizační složku státu zřízenou zákonem č. 151/2010, Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů (dále jen zákon o zahraniční rozvojové spolupráci). Zřizovatelem ČRA je Ministerstvo zahraničních věcí ČR (MZV), v rámci kterého ČRA organizačně spadá pod Sekci ekonomickou (MZV SEK). Hlavními úkoly agentury jsou zejména příprava a realizace bilaterálních projektů ZRS, a to v součinnosti s MZV, zastupitelskými úřady (ZÚ), relevantními subjekty v partnerských zemích a ve spolupráci s Radou pro zahraniční rozvojovou spolupráci. Aktivity probíhají v souladu s platnou koncepcí ZRS a metodikou projektového cyklu.

V rámci projektového cyklu je ČRA zodpovědná za identifikaci, formulaci, realizaci a monitoring projektů, včetně přípravy výběrových řízení na veřejné zakázky a vypisování dotačních výběrových řízení. ČRA dále podporuje české subjekty usilující o zapojení do realizace projektů v rámci rozvojové spolupráce ostatních dárců, zvláště pak Evropské komise (EK), posiluje kapacity české rozvojové konstituence a vykonává osvětovou činnost a propagaci výstupů ZRS v České republice i v zahraničí. V roce 2013 činnost organizace plně reflektovala usnesení vlády č. 413/2012 k Plánu zahraniční rozvojové spolupráce na rok 2013 a střednědobému výhledu jejího financování do roku 2015.

Tato výroční zpráva představuje realizaci projektů ZRS v roce 2013 v rámci prioritních zemí s programem a bez programu a ostatních partnerských zemí. Zvláštní kapitola je dále věnována tuzemským a trilaterálním dotacím, dalším rozvojovým aktivitám (jako je spolupráce se soukromým sektorem, předání transformačních zkušeností, spolupráce s ostatními dárci a vnější vztahy) a administrativním otázkám činnosti ČRA. Závěrečná část sumarizuje finanční čerpání bilaterální, tuzemské a trilaterální projektové spolupráce v roce 2013, kterou uzavírá přehled abstraktů realizovaných bilaterálních projektů.

ČESKÁ ROZVOJOVÁ AGENTURA

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

držíte v rukou zprávu rekapitulující činnost České rozvojové agentury v roce 2013. Tak jako v minulých letech byla naše činnost zaměřena na realizaci projektů zahraniční rozvojové spolupráce, poskytované Českou republikou do 13 partnerských zemí. I přes přetrvávající dopady globální ekonomické krize zůstal objem finančních prostředků na tyto aktivity v řádu 400 milionů korun prakticky stejný s minulými lety.

Co však nezůstává stejné, je celkové mezinárodní prostředí. V květnu 2013 se ČR stala plnoprávným členem Výboru OECD pro rozvojovou pomoc. Jedná se o uznání vyspělosti českého systému zahraniční rozvojové spolupráce, ale současně nás zavazuje k dalšímu úsilí. Proto ČRA ve spolupráci s MZV začala v roce 2013 podnikat kroky na zefektivnění řízení projektového cyklu, posílení kapacit v partnerských zemích a zvýšení transparentnosti vynakládaných prostředků v souladu s našimi mezinárodními závazky.

Současně se dynamicky vyvíjejí i naše partnerské země. Mongolsko patřilo v roce 2013 mezi deset nejrychleji rostoucích ekonomik světa. Nadprůměrně si vedly také Etiopie, Zambie a Kambodža. Srbsko a Kosovo uzavřely pod patronací EU historickou dohodu o vzájemných vztazích. Moldavsko a Gruzie na listopadovém summitu ve Vilniusu parafovaly asociační dohody s EU. Tyto i další události výrazně ovlivňují rozvojové směřování partnerských zemí, na což se v našich aktivitách snažíme reagovat.

Podle objemu prostředků šlo v roce 2013 nejvíce českých rozvojových projektů na podporu zelené ekonomiky, tj. přístup k pitné vodě, nakládání s odpady, udržitelné zdroje energie a zvyšování ekologické produkce zemědělství. Další významnou oblastí byly projekty v sociální oblasti – zlepšování dostupnosti a kvality školství a zdravotnictví, sociální podpora zranitelných skupin obyvatel apod. Třetí typ projektů představovala podpora dobrého vládnutí a zvyšování kapacit státních i regionálních institucí, kterým se snažíme předávat vlastní zkušenosti z transformace a vstupu do EU.

V roce 2013 jsme také realizovali čtyři dotační tituly na rozvojové aktivity v České republice, jako je podpora kapacit nevládních organizací, rozvojová osvěta a globální rozvojové vzdělávání. Novým prvkem v našem portfoliu se stalo vysílání vysokoškolských učitelů do rozvojových zemí. Úspěšně pokračoval program trilaterální spolupráce, díky němuž jsme mohli podpořit zapojování nevládních organizací do rozvojových projektů EU.

Věřím, že Vám tato zpráva podá bližší obrázek o našich aktivitách v uplynulém roce. Jménem České rozvojové agentury se těším na spolupráci se všemi našimi partnery při zajišťování zahraniční rozvojové spolupráce v roce 2014.

Michal Kaplan

ředitel ČRA

Výroční zpráva České rozvojové agentury
za rok 2013

Obsah

O AGENTUŘE ... 4
ÚVODNÍ SLOVO ... 5
1 REALIZACE PROJEKTŮ V PARTNERSKÝCH ZEMÍCH V ROCE 2013 ... 8
1.1 PLNĚNÍ ÚKOLŮ ČRA V RÁMCI PROJEKTOVÉHO CYKLU ... 8
1.2 PRIORITNÍ ZEMĚ ČESKÉ ZRS S PROGRAMEM SPOLUPRÁCE ... 12
AFGHÁNISTÁN ... 12
BOSNA A HERCEGOVINA ... 13
ETIOPIE ... 15
MOLDAVSKO ... 17
MONGOLSKO ... 19
1.3 PRIORITNÍ ZEMĚ ČESKÉ ZRS BEZ PROGRAMU SPOLUPRÁCE ... 21
GRUZIE ... 21
KAMBODŽA ... 23
KOSOVO ... 24
PALESTINA ... 25
SRBSKO ... 26
1.4 OSTATNÍ PARTNERSKÉ ZEMĚ ... 27
JEMEN ... 27
VIETNAM ... 27
ZAMBIE ... 28
2 REALIZACE TUZEMSKÝCH A TRILATERÁLNÍCH PROJEKTŮ ... 30
3 DALŠÍ AKTIVITY ČRA ... 33
3.1 SPOLUPRÁCE V RÁMCI SOUKROMÉHO SEKTORU ... 33
3.2 PŘEDÁVÁNÍ TRANSFORMAČNÍCH ZKUŠENOSTÍ ... 34
3.3 SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI DÁRCI ... 35
3.4 VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ ... 36
4 PERSONÁLNÍ A ROZPOČTOVÉ OTÁZKY ... 38
4.1 PERSONÁLNÍ OTÁZKY ČRA ... 38
4.2 KOMPLEXNÍ ROZBOR HOSPODAŘENÍ ČRA V ROCE 2013 ... 39
5 Přílohy ... 41
5.1 Přehled čerpání bilaterální projektové spolupráce v gesci ČRA v roce 2013 ... 41
5.3 Přehled čerpání projektů formou rozpočtového opatření v roce 2013 ... 48
5.4 Přehled čerpání tuzemské projektové spolupráce v gesci ČRA v roce 2013 ... 49
5.5 Přehled čerpání trilaterální projektové spolupráce v gesci ČRA v roce 2013 ... 51
5.6 Abstrakty realizovaných bilaterálních projektů v gesci ČRA v roce 2013 ... 53
5.7 Zpráva auditora k účetní závěrce ČRA za rok 2013 ... 118
5.8 Seznam použitých zkratek ... 120

Zpracoval: kolektiv ČRA
Předkládá: Ing. Michal Kaplan – ředitel ČRA

Seznam tabulek:

Tab. 1	Přehled zemí a sektorů	***11***
Tab. 2	Rozbor hospodaření ČRA	***39***
Tab. 3	Plánované objemy a skutečné čerpání prostředků na realizaci projektů ZRS ČR v gesci ČRA	***39***

Seznam grafů:

Graf 1	Podíl skutečného finančního čerpání prostředků dle formy projektů	***9***
Graf 2	Skutečné čerpání finančních prostředků na projekty realizových v jednotlivých zemích	***10***
Graf 3	Skutečné čerpání finančních prostředků na projekty realizových v jednotlivých sektorech	***10***

Seznam příloh:

5.1	Přehled čerpání bilaterální projektové spolupráce v gesci ČRA v roce 2013	***41***
5.2	Přehled čerpání projektů formou rozpočtového opatření v roce 2013	***48***
5.3	Přehled čerpání tuzemské projektové spolupráce v gesci ČRA v roce 2013	***49***
5.4	Přehled čerpání trilaterální projektové spolupráce v gesci ČRA v roce 2013	***51***
5.5	Abstrakty realizovaných bilaterálních projektů v gesci ČRA v roce 2013	***53***
5.6	Zpráva auditora	***118***
5.7	Seznam použitých zkratek	***120***

1 REALIZACE PROJEKTŮ V PARTNERSKÝCH ZEMÍCH V ROCE 2013

1.1 PLNĚNÍ ÚKOLŮ ČRA V RÁMCI PROJEKTOVÉHO CYKLU

Nejvýznamnější část činnosti ČRA je tradičně zaměřena na přípravu a realizaci bilaterálních rozvojových projektů v partnerských zemích české ZRS. Tak jako v uplynulých letech ČRA v roce 2013 zajišťovala fáze identifikace, formulace, realizace a monitoringu projektů ZRS, jak jí ukládá Metodika projektového cyklu dvoustranných projektů ZRS. Za tímto účelem je ČRA vnitřně členěna na dvě oddělení: oddělení identifikace a monitoringu (OIM) a oddělení formulace projektů (OFP).

ČRA působila v roce 2013 ve vybraných partnerských zemích, a to v souladu s Koncepcí ZRS na léta 2010-2017 Prioritní země české ZRS se podle zmíněné Koncepce dělí do tří kategorií na země programové se specifickým programem spolupráce (Afghánistán, Bosna a Hercegovina, Etiopie, Moldavsko a Mongolsko), země projektové s dílčími projekty spolupráce (Gruzie, Kambodža, Kosovo, Palestina a Srbsko) a země ostatní, tzv. phase-out země, v nichž je česká rozvojová spolupráce postupně ukončována (Jemen Vietnam a Zambie).

Rozpočet a sektorové zaměření projektů stanovil Plán dvoustranné ZRS na rok 2013, který byl schválen vládou v květnu 2012. O konkrétní formě zpracování projektů rozhodla ČRA na základě schválených sektorových témat, případně informací získaných v průběhu identifikační mise, jejímž cílem je určit nejen sektorová témata, ale také přímo projektové náměty rozvojové spolupráce, které jsou v souladu s rozvojovými prioritami partnerských zemí.

V případě programových zemí vycházela **identifikace** ze zpracovaných střednědobých Programů spolupráce mezi ČR a těmito zeměmi. V případě partnerských zemí bez programu spolupráce pak představují rámec pro identifikaci relevantní strategické dokumenty, zejména Koncepce ZRS na období 2010 - 2017, a strategické dokumenty na úrovni partnerské země (např. sektorové strategie, strategický dokument pro snižování chudoby). Rovněž probíhala průběžná komunikace se zainteresovanými subjekty, zejména MZV, ZÚ, partnerskými institucemi, neziskovým a podnikatelským sektorem, atd.

Projektové náměty, které byly vyhodnoceny jako vhodné, byly postoupeny do fáze **formulace**, tj. přípravy technické specifikace a zadávací dokumentace pro výběrová řízení na realizátory projektů. ČRA vedla výběrová řízení podle zákona o veřejných zakázkách a uzavírala smlouvy s vítěznými realizátory. V případě návrhů předkládaných NNO a dalšími oprávněnými subjekty zodpovídala ČRA za vypsání dotačních výběrových řízení a udělení rozhodnutí o dotaci. Specifickou formou realizace ZRS, která byla v roce 2013 využívána, byla rozpočtová opatření v rámci spolupráce s ostatními orgány státní správy ČR.

Po uzavření smluv s realizátory projektů ZRS, resp. vydání rozhodnutí o udělení dotace, probíhal **monitoring** projektů. ČRA při něm spolupracovala s teritoriálně příslušnými zastupitelskými úřady ČR a podnikala vlastní monitorovací mise. Během monitoringu ČRA zejména kontrolovala plnění jednotlivých projektových aktivit a hodnotila jejich výsledky. V případě potřeby vzešlé z monitoringu ČRA ve spolupráci s realizátory a místními partnery přijímala opatření na změny v realizaci projektů.

Oddělení identifikace a monitoringu (OIM) v souladu s platnou metodikou projektového cyklu a harmonogramem přípravy nových projektů v průběhu roku 2013 (zejména jeho prvního pololetí) dokončilo identifikaci projektových námětů pro projekty s plánovaným zahájením ještě v roce 2013. V souvislosti s tím probíhala v prvních měsících roku 2013 analýza ročních a závěrečných zpráv projektů a s realizátory těchto projektů probíhala intenzivní komunikace. Analogicky se pracovníci OIM podíleli na analýze průběžných a etapových zpráv probíhajících projektů (zejména v období srpen a září). Údaje uvedené v těchto zprávách byly následně ověřeny v průběhu monitorovacích misí příslušných pracovníků do programových a projektových zemí ZRS ČR.

Jako každoročně se OIM v prvním pololetí roku podílelo na přípravě Plánu ZRS pro rok 2014 – po schválení Plánu ZRS na rok 2014 vládou ČR bylo následně přistoupeno k procesu ověření identifikace jednotlivých schválených témat formou příjmu a posuzování projektových návrhů. Při těchto aktivitách bylo úzce spolupracováno se ZÚ v cílových zemích a s příslušnými místními institucemi – předkladateli projektových návrhů.

Oddělení formulace projektů (OFP) se v prvním pololetí roku 2013 věnovalo dokončení zpracování projektových dokumentů (zahájeno bylo 22 projektů) a zadávacích dokumentací (vysoutěženo bylo 29 zakázek) pro aktuální rok. Ve druhém pololetí se OFP soustředilo na formulaci projektů pro rok 2014, v návaznosti na schválení Plánu ZRS pro rok 2014. Nad rámec spolupráce s experty z gesčně příslušných rezortních ministerstev došlo v roce 2013 také k zapojení vybraných relevantních státních institucí do procesu přípravy i následné realizace rozvojových projektů formou rozpočtových opatření.

V roce 2013 ČRA realizovala v partnerských zemích bilaterální projekty v celkovém objemu 356 614 512 Kč, přičemž formou veřejných zakázek v objemu 170 938 888,- Kč, dotací 146 696 038 Kč a rozpočtových opatření 38 979 586 Kč[1]. Podíl finančního čerpání dle formy projektů znázorňuje Graf 1.

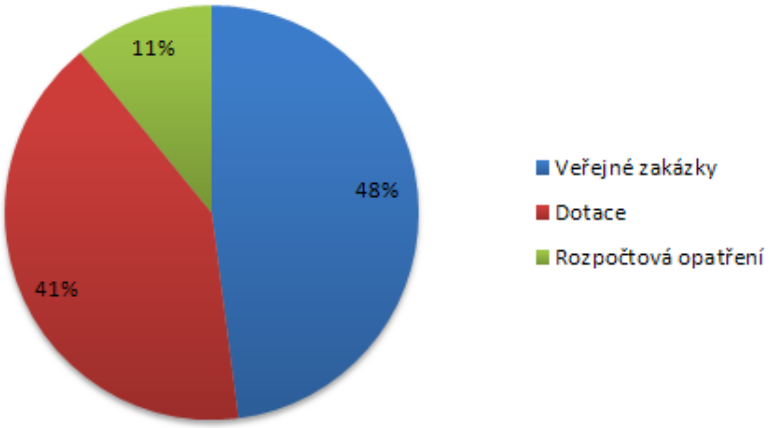

Graf 1 – Podíl skutečného finančního čerpání prostředků dle formy projektů

[1] Částka zahrnuje pouze bilaterální projekty, nezahrnuje následující položky: 2 977 448 Kč převedeno na MZV za účelem řízení projektů na ZÚ

Grafy 2 a 3 představují podíl finančních prostředků na bilaterální projekty realizované ČRA v roce 2013 podle zemí a sektorů. Tabulka 1 znázorňuje sektorové rozdělení projektových aktivit dle jednotlivých zemí. Následující kapitoly přinášejí ucelený přehled aktivit ČRA v jednotlivých programových, projektových a ostatních zemích české ZRS. Úplný přehled realizovaných zahraničních projektů je sumarizován v přílohách (viz kapitola 5).

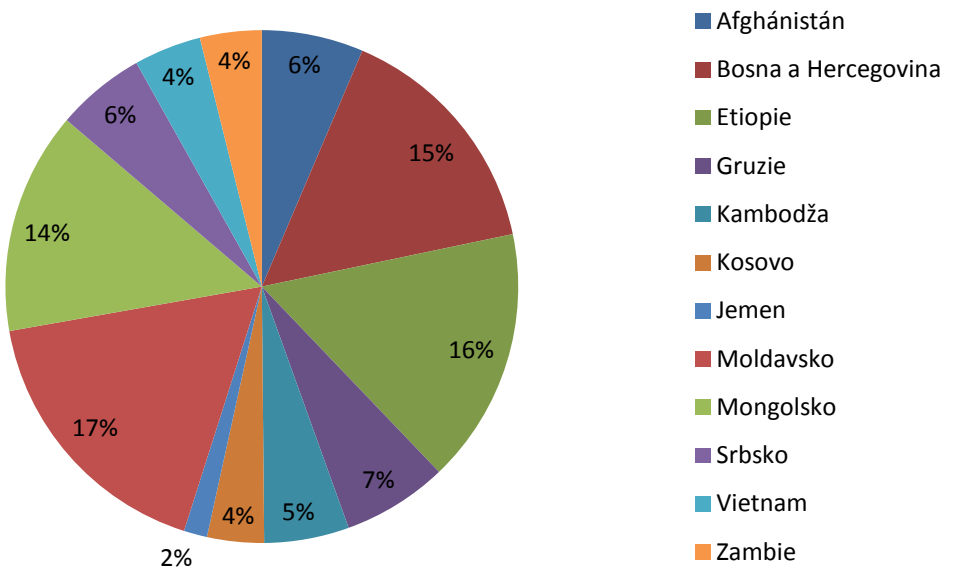

Graf 2 - Skutečné čerpání finančních prostředků na projekty realizových v jednotlivých zemích

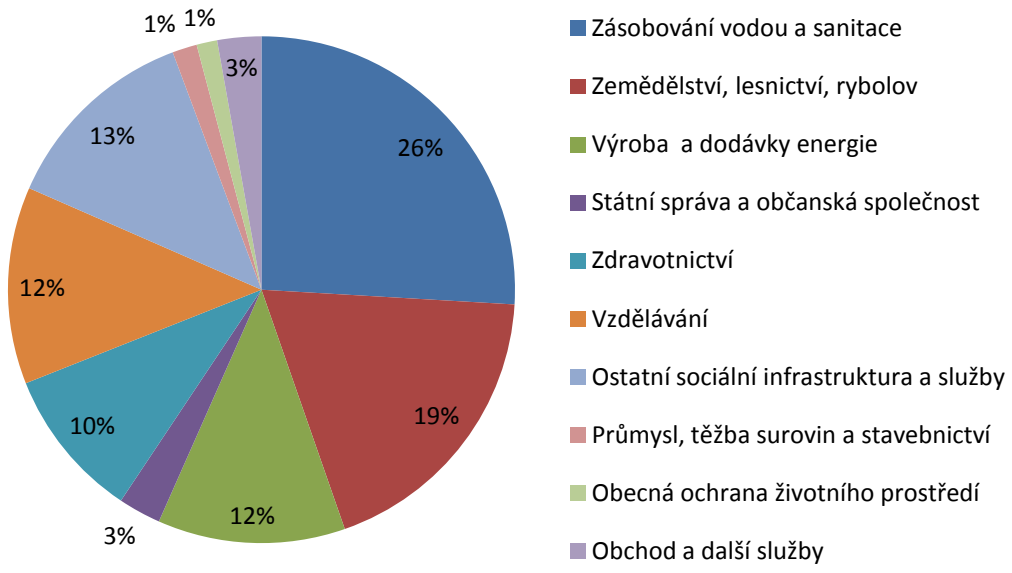

Graf 3 - Skutečné čerpání finančních prostředků na projekty realizových v jednotlivých sektorech[2]

[2] Sektorem se rozumí sektorové téma podle Plánu zahraniční rozvojové spolupráce na rok 2013

Tab. 1 – Přehled zemí a sektorů[3]

Země	Vzdělávání	Zdravotnictví	Ostatní sociální infrastruktura a služby	Zásobování vodou a sanitace	Obecná ochrana životního prostředí	Zemědělství, lesnictví a rybolov	Výroba a dodávky energie	Průmysl, těžba surovin a stavebnictví	Obchod a další služby	Státní správa a občanská společnost	Prevence katastrof a připravenost na jejich řešení
Afghánistán	x					x			x		
Bosna a Hercegovina				x	x	x	x			x	
Etiopie	x	x		x		x					x
Gruzie		x	x		x	x	x			x	
Jemen	x										
Kambodža		x	x				x				
Kosovo	x		x	x							
Moldavsko	x		x	x	x	x				x	
Mongolsko	x		x	x		x	x		x		
Palestina				x		x	x				
Srbsko		x		x			x		x		
Vietnam			x	x			x	x			
Zambie	x	x	x			x					

[3] Sektorem se rozumí sektorové téma podle Plánu zahraniční rozvojové spolupráce na rok 2013

1.2 PRIORITNÍ ZEMĚ ČESKÉ ZRS S PROGRAMEM SPOLUPRÁCE

AFGHÁNISTÁN

Afghánistán patří mezi nejméně rozvinuté země světa. I v roce 2013 se země potýkala s následky politické nestability, chudoby a ozbrojených konfliktů, což mělo pochopitelně důsledky i pro rozvojové programy realizované ČR a ostatními donory v této zemi. S blížícím se rokem 2014, kdy má dojít ke stažení (nebo přinejmenším zásadní redukci přítomnosti) koaličních vojsk ISAF, rostou pochopitelně obavy z dalšího vývoje jak mezi afghánskými představiteli, tak i v rámci mezinárodního společenství. Ekonomika země sice vykazuje poměrně vysoký růst HDP (v posledních letech až 10 % ročně), nicméně tyto statistiky silně ovlivňuje setrvalá masivní finanční podpora ze strany donorské komunity a rovněž remitence Afghánců žijících v zahraničí.

Z pohledu ZRS ČR se po ukončení činnosti PRT Lógar angažmá v této zemi soustředí zejména na bilaterální rozvojové projekty, které jsou realizovány v souladu se Střednědobým programem spolupráce (na období 2013 – 17). V rámci tohoto programu se ČRA v roce 2013 snažila naplňovat hlavní priority programu, ke kterým patří zemědělství, zásobování vodou a sanitace a vzdělávání.

Konkrétně jde o rozvojové projekty v oblasti zemědělského vzdělávání a zvyšování kvality i kvantity zemědělské produkce, které jsou realizovány zejména v severních oblastech země již od roku 2011. V roce 2013 bylo v Afghánistánu realizováno pět víceletých bilaterálních projektů a ČRA rovněž finančně podpořila v rámci programu podpory trojstranných projektů českých subjektů jeden projekt majoritně financovaný Evropskou komisí.

Zaměření projektů v gesci ČRA odpovídá dlouhodobým potřebám afghánského obyvatelstva, jehož převážná část je tradičně závislá na zemědělství. V centru pozornosti projektů ZRS ČR je tak zejména zvyšování praktických znalostí a dovedností místních farmářů (především v oblastech ochrany vody a půdy, zlepšování kvality stávající výsadby a sklizně a diverzifikace zemědělské produkce). Vedle toho je realizováno posilování odborných kapacit afghánských vládních institucí – zejména ministerstva školství (s cílem pomoci místním úřadům efektivně řídit zemědělské odborné vzdělávání na centrální i provinční úrovni). Intenzivně probíhá také podpora stále velmi nedostatečného středního zemědělského školství, kde se realizované projekty soustředí na zlepšení znalostí a dovedností studentů a absolventů afghánských středních zemědělských škol v oblastech zemědělské výroby, zpracovaní a obchodu.

Z důvodu obtížné identifikace a následné formulace, realizace i monitoringu rozvojových projektů probíhaly v roce 2013 všechny realizované projekty dotační formou a byly realizovány nevládní organizací, která disponuje dlouholetou zkušeností s působením v Afghánistánu a má v zemi rovněž odpovídající personální kapacity a logistické zázemí.

S ohledem na existující limity standardní projektové práce ČRA v zemi bylo v závěru roku 2013 rozhodnuto, že původně plánované prostředky v sektoru vody a sanitace budou přesměrovány do oblasti drogové prevence (příslušný projekt by měl být zahájen v roce 2014) – tento krok byl také v souladu s naplňováním Akčního plánu protidrogové politiky 2013 – 2015, který schválila vláda ČR svým usnesením č. 219 ze dne 27. 3. 2013

V Afghánistánu dosud neprobíhá na úrovni projektů ČRA přímá spolupráce s nějakým jiným zahraničním donorem – vzhledem k extrémní složitosti působení rozvojových aktérů v zemi nelze ani do budoucna počítat s nějakým výrazným propojením aktivit ZRS ČR a ostatních dárců (zejména z důvodů bezpečnostní situace a faktické nemožnosti volného pohybu – a tím velmi omezené možnosti účinné komunikace, koordinace a následné kontroly). Z tohoto důvodu je také omezena medializace úspěchů ZRS ČR směrem k široké veřejnosti (respektive v některých ohledech může být vzhledem k bezpečnostním rizikům, kterým jsou vystaveni realizátoři a jejich místní partneři, spíše kontraproduktivní).

BOSNA A HERCEGOVINA

Bosna a Hercegovina patří dlouhodobě mezi prioritní země Zahraniční rozvojové spolupráce České republiky. V posledních pěti letech zaznamenala Bosna a Hercegovina posun v hodnocení dle OECD z kategorie zemí s nižším středním příjmem do kategorie zemí s vyšším středním příjmem, nicméně země se stále potýká s důsledky nedávného válečného konfliktu, komplikovaným vnitřním uspořádáním země a se zvyšujícím se sociálním napětím jako důsledkem světové ekonomické krize a s neflexibilním rozhodovacím procesem státních institucí.

V průběhu roku 2013 pokračovala spolupráce ZRS ČR s ostatními donory působící v zemi, která přispěla k zefektivnění dopadů ZRS a šíření dobrého jména ČR jako spolehlivého partnera pro spolupráci v rámci donorských aktivit. Důležitým krokem při koordinaci donorů v Bosně byla také loňská aktualizace nového portálu, který zpravuje Ministerstvo financí a pokladny Bosny a Hercegoviny. Tento portál slouží k poskytování aktuálních informací o aktivitách všech významných donorů v Bosně a Hercegovině (http://www.donormapping.ba/).

Na podzim 2013 byl slavnostně ukončen projekt *„Zvýšení produkce mléka v severovýchodní Bosně“,* který byl realizován za přispění odborníků americko-švédského projektu FARMA. Kromě dodávky březích jalovic a zemědělských strojů uspořádala ČRA ve spolupráci se zástupci Ministerstva zemědělství studijní cestu pro skupinu bosenských farmářů do ČR. Další spolupráce s odborníky z projektu FARMA zahrnovala posilování kapacit veterinárních laboratoří a inspekčních služeb či přípravu projektu v oblasti certifikace rostlinného materiálu. V sektoru zemědělství byl také v dubnu 2013 zahájen projekt „Rozvoj *systému šlechtění masného skotu v Bosně a Hercegovině“,* jehož záměrem je především posílení legislativního rámce spojeného s chovem zvířat a rozvoj šlechtitelských center. Na tomto projektu se aktivně podílí ministerstva zemědělství obou entit (Federace Bosny a Hercegoviny a Republika srbská) a aktivity projektu svým zaměřením volně navazují na spolupráci České zemědělské univerzity a Univerzity Banja Luka v rámci programu vysílání českých učitelů do rozvojových zemí.

V sektoru energetiky v roce 2013 zahájila ČRA strategickou spolupráci s UNDP Bosna a Hercegovina. Prostřednictvím ČRA se tak mohli čeští experti podílet na projektu UNDP-GEF (*Global Environmental Facility*) v oblasti využití biomasy v regionu Srebrenica. S podporou UNDP se také ČRA podílela na dodání zdravotnického vybavení pro kantonální nemocnici Bihác, kterou v létě z velké části poničil požár. V plánu je i nadále rozvíjet partnerství s UNDP při přípravě dalšího projektu v oblasti využívání obnovitelných zdrojů energie v Bihaći. V sektoru energetiky byl dále dokončen projekt *„Využití obnovitelných zdrojů energie pro systém centrálního zásobování teplem v obci Nemila“*, který byl slavnostně předán příjemcům za přítomnosti velvyslance ČR Tomáše Szunyoga a ředitele ČRA Michala Kaplana a za celkového zájmu lokálních i celostátních médií.

V sektoru zásobování vodou byl dokončen projekt mezientitní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství v regionu Doboj – Maglaj, jehož hlavním cílem bylo připravit dokumentaci potřebnou k výstavbě regionální skládky odpadu. Projekt výrazně přispěl ke zlepšení situace nakládání s odpadem v širším regionu a zájem o připojení k výstupům tohoto projektu projevily i další místně příslušné municipality.

Vzhledem k rostoucí poptávce o přenos transformačních zkušeností a budování kapacit státních institucí bylo v roce 2013 identifikováno a rozpracováno několik projektů v sektoru státní správy a občanské společnosti. Byla například zahájena spolupráce s Policií ČR na vybavení a zaškolení bosenské potápěčské jednotky, tak aby byla jednotka schopná vykonávat základní forenzní práci pod vodou. Ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti ČR byla zintenzivněna příprava projektu v oblasti zefektivnění práce bosenských soudů. V rámci tohoto projektu se předpokládá i úzká spolupráce s norskou rozvojovou organizací NORAD a švédskou Sida.

V předposledním roce realizace se nacházel projekt zabývající se podporou rozvoje cévní chirurgie v Bosně a Hercegovině. Vzhledem ke snaze snížit počet sektorů, ve kterých je ZRS ČR aktivní, se do budoucna již nepočítá s většími dodávkami zdravotnických zařízení a materiálu v rámci projektů ZRS.

ETIOPIE

Etiopie zaujímá v regionu Afrického rohu vzhledem ke své populaci a ekonomické síle tak významnou geopolitikou i hospodářkou pozici, že je na ní nahlíženo jako na regionální centrum. V roce 2013 byla Etiopie jednou z nejrychleji rostoucích afrických ekonomik s ročním růstem HDP dosahující 7%. Na růstu se největší měrou podílel dlouhodobě posilující sektor služeb, nicméně zemědělství je nejsilnějším etiopským sektorem - produkuje zhruba dvě pětiny HDP a stále představuje značný potenciál do budoucna. Pomocí implementace vhodné fiskální a měnové politiky se Etiopii podařilo v roce 2013 snížit inflaci, proti které země dlouhodobě bojuje, na jednu třetinu její hodnoty z roku 2011, tj. zhruba na 10%. Zatímco státní rozpočet dosáhl mírného přebytku, zejména díky efektivnějšímu výběru daní, platební bilance a stejně tak vnější dluh Etiopie se mírně propadly.

Realizací rozvojových projektů v Etiopii, jedné z nejméně rozvinutých zemí světa, se ČR hlásí k plnění Rozvojových cílů tisíciletí a navazuje na bohatou tradici vzájemných česko-etiopských vztahů i aktivit některých českých subjektů v zemi. V Etiopii existuje potenciál pro působení českých nevládních a podnikatelských subjektů.

Etiopie je zařazena mezi programové země české zahraniční rozvojové spolupráce a počet bilaterálních rozvojových projektů uskutečněných v zemi v posledních letech stále roste. V roce 2013 pokračovalo v realizaci celkem 9 projektů z předcházejícího roku, k nimž se v průběhu roku 2013 přidalo 7 nově začínajících. Celkem bylo tedy v roce 2013 realizováno 16 projektů (z toho 12 formou dotace, 3 formou veřejné zakázky a jeden formou rozpočtového opatření).

V sektoru zemědělství, do kterého byl alokován největší podíl finančních prostředků pro rok 2013, pokračovaly projekty zaměřené na podporu zemědělského vzdělávání a na ochranu přírodních zdrojů. Přestože dotační projekty byly ke konci roku 2013 dovršeny, bylo na základě monitoringu ČRA doporučeno jejich pokračování – zejména ve formě rozšiřování jejich úspěšných aktivit do dalších oblastí Regionu jižních národů, národností a lidu (SNNPR). V roce 2013 byl formou veřejné zakázky zahájen nový čtyřletý projekt zaměřený na podporu rozvoje zemědělského poradenství a ke konci roku bylo vyhlášeno nové dotační výběrové řízení v oblasti ochrany půdy a vodních zdrojů v SNNPR. Také proběhl sběr dat pro formulaci nového projektu zaměřeného na zavedení protierozních opatření při hospodaření s vodou.

V sektoru vody a sanitace byla realizována nová veřejná zakázka *„Geofyzikální průzkum oblasti Sidama“* v rámci nového projektu *„Zavedení udržitelného systému zásobování pitnou vodou v malých městech zóny Sidama, SNNPR, Etiopie, II“*, který navazuje na předchozí aktivity ZRS ČR v regionu SNNPR. Cílem geofyzikálního průzkumu bylo ověření identifikace lokalit, provedení geofyzikálního

průzkumu a vypracování ideových návrhů pro zásobování místního obyvatelstva pitnou vodou. Taktéž byla provedena identifikace dalších projektových námětů v Alaba Special Woreda, na základě níž budou na začátku roku 2014 vypsána nová dotační výběrová řízení.

V sektoru zdravotnictví byly zahájeny dva nové projekty identifikované v předcházejícím roce. Konkrétně byla podpořena nemocnice v Leku se střední zdravotní školou v Yirga Alem (Shebedino woreda, zóna Sidama) a nemocnice v Konsu (Konso Special Woreda). Oba projekty jsou zaměřeny na rozvoj zdravotnických služeb a odborného vzdělávání lékařů.

Nejvíce projektů bylo v roce 2013 zahájeno v sektoru vzdělávání. Nový projekt podpory odborného vzdělávání v sektoru kožedělnictví, v rámci něhož byla navázána spolupráce se Střední odbornou školou v Awasse, je pokračováním předchozích aktivit ZRS ČR. V průběhu roku 2013 začala také realizace nových projektů vysílání českých učitelů do Etiopie, přičemž byla navázána spolupráce s Institutem technologií na Univerzitě v Awasse a s geologickou fakultou na Univerzitě v Addis Abebě.

Díky spolupráci České geologické služby s geologickou službou Etiopie se již podařilo zmapovat vodní zdroje, geologické poměry a geologická rizika na téměř celém území Etiopie. Projekt významně posílil kapacity partnerské organizace a zrychlil mapování terénu. Projekt bude nadále pokračovat i v roce 2014.

V rámci projektu technické asistence Ministerstva financí ČR byla uskutečněna cesta etiopské delegace složené z 8 zástupců etiopského Ministerstva financí a ekonomického rozvoje do ČR. Členové delegace se zúčastnili přednášky o ZRS ČR prezentované ČRA a konference *„Emerging Africa“*. Ředitel ČRA se při této konferenci setkal s etiopským velvyslanecem ze zastupitelského úřadu v Berlíně.

MOLDAVSKO

Moldavsko patří k nejchudším zemím Evropy. Téměř polovina populace žije pod hranicí chudoby. V roce 2013 se země umístila dle indexu lidského rozvoje ze 187 zemí na 113. místě. Průměrný hrubý domácí produkt na osobu je 3300 USD. Ekonomická a sociální situace Moldavska je poznamenána dlouhodobým propadem průmyslové výroby, nezaměstnaností a odchodem značné části práceschopného obyvatelstva do zahraničí.

ČR podporuje projekty rozvojové spolupráce v Moldavsku od poloviny 90. let minulého století. V současnosti je Moldavsko řazeno mezi prioritní země ZRS ČR s programem spolupráce platným od roku 2011 do roku 2017. Moldavsko je zároveň ze všech prioritních zemí největším příjemcem rozvojové spolupráce ČR, pokud jde o objem bilaterálních projektů.

ČR je v Moldavsku jedním z nejvýznamnějších donorů v sektoru zásobování vodou a sanitace a důležitým donorem v sektoru ostatní sociální infrastruktura a služby. Dominantní témata ZRS ČR v Moldavsku představují, v souladu s prezentovanými prioritami moldavské vlády a v návaznosti na předešlé úspěšné rozvojové intervence ČRA, sanace ekologických škod, rozvoj cílené sociální péče, inkluzívní vzdělávání, podpora drobných a středních zemědělců, ochrana vodních zdrojů a sanitace.

V roce 2013 ČRA aktivně spolupracovala s významnými multilaterálními a bilaterálními donory působícími v Moldavsku. Spolupráce na různé úrovni intenzity probíhala s GIZ, ADA, USAID. V listopadu 2013 podepsali ředitelé ČRA a ADA memorandum o vzájemné spolupráci v sektoru vody a sanitace v Moldavsku. ZRS ČR je pravidelně prezentovaná na setkáních donorů díky aktivní účasti ZÚ Kišiněv. K prezentaci české ZRS přispěla také cesta prvního náměstka ministra zahraničí ČR pana Jiřího Schneidera, který v listopadu 2013 spolu s ředitelem ČRA a vedoucím ZÚ Kišiněv navštívil úspěšný projekt v Cimişlia.

Rok 2013 byl pro ZRS ČR v Moldavsku prvním rokem, kdy spolupráce fungovala na základě dohody o rozvojové spolupráci mezi oběma zeměmi. Tento faktor pozitivně ovlivnil řadu projektů a měl vliv na upevnění pozice ČR vůči ostatním donorům i moldavským institucím. V roce 2013 bylo v Moldavsku zahájeno 8 dlouhodobých projektů ZRS v celkovém objemu téměř 100 mil. Kč. Plánovaný počet a celkový finanční objem nově zahajovaných projektů byl vyšší, avšak z důvodu zrušení několika výběrových řízení na veřejné zakázky bylo zahájení několika projektů nutné posunout do roku 2014.

V roce 2013 ČRA dokončila formulaci nových projektů v sektoru zásobování vodou a sanitace a v průběhu roku došlo k jejich zahájení. Rovněž byla zahájena realizace návazných projektů v oblasti sanace starých ekologických zátěží (*„Sanace lokalit znečištěných ropnými látkami v obcích Lunga a*

Mărculeşti II“ a *„Náprava ekologických zátěží způsobených pesticidy II“)*. Dva ze tří projektů zaměřených na obnovu sanačních systémů, které měly být podle původních předpokladů ukončeny v roce 2013, bylo nutné prodloužit až do poloviny roku 2014. Důvodem byla na základě monitoringu zjištěná potřeba zajistit dodatečné *phase out* aktivity vedoucí k udržitelnému předání výstupů projektů samosprávám.

V sektoru ostatní sociální infrastruktury započala realizace projektu s názvem *„Podpora zavedení systému sekundární prevence diabetes“* a projektu *„Zvýšení kvality a dostupnosti zdravotně-sociálních služeb domácí péče v severním regionu Moldavska“*. V roce 2013 byly ukončeny stavební práce a dvě centra domácí péče zahájila svoji činnost.

Sektor vlády a občanské společnosti byl v roce 2013 zastoupen pokračujícím projektem *„Zlepšení akceschopnosti a odborné způsobilosti moldavských hasičů“*, který ČRA realizuje ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem ČR. Nově byl zahájený projekt *„Zvyšování efektivity a posilování transparentnosti procesů Národní agentury zaměstnanosti Moldavska“*. Posledně zmíněný projekt má mimo jiné zmírnit negativní dopady dočasné pracovní migrace Moldavanů.

V oblasti vzdělávání byl zahájen projekt *„Komplexní podpora rozvoje statistiky obyvatelstva a demografie“*, který má přesah do podpory národního sčítání lidu v Moldavsku. Na konci roku 2013 ČRA zahájila formulaci nového projektu zaměřeného na odborné středoškolské vzdělávání vinařů.

V sektoru zemědělství skončila realizace dvou projektů orientovaných na organické zemědělství a jednoho projektu zaměřeného na zvyšování podnikatelských kompetencí drobných farmářů prostřednictvím televizního pořadu pro rurální populaci Moldavska. Na konci roku 2013 ČRA dokončovala formulaci nového projektu zacíleného na zvýšení přidané hodnoty zemědělské produkce drobných farmářů. Projekt bude obsahovat jak podporu technologické základny družstev, tak jejich budování kapacit v oblasti marketingu.

Na konci roku 2013 Moldavsko parafovalo asociační dohodu s EU, díky níž se Moldavsko zavázalo k postupnému plnění kriterií stanovených pro členy EU a evropských standardů (zahrnující postupnou harmonizaci legislativy a politiky). Tento posun v jednáních o přidružení bude mít významný vliv na budoucí podobu ZRS ČR v Moldavsku.

MONGOLSKO

Mongolsko, druhý největší vnitrozemský stát světa, čelí stále sílící výzvě v oblasti těžby nerostných surovin, které představují v celosvětovém měřítku jedny z největších. Tato skutečnost ovlivňuje chod celé země. Dopad se projevuje např. v podobě významného nárůstu zahraničních investic i HDP v posledních letech. Tento trend však postupně ustupuje a projevují se i negativní dopady těžby v rovině ekonomické, sociální i ekologické, jež jsou mimo jiné také ovlivněny celkovou technologickou zaostalostí země a neefektivním hospodařením mongolské vlády, o čemž svědčí i výrazný propad mongolské měny v druhé polovině roku 2013.

Pro ZRS ČR v Mongolsku se rok 2013 vyznačoval především ukončením realizace celkem devíti velkých bilaterálních projektů, které tak po třech letech úspěšně završily své působení v rozličných sektorových oblastech (zdravotnictví, vzdělávání, ochrana vodních zdrojů, energetika či zemědělství). Oproti tomu bylo v roce 2013 započato několik nových projektů, zaměřených především na vodní hospodářství, ale také na zemědělství, ekologii a geologickou prospekci. Celkem v Mongolsku probíhalo 16 velkých projektů (8 dotací, 6 veřejných zakázek a 2 rozpočtová opatření).

Jako omezující prvek pro zdárnou implementaci ZRS se jeví neexistence mezivládní dohody o zahraniční rozvojové spolupráci, která by zjednodušila celní či vízové procedury. Tato otázka byla mj. diskutována se zástupci koordinačního Ministerstva pro hospodářský rozvoj během návštěvy ředitele ČRA v Mongolsku v listopadu 2013.

V sektoru vzdělávání byly završeny dva projekty implementované pod dotačním titulem *„Podpora systému odborného vzdělávání v Mongolsku“.* Dále v tomto sektoru pokračovaly dva projekty v rámci dotačního titulu *„Vysílání českých pedagogů do rozvojových zemí – podpora zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích“.* Tento program byl nově odstartován v závěru roku 2012 a během roku 2013 byl s dobrými výsledky realizován ve spolupráci s Mongolskou státní zemědělskou univerzitou a Mongolskou státní vědeckotechnologickou univerzitou.

V sektoru zásobování vodou a sanitace byl ukončen projekt, jenž reagoval na značné nedostatky vody v teritoriu. Jeho aktivity zahrnovaly zlepšení vydatnosti vrtů (zajišťující zásobování pitnou vodou pro rozrůstající se město Ulánbátar) i navržení plánu pro udržitelné čerpání vody do budoucna. V rámci tohoto sektoru byly započaty tři nové projekty, mj. ve městě Murun a provincii Zavchan.

V energetice byl završen nejnákladnější z projektů. Modernizace velínu a cechu chemické úpravny vody probíhala na největší ulánbátarské elektrárně č. 4, která je velmi významným zdrojem elektrické energie nejen pro hlavní město, ale také pro zbytek země. V říjnu 2013 byl tento projekt slavnostně

zakončen za přítomnosti ředitele ČRA, vedoucí ZÚ Ulánbátar, českého realizátora i mongolských partnerů.

V sektoru zemědělství byl dokončen projekt zaměřující se na podporu zemědělské produkce v pouštní provincii Dornogobi, v rámci něhož byl založen modelový agro-park pro ostatní farmy. Dále byl také završen projekt usilující o návrat koně Převalského do svého původního přirozeného biotopu na západě Mongolska. Naopak nově v sektoru zemědělství začal projekt se zaměřením na rozvoj systému umělé inseminace pro zvýšení užitkovosti skotu.

V rámci realizace formou rozpočtového opatření byl zakončen projekt Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, který se zasadil o zlepšení mongolských standardů přesné frekvence a času a vytvoření základních národních standardů pro měření délky. Jako druhý započal svou realizaci projekt realizovaný Českou geologickou službou s titulem *„Geologické mapování 1 : 50 000 a zhodnocení ekonomického potenciálu vybrané oblasti Západního Mongolska“.*

Úspěšnou implementaci završily také dva zdravotnické projekty s velkým potenciálem udržitelnosti, které zaváděly systém poskytování základní zdravotní péče v odlehlých oblastech Mongolska.

V rámci ZRS ČR bylo v roce 2013 také podpořeno pět trilaterálních dotačních projektů v zemi, jež jsou z větší části financované Evropskou komisí. V souvislosti s ostatními donory působícími v daném teritoriu byly navázány kontakty se Světovou zdravotnickou organizací, která má v plánu implementovat obdobný zdravotnický systém jako skončené projekty ZRS ČR na celostátní úrovni.

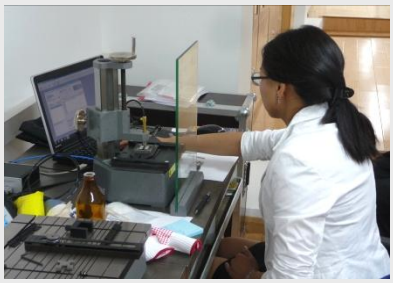

1.3 PRIORITNÍ ZEMĚ ČESKÉ ZRS BEZ PROGRAMU SPOLUPRÁCE

GRUZIE

Gruzie doposud překonává následky rozpadu SSSR v ekonomické i politické sféře, ke kterým se přidaly následky vojenského zásahu Ruska v roce 2008. Gruzie nebyla v roce 2013 zcela stabilní zemí, kohabitace vládní koalice a opozičního prezidenta představovala pouze jednu z příčin politické nestability. Země zůstává ekonomicky závislá na zemědělství a na transportu nerostných surovin. Na žebříčku indexu lidského rozvoje k roku 2013 zaujímala Gruzie 72. místo. Země se ekonomicky orientuje na Turecko a země Evropské unie, toto zaměření je umocněné ekonomickou blokádou ze strany Ruska. Gruzie je zároveň strategicky položenou zemí. Její stabilita je v širším zájmu mezinárodního společenství.

Gruzie je v rámci ZRS ČR zařazena mezi prioritní země bez programu spolupráce. Příprava a realizace rozvojových projektů standardně probíhá za aktivní účasti gruzínských partnerů, kterými jsou například ministerstva vlády, státní agentury a samosprávy. Vzhledem ke své významné dárcovské roli se ČR zapojila do konzultačního procesu ohledně společného programování rozvojové pomoci EU.

ČRA v roce 2013 navázala na předchozí zkušenosti z realizace projektů, kde pokračovaly projekty v sektorech zdravotnictví, sociální infrastruktury, obecné ochrany životního prostředí, státní správy a občanské společnosti. Nově byla započata realizace tří nových projektů v sektoru zemědělství.

V zemědělském sektoru byly v průběhu roku nově zahájeny dotační projekty zaměřené na podporu kooperativního hospodaření a servisních center na západě Gruzie. Cílem projektů je podpořit efektivnost, produkci a ekonomickou udržitelnost zemědělských uskupení. Ke konci roku 2013 také proběhla identifikace a zahájena formulace projektu zaměřeného na rozvoj tradičních forem zemědělství a pastevectví v horském regionu Tušsko, kde ČRA dlouhodobě působí.

V sektoru zdravotnictví byla zahájena realizace finální etapy projektu *„Podpora prevence a včasného odhalení rakoviny u žen v regionech Samegrelo a Shida Kartli“*. Projekt je zaměřený na podporu prevence a včasného odhalení rakoviny prsu a děložního čípku a na přípravu tvorby národní strategie prevence rakoviny u pacientek žijících ve venkovských oblastech. Na tento projekt pak v roce 2014 naváže nový projekt, jehož formulaci ČRA zahájila na konci roku 2013. Důraz bude kladen na efektivnost a udržitelnost výstupů, tj. dosažení institucionalizace projektových výstupů pomocí těsnějšího zapojení partnerů gruzínské veřejné správy.

V roce 2013 pokračovaly české neziskové organizace v realizaci tři projektů v rámci sektoru sociální infrastruktura a jiné sociální služby zaměřené na podporu ohrožených skupin jako jsou senioři, ohrožená mládež, mnohočetné a neúplné rodiny, lidé s postižením.

V sektoru obecné ochrany životního prostředí pokračoval projekt *„Posílení připravenosti Gruzie na extrémní výkyvy počasí“*. Tento projekt, který ČRA implementuje ve spolupráci s Národní agenturou životního prostředí (*National Enviromental Agency* – NEA) a s Českým hydrometeorologickým ústavem (ČHMÚ) a českými dodavateli má za cíl vybudování monitorovacího systému včasného varování před povodněmi za využití hydrologických a meteorologických stanic. Projekt přenáší zkušenosti ČR s včasným varováním před povodněmi a s předpovědí počasí v komplexním systému, tj. včetně sběru a vyhodnocení dat. V roce 2013 byla v tomto sektoru zahájena formulace nového projektu na téma prevence dopadů průmyslových katastrof na životní prostředí, který zahrnuje významný komponent transpozice legislativy a dalších norem EU do právního řádu Gruzie.

V rámci projektu *„Zavádění oboru adiktologie do vzdělávacího systému Gruzie“* dochází ke zlepšení gruzínských odborných kapacit v oboru adiktologie. Projekt se zaměřuje na vytvoření curricula vysokoškolského studijního oboru, které bude vycházet ze vzdělávacích modulů vyvinutých v rámci výuky oboru adiktologie na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Projekt byl spolufinancovaný USAID. V sektoru vláda a občanská společnost byla dokončena identifikace projektu *„Podpory gruzínské reformy místní samosprávy“* zaměřený na decentralizaci státní správy a vzdělávání státních úředníků.

ČRA v roce 2013 pokračovala ve spolupráci se samosprávou okresu Akhmeta a Agency of Protected Areas (APA) na projektu *„Příprava plánu péče pro chráněnou krajinnou oblast Tusheti“*, který je dalším z projektů určených pro obyvatele horského odlehlého regionu a navazuje na předchozí intervence ČRA. Dále probíhala realizace projektu *„Zvýšení efektivnosti řízení jeskynní chráněné oblasti Imereti“*, jehož cílem bylo zlepšit správu a provoz jeskyní prostřednictvím vytvoření metodického dokumentu pro organizaci a řízení jeskynní správy.

Na konci roku 2013 Gruzie parafovala asociační dohodu s EU, díky níž se Gruzie zavázala k postupnému plnění kriterií stanovených pro EU členy a evropských standardů (zahrnující postupnou harmonizaci legislativy a politiky). Tento posun v jednáních o přidružení bude mít významný vliv na budoucí podobu ZRS ČR v Gruzii.

KAMBODŽA

Rok 2013 byl v Kambodži rokem voleb do Národního shromáždění (které opět podle oficiálních výsledků vyhrála dosud vládnoucí strana), což se odrazilo ve zvýšené aktivitě opozičních subjektů i bezpečnostních složek – prakticky po celý rok probíhaly demonstrace, které byly někdy i násilně potlačovány. Zároveň se zhoršovala situace v oblasti dodržování lidských práv (věznění opozičních aktivistů) a nedošlo k pozitivní změně ani v citlivé oblasti zabírání půdy chudých obyvatel ve prospěch developerů (vesměs napojených na vládnoucí politickou reprezentaci).

I když Kambodža zaznamenává v posledních letech solidní ekonomický růst (v průměru 7,7 % HDP ročně v období 2001 – 2010), jedná se stále o jenu z nejchudších zemí Jihovýchodní Asie. Zemědělský sektor je stále hlavní složkou ekonomiky, i když výrazně roste i podíl služeb, zejména spojených s turistikou (cca 2 mil. turistů ročně). Zcela dominantní postavení v oblasti zahraničních investic si již řadu let udržuje Čína – ostatně stejná situace je i v zahraniční pomoci, kde Čína rovněž předhonila všechny ostatní donory. V posledních letech lze zaznamenat dokonce úplný odchod některých dříve tradičních donorů ze země – např. Dánska.

Z hlediska ZRS ČR došlo v roce 2013 k pozitivnímu posunu v oblasti řízení a koordinace, kdy bylo v druhé polovině roku zřízeno systemizované pracovní místo pro rozvojového diplomata s místem výkonu práce přímo v hlavním městě Phnom Penhu. Tento krok do budoucna umožní mnohem efektivnější realizaci projektů ZRS i koordinaci jak s místními partnery, tak donorskou komunitou.

ZRS ČR v Kambodži se již tradičně soustředí zejména na projekty v sektorech obecné ochrany životního prostředí, vzdělávání, ostatní sociální infrastruktura a služby, a zdravotnictví. V průběhu roku 2013 tak v Kambodži probíhala realizace celkem osmi dotačních projektů zaměřujících se na zlepšování zdraví matek a dětí, rozvoj alternativních zdrojů energie či posilování komunitní podpory pro postižené děti.

Významné dopady mají zejména projekty, které se soustředí na ohrožené nebo marginalizované skupiny obyvatel – k těm typicky patří matky a děti v chudých venkovských oblastech země. V rámci projektů ZRS ČR je poskytováno zejména poradenství pro nastávající matky a ženy těsně po porodu, jsou posilovány znalosti a dovednosti místního zdravotního personálu a je také poskytováno jisté materiální zabezpečení venkovských zdravotních středisek. V rámci samostatného projektu je pak řešena problematika dětské podvýživy, která patří k jedné z hlavních příčin dětské úmrtnosti v Kambodži.

Mezi vysoce potřebnou skupinu obyvatel z hlediska ZRS ČR také patří postižené děti ve venkovských oblastech, které mají díky nějaké formě tělesného postižení velmi omezenou možnost navštěvovat běžné základní školy. Český projekt, který v Kambodži běží již od roku 2011, se právě na tyto děti soustředí a prostřednictvím osvěty a školení učitelů napomáhá začleňování těchto dětí do běžné výuky i do společnosti svých vrstevníků.

Ke zvýšení kvality života přispívá také projekt zaměřený na budování domácích bioplynových stanic pro obyvatele venkova. Zde se kromě primárního cíle zajištění levné, dostupné a ekologicky šetrné energie projevuje i pozitivní dopad jak na místní přírodu (snižování odlesňování), tak i na zdraví obyvatel (menší vystavení škodlivým látkám z pevných paliv).

Jako perspektivní se rovněž jeví projekt zaměřený na spolupráci českých a kambodžských vysokých škol. Konkrétně se v roce 2013 jednalo o zemědělství, kde byla posílena odborná spolupráce mezi Českou zemědělskou univerzitou a *Royal University of Agriculture* v Phnom Penhu.

Geograficky se v roce 2013 rozšířila působnost projektů ZRS ČR z provincie Takeo rovněž do provincií Kampong Chhnang a Pursat.

KOSOVO

Politický vývoj v Kosovu byl v roce 2013 ovlivněn významným posunem v dialogu se Srbskem (uzavření dohody pod patronací EU) i konáním voleb na celém území Kosova. Normalizace vztahů se Srbskem i zahájení jednání o stabilizační a asociační dohodě s EU vytváří základ pro budoucí rozvoj. Nicméně Kosovo se stále potýká s řadou problému v etnické, sociální a bezpečnostní oblasti.

Aktivity ČRA v Kosovu byly v roce 2013 zaměřeny především na sektor ostatní sociální infrastruktura a služby. V tomto sektoru se ČRA dlouhodobě věnuje podpoře znevýhodněných skupin obyvatelstva a jejich integraci do společnosti. Kromě podpory nevidomých a neslyšících, které v roce 2013 úspěšně navazovaly na aktivity z předchozích let, byly realizovány i dva projekty zaměřené na podporu

vzdělávání obyvatelstva ze sociálně vyloučených komunit a obyvatel se zdravotním postižením. V rámci projektu *„Celoživotní vzdělávání pro 21. století“* došlo k podpoře a rozvoji odborných profesních a praktických dovedností obyvatel severního Kosova, které je převážně obývané etnickými Srby.

Projekt *„Podpora školy pro zrakově postižené v Peji/Peći“*, který byl partnery velmi dobře přijat, navazuje na aktivity započaté v roce 2012. Jeho hlavní zaměření zahrnovalo podporu zavedení výuky hudby pro nevidomé ve spolupráci s Konzervatoří Jana Deyla v Praze.

V sektoru zásobování vodou a sanitace byl ukončen tříletý projekt *„Výstavba čistírny odpadních vod v obci Harilaçi.“* Tento projekt se stal jedinečným v rámci celého území Kosova, neboť až do spuštění ČOV v Harilaçi nefungovalo v Kosovu žádné zařízení tohoto druhu. V uplynulém roce byl vyhodnocen zkušební provoz čistírny.

PALESTINA

Sociálně-ekonomická situace na palestinských územích je složitá (110. místo v indexu lidského rozvoje UNDP). Navíc je komplikovaná letitým blízkovýchodním konfliktem. V souvislosti s iniciativou amerického ministra zahraničí z jara 2013 na obnovení přímých palestinsko-izraelských rozhovorů o mírovém procesu se sice mezinárodní donorská komunita netají mírným optimismem, nicméně praktické dopady těchto politických jednání na rozsah, zaměření a kvalitu ZRS nejsou dosud příliš patrné.

V roce 2013 pokračovala realizace ZRS ČR s Palestinou v rámci modelu zavedeného v roce 2011 – tedy formou poskytnutí finančních darů palestinským úřadům vládou ČR. Příjemci ZRS ČR byly zejména *Palestinian Energy Authority* (PEA - ministerstvo energetiky) a *Palestinian Water Authority* (PWA - ministerstvo pro vodní zdroje). Palestinské straně (PEA) tak byla obdobně jako v minulých letech poskytnuta odborná asistence v sektoru výroba a dodávky energie a dále také v sektoru zemědělství (kapilárního zavlažování z rezervoárů s využitím obnovitelných zdrojů energie). Ve všech případech se jedná ze strany ČRA (ve spolupráci s externími experty z ČVUT) primárně o spolupráci na tvorbě zadávacích dokumentací pro výběrová řízení v gesci palestinských úřadů a odborný monitoring.

V roce 2013 byla v sektoru energetiky dokončena instalace solární elektrárny pořízené v rámci ZRS ČR (v souhrnné hodnotě 7 mil. Kč) v oblasti Tubás, kde je ZRS ČR tradičně přítomna již od konce 90. let 20. století. Slavnostní zakončení projektu v červnu 2013 proběhlo za účasti nejvyšších palestinských vládních činitelů v čele s premiérem Salámem Fajjádem, ministrem energetiky Omarem Kittánehem, guvernérem provincie Túbás a starostou města Túbás. Událost měla dle informací našeho Styčného

úřadu v Ramalláhu také velmi dobré mediální pokrytí. Premiér Fajjád a vedoucí našeho Styčného úřadu poskytli rozhovor hlavní palestinské televizní stanici Palestine TV, jakož i nejvýznamnější palestinské nezávislé zpravodajské agentuře Maan. Dále byly zaznamenány ohlasy na slavnostním otevření solární elektrárny v Túbásu jak v hlavních tištěných médiích (nejčtenější deníky Al-Quds a al-Ajjám), tak i na internetu (tisková agentura Wafa, Maan).

Spolupráci v sektoru vody a sanitace (PWA), která je realizována podporou implementace projektu MYWAS (Multi-Year Water Allocation System), však v průběhu roku narazila na nečekané obtíže, kdy díky personálním a organizačním změnám na straně realizátora projektu (PWA) došlo k výraznému zdržení původně plánovaných aktivit a v roce 2013 se celý projekt dostal do výrazného zpoždění. Z těchto důvodů také nebyly palestinské straně převedeny finanční prostředky na příslušný rozpočtový rok a koncem roku 2013 bylo zvažováno ukončení spolupráce na projektu MYWAS (definitivní stanovisko obou stran bude známé počátkem roku 2014).

SRBSKO

Mimo jiné v návaznosti na dohodu mezi Bělehradem a Prištinou učinilo v roce 2013 Srbsko významný krok v evropské integraci, když EU rozhodla o zahájení přístupových jednání. Srbská ekonomika si v roce 2013 vedla průměrně (růst HDP 2,5%). Problémem zůstává vysoká nezaměstnanost (přes 20%).

V roce 2013 pokračovaly rozvojové intervence ČRv Srbsku v rámci čtyř sektorových témat (obchod, energetika, voda a zdravotnictví), kterým se ČRA dlouhodobě věnuje i ve spolupráci s ostatními donory působícími v zemi.

V sektoru obchod a další služby pokračovala realizace projektu *„Podpora výroby sýrů v oblasti Pešter“*, který je realizován v srbském Sandžaku – jednom z nejméně rozvinutých oblastí Srbska s výrazně multietnickým složením obyvatelstva. Tento projekt probíhá v partnerství s Úřadem Organizace spojených národů pro servisní zabezpečení projektů (UNOPS) a v součinnosti s aktivitami v rámci programu vlády USA *„Emerging Donors Challenge Fund“,* jehož realizátorem byla ČRA a americká rozvojová organizace USAID. V rámci tohoto programu byla ze strany ČRA uspořádána studijní cesta pešterských zemědělců do České republiky a zároveň USAID koordinoval aktivity na propagaci pešterského sýra. UNOPS dokončil výstavbu laboratoře, do které byla dodána českou stranou druhá část laboratorního vybavení.

Příjemcem ZRS ČR bylo v posledních letech město Valjevo, kde byl v roce 2013 v sektoru výroby a dodávky energie ukončen projekt *„Zvýšení energetické účinnosti při vytápění nemocnice ve městě Valjevo“.* Zrekonstruovaná nemocnice byla nově napojena na systém centrálního zásobování teplem. Dále bylo také prostřednictvím horkovodního potrubí v délce 1 km napojeno i nedaleké sídliště.

V rámci zefektivnění vytápění byl v rámci projektu využíván i geotermální vrt, který zajistil vyhřívání rehabilitačního bazénu v nemocnici.

V sektoru zdravotnictví pokračovala realizace projektu: *„Modernizace a posílení kapacit chirurgické jednotky ve všeobecné nemocnici Pirot.“* V prvním roce realizace byl do nemocnice v Pirotu dodán sterilizátor a v plánu je dodání dalšího vybavení

ČRA rovněž pokračovala v realizaci ZRS prostřednictvím dotačních titulů. V rámci programu vysílání učitelů do rozvojových zemí byla navázána spolupráce Univerzity Palackého v Olomouci a Univerzity v Bělehradě. Prostřednictvím českého učitele docházelo k zavedení nových předmětů na univerzitě, týkajících se především managementu projektového cyklu. Jeden pracovník bělehradské univerzity rovněž absolvoval studijní stáž v ČR. Dalším dotačním titulem byla spolupráce krajů ze Srbska a České republiky, v rámci něhož byly podpořeny společné projekty Královéhradeckého kraje a regionu Banát a Jihomoravského kraje s regionem Šumadija. Oba dva projekty se zaměřovaly především na zlepšování kapacit místní správy prostřednictvím přenosu zkušeností s plněním přístupových podmínek EU.

1.4 OSTATNÍ PARTNERSKÉ ZEMĚ

JEMEN

Jemen je jediná země arabského poloostrova, která patří mezi nejméně rozvinuté země světa (LDCs). V roce 2013 došlo k výraznému zhoršení již tak špatné bezpečnostní situace v zemi, což mělo vliv i na aktivity mezinárodní donorské komunity. Vzhledem k aktuálnímu teritoriálnímu zaměření ZRS ČR v Jemenu (izolovaný ostrov/provincie Sokotra, kde je bezpečnostní situace výrazně lepší než v pevninské části země) však nebyla plynulost realizace ZRS narušena. ČRA pokračovala v podpoře jediného zde realizovaného projektu, který se soustředí na zemědělství a zemědělské vzdělávání na ostrově Sokotra a je realizován Mendelovou univerzitou v Brně ve spolupráci s místními experty jemenské organizace *Environmental Protection Authority*. Rok 2013 byl předposledním rokem realizace standardních bilaterálních projektů ZRS ČR v Jemenu, kde bude po roce 2014 tento typ spolupráce v souladu s Koncepcí ZRS ČR ukončen.

VIETNAM

V roce 2013 pokračoval trend ZRS ČR s Vietnamem, který stanovila Koncepce ZRS ČR. Postupné utlumování „klasických“ bilaterálních rozvojových projektů a jejich transformování v jiné modely spolupráce, zejména ekonomického charakteru. Většímu a úspěšnějšímu pronikání českých firem na místní trhy ovšem brání přetrvávající (a nezmenšující se) problémy s korupcí, vymahatelností práva a v neposlední řadě špatná situace v dodržování lidských práv ve Vietnamu. Přesto Vietnam pokračuje v ekonomickém růstu a patří do skupiny zemí se středním příjmem. Rok 2013 přinesl např. historicky nejvyšší příliv čínských investic (cca 2,3 miliardy USD). Právě masivní ekonomický růst a dominantní postavení asijských aktérů v obchodě a do jisté míry i v rozvojové spolupráci (kde asijští donoři patří rovněž mezi klíčové aktéry), patří mezi některé z důvodů postupného útlumu aktivit ZRS ČR ve Vietnamu. Přesto v roce 2013 pokračovala realizace některých víceletých projektů soustřeďujících se na přenos know-how a expertních služeb v oblastech vody a sanitace (odstraňování starých ekologických zátěží) a těžby surovin (efektivní využívání nerostných surovin – sklářských písků). V obou těchto oblastech jsou hlavními partnery a příjemci projektů ZRS ČR vietnamské expertní vládní instituce (ministerstvo životního prostředí a místní geologická služba). S koncem roku 2013 také skončila realizace projektu, který se soustředil na zvyšování kvality středního odborného (učňovského) školství a podporu trhu práce, a rovněž projektu zaměřeného na budování udržitelných zdrojů energie na venkově (domácí bioplynové stanice). V souladu s Koncepcí ZRS ČR již neproběhla identifikace nových témat a ukončení všech dosud běžících bilaterálních projektů ZRS ČR se předpokládá koncem roku 2014.

ZAMBIE

Také díky zdrojům z vývozu nerostných surovin se zambijská ekonomika řadí do skupiny rychle se vyvíjejících „afrických lvů“. Na druhé straně, i přes ekonomický růst, který v roce 2013 dosáhl zhruba sedmi procent, Zambie stále patří mezi nejchudší země světa (na základě indexu lidského rozvoje se řadí na 163. místo žebříčku ze 187 zemí). Ekonomika Zambie je na vzestupu díky úspěšné kombinaci ekonomické liberalizace, privatizace, zavedení vhodných makroekonomických opatření a rozvoje

zejména těžebního, ale také stavebního, dopravního a finančního sektoru. Ve prospěch zambijské ekonomiky hraje relativně nízká a stabilní inflace a také růst ceny mědi na světových trzích, jehož těžba se v Zambii rozšiřuje. Ačkoliv státní rozpočet je ve schodku (4-5%) a země se potýká s mírným růstem zahraničního dluhu, žádná z těchto nerovností neohrožuje udržitelnost zambijské ekonomiky.

Dle Koncepce ZRS ČR na léta 2010 – 2017 patří Zambie mezi tzv. ostatní země a spolupráce s ní pokračuje v jiném rozsahu a odlišném zaměření než v předchozím programovém období. Bilaterální projekty ČRA jsou zaměřeny na sektory zemědělství, zdravotnictví, vzdělávání a sociálních služeb. V roce 2013 pokračovala implementace čtyř projektů z roku 2012 a zároveň byl zahájen jeden nový projekt (celkem se jednalo o dvě veřejné zakázky a tři dotační projekty). Z geografického hlediska jsou zemědělské projekty realizovány převážně v jižní a částečně i východní provincii, přičemž zbylé projekty se soustředí na provincii západní, jednu z nejchudších v zemi.

Na jaře roku 2013 proběhla nezávislá evaluace projektů, v rámci nichž byly mezi lety 2009 a 2012 vzdělávány zambijské porodní asistentky. Výsledky evaluace potvrdily vysokou relevanci takových projektů a evaluační tým dále vyzvedl jejich vysokou udržitelnost a jasné dopady v oblasti zdravotní péče o těhotné ženy a rodičky. Na základě úspěšné realizace předchozích projektů ZRS ČR v sektoru zdravotnictví byl v roce 2013 zahájen nový projekt, jehož cílem je zavedení vyššího stupně vzdělání porodních asistentek na *Lewanika Nursing School* v Mongu a podpora nemocnice Lewanika a přilehlých zdravotních středisek.

V sektoru vzdělávání úspěšně probíhá implementace projektu věnovaného učňovskému vzdělávání v oborech krejčí, elektrikář a pekař/číšník. V rámci krejčovské výuky zorganizoval realizátor projektu návštěvu české návrhářky Beaty Rajské, která se podílela na výuce ve třídě a na tvorbě návrhů pro školní dílnu.

V sektoru zemědělství probíhala v roce 2013 realizace dvou projektů zaměřených na podporu chovu skotu. Součástí projektů bylo uvedení do chodu inseminační stanice produkující mražené inseminační dávky a laboratoře na zpracování vzorků. Na začátku září byla v Mazabuce za účasti vedoucího ZÚ Harare P. Starého a zástupce hlavního partnera projektu náměstka ministra zemědělství Zambie L. Kazabu slavnostně otevřena výše zmíněná inseminační stanice. Na podzim také proběhl sběr dat pro formulaci nového projektu zaměřeného na podporu drobných farmářů, který bude zahájen v roce 2014.

2 REALIZACE TUZEMSKÝCH A TRILATERÁLNÍCH PROJEKTŮ

V souvislosti s platností zákona o rozvojové spolupráci realizuje ČRA od roku 2010 dotační výběrová řízení na projekty ZRS ČR. Kromě dotací na klasické bilaterální rozvojové projekty realizované v zahraničí poskytuje ČRA od roku 2011 také dotace na realizované projekty v tuzemsku a na projekty trilaterální spolupráce. Tuzemské dotační tituly byly v roce 2013 stejně jako dosud zaměřeny na následující čtyři oblasti. Dohromady bylo podpořeno celkem 36 projektů. Během roku 2013 proběhl audit a monitoring vybraných tuzemských dotací. V následujícím roce se bude v této činnosti pokračovat u dalších projektů.

A) Globální rozvojové vzdělávání a osvěta

V rámci tohoto dotačního titulu jsou podpořeny projekty, které se zaměřují především na zvyšování odborných znalostí pedagogických pracovníků a další relevantní oblasti zájmu týkající se rozvojových zemí a principů rozvojové spolupráce, zlepšení kvality a dopadů české ZRS, přípravy vzdělávacích materiálů a programů, organizace a realizace vzdělávacích a tréninkových akcí (seminářů, workshopů, školení, konferencí, studijních cest, budování konzultačních a vzdělávacích center, poradenství apod.). Příkladem je projekt *„Rozšiřování participativní výuky globálních témat na 1. stupni ZŠ metodou storylines“,* realizovaný organizací NaZemi, který má za cíl zavést do výuky participativní globální rozvojové vzdělávání prostřednictvím skotské výukové metodiky Global Storylines. Jádrem metody je osobní zapojení žáků do příběhu, který tvoří osu výuky a dává rámec široké škále aktivit napříč předměty. Učitelé i žáci vytvoří a rozvíjejí imaginární komunitu, která se potýká s různými sociálními, ekonomickými a environmentálními výzvami.

Dalším typem projektů v tomto dotačním titulu jsou ty, které mají za cíl zvýšení zájmu i podpory české veřejnosti pro oblast ZRS, organizaci osvětových, informačních, kulturních a sportovních akcí s tématikou ZRS pro veřejnost, průzkumy veřejného mínění, publikace, periodika, multimediální prezentace k problematice rozvojových zemí a k problematice ZRS, informační centra (i virtuální), apod. Příkladem je projekt Sdružení dobrovolných aktivit INEX. Tato organizace každoročně pořádá kampaň Fotbal pro rozvoj. Její organizátoři i účastníci vyzývají společnost k aktivnímu stylu života a týmové spolupráci. V rámci kampaně jsou organizovány fotbalové turnaje, které jsou doprovázené četnými workshopy, debatami, filmovým promítáním či divadlem. Hlavním završením mediální kampaně je letní měsíční tour. Tým složený z českých a keňských ambasadorů tak objíždí česká města s cílem podporovat osvětovou činnost a občanskou angažovanost.

V roce 2013 se do dotačního výběrového řízení na podporu rozvojového vzdělávání a osvěty přihlásilo celkem 38 projektů, z nichž 22 bylo podpořeno.

B) Posilování kapacit a partnerství nestátních neziskových organizací

V rámci tohoto dotačního titulu je podpořeno budování organizačních a administrativních struktur NNO a posilování jejich schopností poskytovat veřejné služby v oblasti ZRS.

Projekty vychází z potřeb jednotlivých žadatelů. Jedná se o zvyšování odbornosti lektorských či manažerských schopností, podpora PR a fundraisingových aktivit organizace, zlepšení technického a administrativního zázemí, tvorba odborných knihoven a databází, výměna informací a zkušeností,

rozvoj lidských zdrojů (účast na národních i mezinárodních odborných kursech, školeních a konferencích, stáže a studijní pobyty, apod.).

Příkladem je projekt *„Posilování kapacit NNO v oblasti fundraisingu a dlouhodobého plánování zdrojů“* realizovaný Českým centrem fundraisingu. Cílem projektu bylo posílení odborných kapacit neziskových organizací v oblasti fundraisingu a profesionálního managementu organizace pro zajištění diversifikace a dlouhodobého rozvoje zdrojů formou předání potřebných informací, zkušeností a dovedností v oblasti fundraisingu pro neziskové organizace působící v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce.

V roce 2013 se do této výzvy přihlásilo celkem 19 projektů, podpořeno bylo 9 z nich.

C) Posilování kapacit platforem nestátních subjektů pro rozvojovou spolupráci

Další dotační titul je zaměřen na podporu platforem nestátních aktérů ZRS, kde jsou podpořeny projekty předložené zastřešujícími organizacemi NNO. Projekty se zaměřují na zvyšování povědomí o rozvojové spolupráci ČR. Organizace v rámci nich realizují semináře a kampaně, publikují dokumenty týkající se rozvojové problematiky, provádějí průzkumy a navazují partnerství v rámci nadnárodních organizací. Příkladem je projekt *„Posilování kapacit a efektivnosti platformy České fórum pro rozvojovou spolupráci – FoRS“*. Projekt vycházel z potřeb členských a pozorovatelských organizací platformy FoRS – českých nevládních neziskových organizací (NNO) působících v zahraniční rozvojové spolupráci (ZRS), rozvojovém vzdělávání a humanitární pomoci. Jeho hlavním cílem bylo posilovat NNO jako kvalifikované partnery rozvojové spolupráce na národní a evropské úrovni.

V roce 2013 se do výzvy přihlásily tři projekty a všechny byly podpořeny.

D) Podpora rozvojových aktivit krajů a obcí v prioritních zemích ZRS ČR

Předmětem tohoto dotačního titulu je podpora projektů realizovaných územními samosprávnými celky (kraji a obcemi) v jedné nebo více z prioritních zemí programu ZRS ČR. Cílem projektů je primárně podpora partnerských institucí místní správy a samosprávy v cílových zemích, subjektů občanské společnosti a institucí kulturního, sociálního, zdravotního, vědeckého a výzkumného charakteru. Aktivity a výstupy projektů jsou zaměřeny na přenos *know-how*, sdílení zkušeností s ekonomickou a společenskou transformací a posilování kapacit pro kvalitní správu veřejných věcí. Projekt *„Posilování absorpčních kapacit regionu Banát (Srbsko) Královehradeckého kraje“* měl za cíl pomoci regionu Banát s přípravou procesu regionalizace a předat zkušenosti s procesem přípravy na vstup do Evropské unie.

Jihomoravský kraj realizoval projekt *„Využití zkušeností Jihomoravského kraje při transformaci a zvyšování kapacit veřejné správy v regionu Šumadija v Srbsku*“**.** Cílem projektu bylo využít zkušeností Jihomoravského kraje z transformačního procesu decentralizace veřejné správy v ČR a s tím souvisejících následných procesů a jejich přenos do transformačního procesu veřejné správy v Šumadijském okruhu v Srbsku, dále pak přenos regionálních zkušeností Jihomoravského kraje prostřednictvím studijních pobytů zástupců municipalit v Jihomoravském kraji.

V roce 2013 se do této výzvy přihlásily dva kraje ČR a oba dotaci získaly.

Trilaterální dotační tituly

Česká rozvojová agentura každoročně financuje projekty trojstranné neboli trilaterální spolupráce, a to v rámci dotačního titulu *„Podpora trojstranných projektů českých subjektů“*. Podmínkou tohoto dotačního titulu je vždy spolufinancování projektu z jiného zdroje – například Evropskou komisí, agencií OSN, bilaterálním donorem – a to minimálně ve výši 50% celkových nákladů projektu. Projekty umožňují českým realizátorům nejen získat cenné zkušenosti při realizaci společných aktivit se zahraničními partnery, ale představují i z ekonomického hlediska poměrně významný přínos. Díky trojstranné spolupráci je celkový objem prostředků na rozvojovou spolupráci vyšší, než kdyby byl projekt financovaný pouze ČRA. Smyslem trojstranných projektů je spolupráce mezi subjekty z České republiky, dalšími vyspělými zeměmi a rozvojovými zeměmi a jsou primárně zaměřeny na plnění rozvojových cílů tisíciletí, zejména na boj s globální chudobou, podporu vzdělávání a transfer know-how.

Témata projektů, podpořených v roce 2013 formou trilaterální spolupráce, byla velmi různorodá – od osvěty české společnosti ohledně rozvojových problémů až po konkrétní projekty spolupráce v rozvojových zemích.

Příkladem je projekt občanského sdružení NaZemi „Kampaň za důstojnou mzdu pro pracovníky v oděvním průmyslu“. Projekt je zaměřen především na zvýšení povědomí o tématu *living wage* mezi evropskou veřejností. Centrem pozornosti projektu je globalizovaný textilní průmysl, kde jsou problémy související s nedostatečným příjmem dělníků zcela zřejmé. Evropská veřejnost je podpořena ve snaze apelovat na významné společnosti distribující textilní zboží, aby respektovali potřebu vyplácet všem zaměstnancům v rámci dodavatelského řetězce *living wage*. Pozornost je věnována i apelu na politické představitele, kteří mohou prosadit *living wage* právní cestou.

Významnou organizací podílející se na realizaci trilaterálních projektů je Člověk v tísni, o.p.s. Kampaň Stop dětské práci – je lepší chodit do školy má za cíl rozšířit mezi veřejností povědomí o dětské práci ve světě, jejich příčinách, souvislostech a úspěšných způsobech řešení. Mezi hlavní aktivity kampaně patří putovní výstava, doprovodné nebo samostatné debaty, přednášky, promítání, veřejné akce včetně letních festivalů, spolupráce se školami a studenty, komunikace s firmami za pomoci tematických příruček (například Akčního plánu pro firmy) a medializace tématu.

Organizace Glopolis o.p.s. realizuje dva projekty zaměřené na problematiku hladu ve světě – *„Odstranění hladu a chudoby zpátky ve hře“* se zabývá třemi základními tématy: postavení drobných farmářů v rozvojových zemích, podporou tzv. záchranných sítí (podpůrných programů) a stabilitou trhů s potravinami na všech úrovních v souvislosti s naplňováním potravinové bezpečnosti. Cílem kampaně *„Hlad nepřijímáme aneb Evropané za právo na potraviny a naplnění prvního Rozvojového cíle tisíciletí“* je zvýšit zájem veřejnosti o problém hladu, chudoby a Rozvojových cílů tisíciletí a informovat o možnostech řešení problému hladu ve světě na úrovni jednotlivce (změnou spotřebního chování) a na úrovni politické (lepší zapojení rozvojových cílů do politických strategií).

V roce 2013 se do dotačního výběrového řízení přihlásilo celkem 60 projektů, z nichž bylo podpořeno 45 projektů. Seznam všech tuzemských a trilaterálních projektů podpořených v roce 2013 je uveden v tabulkové příloze (viz kapitola 5).

3 DALŠÍ AKTIVITY ČRA

3.1 SPOLUPRÁCE V RÁMCI SOUKROMÉHO SEKTORU

Spolupráci ČRA se soukromou sférou lze rozdělit do více oblastí. Předpokladem pro aktivní působení ve všech oblastech je zajištění synergického efektu, a to s účelem zvýšení počtu zájemců o realizaci projektů ZRS ČR či vyššího zapojení českých soukromých subjektů do realizace projektů financovaných zahraničními donory. Spolupráce se soukromým sektorem je důležitá i pro úspěšnou implementaci bilaterálních projektů ZRS a zlepšení udržitelnosti rozvojových výsledků. V neposlední řadě je snahou přispět k zvýšení povědomí o rozvojové problematice, podpory rozvoje na základě vlastního *know-how* a působení v dotčených teritoriích. V tomto směru pokračovala ČRA v roce 2013 v dialogu s Platformou podnikatelů pro ZRS a dalšími představiteli soukromého sektoru. ČRA rovněž zahájila přípravné kroky pro konkrétní programy na podporu soukromého sektoru, jejichž realizace se předpokládá v roce 2014.

Oblast zvyšování informovanosti soukromého sektoru o ZRS ČR

Jedná se o zvyšování povědomí a budování kapacit o ZRS mezi potenciálními realizátory připravovaných projektů, ale i širší odbornou veřejností. ČRA je v kontaktu s odbornými skupinami a platformami, přičemž jednotliví experti ČRA aktivně vystupují na školeních a seminářích, které tyto organizace realizují. Snahou je především přiblížit optimální způsob přípravy projektů, metodiku samotné realizace, specifika realizace v zahraničí, ale třeba i způsob monitoringu a optimální komunikace se zadavatelem.

Zpětná vazba z provedených seminářů naznačuje zájem ze strany soukromého sektoru o tento druh informací, a proto obdobné aktivity budou probíhat i nadále. Vhodným doplňkem se ukázala i účast zástupců soukromého sektoru s přímou zkušeností z realizace projektů. Z diskuzí vznikla nejenom mnohdy zajímavá zpětná vazba pro možnou optimalizaci aktivit ČRA, ale i zajímavý zdroj informací pro nové potenciální realizátory.

Oblast budování kapacit soukromého sektoru v průběhu realizace projektu

Společnosti realizující projekty v rámci ZRS ČR jsou v pravidelném kontaktu se zadavatelem. Úloha expertů ČRA je vedle prosté kontroly provedených aktivit i zasazení realizace do širšího rámce rozvojové problematiky a působení na realizátora, aby také projekt vnímal v tomto kontextu. V dlouhodobém měřítku je záměrem, aby soukromý subjekt převzal tento úhel pohledu za svůj a přizpůsobil tomu i svoji činnost. V ideálním případě je nově osvojený přístup aplikován také v dalších oborech činnosti realizátora (principy trvale udržitelného rozvoje, aspekt *Corporate Social Responsibility* a další). Propracovanější strategií přístupu vzniká i vyšší pravděpodobnost úspěchu v daném teritoriu při realizaci případných vlastních, návazných aktivit, popřípadě při snaze o zapojení do projektů financovaných jinými donory. Přestože tyto údaje nejsou vždy veřejné a souvislost nemusí být vždy přímá, existují zdokumentované případy, kdy české firmy získaly v zemích působnosti komerční či jiné zakázky na základě pozitivních referencí z realizovaných projektů ZRS ČR. K tomu přispívá i praxe, kdy ČRA pravidelně vystavuje úspěšným realizátorům osvědčení a reference o realizovaných zakázkách v rámci ZRS.

Oblasti činnosti v rámci pracovní skupiny Exportní strategie

V druhé polovině roku 2013 převzala ČRA na základě pověření MZV předsedání meziresortní pracovní skupiny č. 6, která je jednou ze skupin pro implementaci Exportní strategie ČR na období let 2012 až 2020. Důraz práce skupiny je kladen především na zvýšení využívání mezinárodních zdrojů financování a podporu synergií různých nástrojů s dvoustrannou ZRS ČR.

Pod vedením ČRA bylo zahájeno přeskupení aktivit pracovní skupiny do tematických okruhů, přičemž důraz bude kladen na praktickou implementaci aktivit, které mohou přinést konkrétní výsledky v krátkodobém až střednědobém horizontu. Konkrétním příspěvkem ČRA je částečná integrace vlastních aktivit (např. příprava studií proveditelnosti či úsilí o akreditaci u EK pro delegovanou spolupráci) do širších aktivit skupiny. Otázka případného vzniku České rozvojově-finanční instituce je věcí spíše dlouhodobou a diskuse o ní probíhá v jiných formátech.

Oblast přípravy na zavedení nových nástrojů na podporu soukromého sektoru v rámci ZRS

V posledním čtvrtletí roku 2013 se začala ČRA připravovat na aktivní působení v rámci programu Studií proveditelnosti. Záměrem je podpořit realizaci studií, zaměřených na analýzu zainteresovaných subjektů a zhodnocení aktuální situace v relevantních sektorech a teritoriích včetně zhodnocení potenciálu pro následnou intervenci v rámci ekonomického rozvoje. ČRA sice nebude klást žádná sektorová omezení, nicméně preferováno bude zapojení v sektorech rozvoje malých a středních podniků, infrastrukturních projektů, zemědělství a ochrany životního prostředí.

Přibližně ve stejném období začala také příprava konkrétní podpory účasti českých subjektů v evropských finančních rozvojových nástrojích a EDF. Předpokládaný horizont realizace je v druhé polovině roku 2014. Konkrétní forma bude podrobněji diskutována s ostatními relevantními partnery, například v rámci výše uvedené meziresortní pracovní skupiny. Výsledkem může být například podpora vzniku informační platformy pro zapojování soukromého sektoru do rozvojových finančních nástrojů EU.

3.2 PŘEDÁVÁNÍ TRANSFORMAČNÍCH ZKUŠENOSTÍ

Jednou ze silných stránek ČR jsou bohaté zkušenosti s politickou, ekonomickou a společenskou transformací. Díky tomu se právě předávání transformačních zkušeností dostává každým rokem čím dál tím více do popředí ZRS ČR. Představitelé partnerských zemí během různých jednání s MZV a ČRA o tento typ asistence projevují stále větší zájem. To se týká zejména zemí západního Balkánu s evropskou perspektivou (Bosna a Hercegovina a Srbsko) a zemí Východního partnerství (Moldavsko a Gruzie). O specifické transformační zkušenosti však projevily zájem také další země (Mongolsko a Etiopie).

Projekty posilování kapacit státní správy a předávání transformačních zkušeností se realizují především přímým rozpočtovým opatřením mezi ČRA a příslušným českým ministerstvem, které projekt realizuje buďto přímo, nebo prostřednictvím jemu podřízeného orgánu či příspěvkové organizace za metodické podpory a monitoringu ze strany ČRA. Do budoucna rovněž ČRA uvažuje o vytvoření mechanizmu pro vysílání českých expertů v rámci předávání transformačních zkušeností institucím v partnerských zemích.

V roce 2013 spolupráce probíhala s následujícími ministerstvy: MŽP, MPO, Mze a MV. Projekty byly realizovány jimi podřízenými orgány či příspěvkovými organizacemi, a to jmenovitě ÚNMZ (projekt v Bosně a Hercegovině a projekt v Mongolsku), ÚKZÚZ (projekt v Bosně a Hercegovině), ČGS (projekt v Etiopii a v Mongolsku), AOPK (projekt v Gruzii), SJČR (projekt v Gruzii), ČHMÚ (projekt v Gruzii), SVÚ (projekt v Bosně a Hercegovině), ÚZEI (projekt v Moldavsku) a HZS ČR (projekt v Moldavsku). V roce 2013 dosáhla celková finanční částka na projekty přenosu transformačních zkušeností objemu 30 478 586,- Kč.

3.3 SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI DÁRCI

V souladu s mezinárodními principy efektivnosti pomoci a dělby práce mezi dárci prohloubila ČRA spolupráci s dalšími mezinárodními dárci v rámci Evropské unie i mimo ni.

14. května 2013 vstoupila Česká republika jako první z nových členských zemí EU do Výboru OECD pro rozvojovou pomoc (DAC). Členství v tomto výboru je významným uznáním úspěchů, kterých Česká republika dosáhla od roku 1995 v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce a humanitární pomoci.

Členství ČRA v sítích rozvojových agentur

ČRA je členem sítě evropských dárcovských agentur *Practitioners' Network for European Development Cooperation*. Členy platformy je 12 rozvojových agentur členských států EU a Evropské komise (vedle ČRA též ADA – Rakousko; AECID – Španělsko; AFD – Francie; BTC – Belgie; DFID – Velká Británie; EuropeAid – EK; GTZ, InWEnt, KfW – Německo; Lux-Development – Lucembursko; SAMRS – Slovensko). S ostatními evropskými kolegy ČRA průběžně konzultuje naplňování Pařížské deklarace o efektivnosti pomoci, Evropského konsensu o rozvoji a Evropského kodexu o dělbě práce a sleduje možnosti pro inovační nástroje, které by ČR umožnily intenzivněji naplňovat mezinárodní závazky v oblasti rozvojové spolupráce. V rámci pracovní skupiny pro lidské zdroje a institucionální rozvoj, které je ČRA členem, jsou nadále hledány cesty pro spolupráci v této oblasti a jako tradičně hraje ČR úlohu spojení mezi vyspělými dárci a skupinou V4.

Na podzim roku 2013 požádala ČRA o přijetí jako pozorovatele v síti evropských implementačních agentur EUNIDA. Sekretariát a členové EUNIDA tuto žádost pozitivně posoudili a během Výročního zasedání EUNIDA v prosinci 2013 v Bruselu, kterého se účastnil ředitel ČRA, byla česká žádost slavnostně přijata. Narozdíl od Practitioners Network je činnost EUNIDA zaměřena více na konkrétní implementaci projektů realizovaných EK a většina členů EUNIDA také prošla či prochází procesem akreditace u EK pro delegovanou spolupráci. ČRA plánuje, že se během příštího roku bude aktivně účastnit pořádaných jednání.

Spolupráce se zahraničními dárci při implementaci projektů

V rámci implementace bilaterálních projektů ČRA v roce 2013 dále spolupracovala s řadou zahraničních dárců, jako například s Agenturou Spojených států amerických pro mezinárodní rozvoj

(USAID), švédskou rozvojovou agenturou (Sida), rakouskou rozvojovou agenturou (ADA), německou rozvojovou agenturou (GIZ), izraelskou agenturou MASHAV a dalšími. Spolupráce probíhá také s mezinárodními organizacemi jako UNDP nebo UNOPS.

Při realizaci zemědělských projektů v Moldavsku a Bosně a Hercegovině ČRA nadále spolupracovala s USAID. V Bosně a Hercegovině je do společného projektu realizovaného v rámci programu americké vlády *„Emerging Donors Challenge Fund“* zapojena rovněž švédská Sida. Projekt se zaměřuje zejména na posilování kapacit veterinárních inspektorů a laboratorních pracovníků. V Gruzii byla v roce 2013 prohloubena úspěšná spolupráce s USAID v rámci adiktologického projektu.

ČRA nadále pokračuje v úspěšné spolupráci s rakouskou rozvojovou agenturou ADA. Koncem roku bylo podepsáno memorandum o porozumění a jako prioritní oblast spolupráce byl stanoven sektor vody a sanitace. V Etiopii nadále probíhala úspěšná spolupráce s izraelskou agenturou MASHAV v rámci níž dochází k výměně zkušeností mezi českými a izraelskými neziskovými organizacemi v oblasti zemědělského vzdělávání. V Gruzii byla navázána komunikace s japonským zastupitelským úřadem a hovořilo se o možné spolupráci v rámci nově připravovaného zdravotnického projektu zaměřeného na onkologii.

V Bosně a Hercegovině byla zahájena spolupráce s UNDP v oblasti energetiky a v Srbsku ČRA ve spolupráci s UNOPS realizovala projekt zaměřený na výrobu sýrů.

Stykové akce s ostatními dárci

Na úrovni vedení agentur se v roce 2013 uskutečnilo jednání designovaného ředitele ČRA s představiteli GIZ v Berlíně (srpen 2013), setkání s ředitelkou SlovakAid během mezinárodní konference v Bratislavě (listopad 2013) a setkání ředitelů ČRA a ADA ve Vídni u příležitosti podpisu společného memoranda (listopad 2013). Ředitel ČRA rovněž společně s vrchním ředitelem MZV SEK podnikl v září 2013 konzultace v centrále DFID v Londýně.

O činnost ČRA v minulém roce projevila zájem i Thajská agentura pro mezinárodní spolupráci TICA, jejíž zástupci se v říjnu 2013 Praze seznámili s historickým vývojem české ZRS i současným působením ČRA. Tato akce měla za cíl inspirovat nastupující dárcovskou zemi o možnostech rozvoje jejich strategií a institucionálního zázemí pro poskytování pomoci.

3.4 VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

Posilování povědomí veřejnosti o záměrech, cílech a výstupech ZRS ČR měla za cíl vnější prezentace ZRS. Její činnost je v rámci bilaterální ZRS řízena Metodickým pokynem České rozvojové agentury k vnější prezentaci zahraniční rozvojové spolupráce ČR. Tento dokument stanovil pravidla publicity a doporučení pro zviditelnění aktivit zahraniční rozvojové spolupráce ČR a upřesnil role jednotlivých aktérů při jejich naplňování. Pro zjednodušení praktického užívání sloužil realizátorům a ZÚ konkrétní výčet a podrobné popisy povinností a doporučení.

V uplynulém roce byly průběžně aktualizovány nejen informace k jednotlivým projektům, ale také fotodokumentace, která byla dále využívána k prezentaci projektových aktivit. Při získávání nových informací ČRA spolupracovala jak s realizátory jednotlivých projektů (zakázek a dotací), tak i s příslušnými zastupitelskými úřady a dalšími institucemi. Na kontrolu dodržování pravidel prezentace či viditelnosti projektů ZRS dohlíželi zaměstnanci ČRA během svých monitorovacích misí.

Ve spolupráci s příslušnými ZÚ byl kladen důraz na zviditelnění významných milníků v rámci realizace projektů zahrnující oficiální zahájení aktivit, podpisy memorand o porozumění k projektům (např. memorandum z července 2013 s Policií ČR a Státní vyšetřovací a ochrannou agenturou Bosny a Hercegoviny k asistenci potápěčské jednotky či memorandum z listopadu 2013 s ADA ke spolupráci v sektoru vody a sanitace) a předávání konkrétních výstupů. Moldavští hasiči tak v rámci projektu ZRS *(„Zlepšení akceschopnosti a odborné způsobilosti moldavských hasičů“)* přebraly nové vybavení pro výkon svého povolání, srbští zemědělci během své studijní cesty získali v českých mlékárenských provozech a farmách inspiraci pro rozvoj zemědělského sektoru v srbské oblasti Sandžaku a bosenští laboranti si díky školení realizováno z projektu *„Posilování kapacit veterinárních laboratoří a veterinárních inspekčních služeb v rámci NRMP, Bosna a Hercegovina“* osvojili potřebné techniky laboratorních analýz.

ČRA podporovala povědomí o ZRS mezi českou a zahraniční veřejností díky prezentaci důležitých jednání a významných událostí v rámci svých aktivit primárně prostřednictvím webové prezentace ČRA (www.czda.cz). Informace byly dále šířeny také mezi okruh zainteresovaných aktérů (např. platforma NNO – Českého fóra pro rozvojovou spolupráci, Platformu podnikatelů pro zahraniční rozvojovou spolupráci a akademickou obec). Internetové stránky prezentovaly zejména informace týkající se realizovaných rozvojových projektů a spolupráce s ostatními dárci. Dále však také sloužily k uveřejňování jednotlivých výzev k výběrovým řízením veřejných zakázek či dotačních titulů. V případě zájmů širší odborné veřejnosti zaměstnanci ČRA odpovídali na emailové dotazy týkající se rozvojové problematiky.

ČRA věnovala pozornost také úplnosti a srozumitelnosti svých webových stránek. Na základě hodnocení nevládních organizací Aid Transparency Index 2013 byla ČR hodnocena na sedmém místě ze všech 27 evropských dárců, pokud jde o transparentnost a informace o ZRS. V dalším období hodlá ČR ještě více zkvalitnit své webové stránky, včetně anglické verze, a další zdroje informací v souladu s mezinárodními standardy IATI.

ČRA ve spolupráci s MZV, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR a nevládními organizacemi aktivně podporovala zavádění globálního rozvojového vzdělávání do vzdělávacího systému ČR a podílela se na implementaci příslušné národní strategie (zejména prostřednictvím dotačního titulu „Globální rozvojové vzdělávání a osvěta“).

V neposlední řadě se zaměstnanci ČRA účastnili nejrůznějších akcí (školení, seminářů či přednášek) pro pracovníky z praxe ZRS i pro studenty a další

zájemce. Z výčtu příkladů je možné jmenovat Letní školu rozvojové spolupráce v Olomouci, či přednášky pro studenty Vysoké školy ekonomické, Fakulty sociálních věd a Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium. Prezentace českých rozvojových aktivit probíhala i v jednotlivých partnerských zemích. Ve spolupráci se ZÚ a realizátory byly organizovány informační akce jako např. prezentace ZRS ČR v Moldavsku při příležitosti setkání zástupců donorů působící v této zemi, ale také slavnostní zahájení projektů např. ve státní správě (*„Zvyšování efektivity a posilování transparentnosti procesů Národní agentury zaměstnanosti Moldavska (ANOFM) – zavedení elektronické spisové služby“),* který v Kišiněvě doplnila také diskuze za účasti ředitele ČRA Michal Kaplana.

4 PERSONÁLNÍ A ROZPOČTOVÉ OTÁZKY

4.1 PERSONÁLNÍ OTÁZKY ČRA

ČRA jako organizační složka státu vznikla ke dni 1. ledna 2008 s počátečním počtem 10 pracovníků. Funkční místa byla převedena z fondu pracovních míst MZV ČR. V usnesení vlády č. 856 ze dne 9. července 2008 vláda schválila personální zajištění ČRA od roku 2009, podle návrhu obsaženého v části III materiálu č.j. 997/08. Navržena byla struktura ČRA s celkovým počtem 19 pracovníků. Dalších 9 funkčních míst, nad rámec původních 10, bylo převedeno z rezerv jednotlivých resortů zapojených do zajišťování ZRS.

Vzhledem k omezeným mzdovým prostředkům však systemizovaná místa nebyla nikdy plně obsazena. Ke dni 31. 12. 2013 v ČRA pracovalo 17 zaměstnanců, z toho 13 na úplný a 4 na částečný pracovní úvazek. Některé specificky definované činnosti (např. vedení účetnictví, poskytování právních služeb) byly zajišťovány externími spolupracovníky. Průměrná hrubá mzda zaměstnanců ČRA včetně osobních a mimořádných příplatků v roce 2013 činila 26 447,- Kč měsíčně.

ČRA se v souladu se svým organizačním řádem ze dne 5. ledna 2009 dělí na oddělení sekretariátu ředitele a centrálních služeb, oddělení identifikace a monitoringu projektů a oddělení formulace projektů. Uvedený organizační řád dále upravuje pracovní náplň jednotlivých oddělení ČRA, včetně vzájemných vztahů těchto oddělení.

V září 2013 uvedl náměstek ministra zahraničí Ing. Tomáš Dub do funkce nového ředitele ČRA Ing. Michala Kaplana, který tak vystřídal ve funkci Ing. Michala Pastvinského. Po celý rok zastával funkci zástupce ředitele a vedoucího oddělení identifikace a monitoringu projektů Mgr. Martin Náprstek. V březnu 2013 vystřídal Ing. Hynek Ciboch vedoucí oddělení formulace projektů Mgr. Hanu Geroldovou. Z celkového počtu 17 pracovníků tvořilo ke konci roku 2013 35% mužů a 65% žen.

Zaměstnanci ČRA měli možnost se vzdělávat v rámci jazykových kurzů Diplomatické akademie MZV ČR i tematicky zaměřených odborných konferencí a kurzů (např. školení k zákonu o veřejných

zakázkách či k evaluacím projektů (EPDET). V prosinci 2013 proběhla série osobních pohovorů a byl zaveden systém kariérního rozvoje zaměstnanců ČRA.

V případě zpracovávání specifických dokumentů či řešení vysoce expertní problematiky, zejména v rámci přípravy technických částí zadávacích dokumentací, bylo v roce 2013 obdobně jako v minulém období preferenčně využíváno expertů z vybraných rezortních ministerstev či státních institucí, akademické sféry, případně služeb nezávislých externích specialistů pro danou oblast či teritorium.

V roce 2013 se pravidelně každý týden konaly koordinační porady mezi vedením ČRA a vedením MZV ORS. Každý měsíc se ředitel ČRA účastnil také pravidelných porad MZV SEK. Zápisy z těchto porad byly následně předávány pro informaci a k využití nadřízeným útvarům. Aktivity ČRA také plně reflektovaly doporučení a pokyny vzešlé z Rady pro ZRS.

Během uplynulého roku ČRA vypsalo dvakrát půlroční stáž pro studenty vysokých škol se zájmem o rozvojovou problematiku. Celkem 9 studentů tak získalo možnost rozšířit si své dosavadní zkušenosti díky spolupráci s pracovními týmy identifikačního či formulačního oddělení. ČRA společně s Ústavem mezinárodních vztahů, v. v. i. také poskytla dalším 3 studentům možnost zapojit se do činnosti agentury po dobu jednoho měsíce.

4.2 KOMPLEXNÍ ROZBOR HOSPODAŘENÍ ČRA V ROCE 2013

ČRA hospodaří v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů s prostředky státního rozpočtu, které jí stanovuje zřizovatel (MZV) v rozsahu členění závazných ukazatelů. Hospodaření ČRA se řídí zejména zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále se řídí zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupováním v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Pravidla hospodaření jsou upravena Hospodářským řádem vydaným ředitelem ČRA 8. července 2008 a Směrnicí č. 1, kterou se upravuje vedení účetnictví ze dne 1. 2. 2008. Výše uvedený hospodářský řád ČRA stanovuje strukturu vnitřního systému finanční kontroly. Výše zmíněná směrnice upravuje také vedení účetnictví v ČRA. Řídící kontroly nastavené v hospodářském řádu ČRA a postupy vedení účetnictví obsažené ve směrnici, kterou se upravuje vedení účetnictví, přispěly k tomu, že byly dodrženy všechny ukazatele a limity rozpočtu ČRA na rok 2013 a nebyla vykázaná manka a způsobené škody.

V návaznosti na usnesení vlády č. 413/2012 k zahraniční rozvojové spolupráci v roce 2013 byl v rámci rozpočtové kapitoly MZV pro ČRA stanoven rozpočet 484 366 000,- Kč. Přidělené prostředky byly ze strany ČRA v roce 2013 po zohlednění rozpočtových opatření čerpány v celkové výši 389 756 507,- Kč. tj. z 88 %. Nevyčerpané prostředky pak činily 12 %. (Tab. 2). Důvodem pro nevyčerpání části prostředků byla jednak vysoká časová a administrativní zátěž spojená s vyhlašováním veřejných zakázek, jednak zpoždění realizace kvůli klimatickým a jiným faktorům, včetně finančních, institucionálních a kapacitních problémů na straně partnerů v rozvojových zemích.

Tab. 2 – Rozbor hospodaření ČRA

Finanční prostředky	
Skutečný rozpočet ČRA k 1.1 2013	**484 366 000 Kč**
Rozpočtová opatření[4]	41 956 034 Kč
Skutečný rozpočet po úpravách vycházejících z rozpočtových opatření	442 409 966 Kč
Skutečně čerpané prostředky	389 756 507 Kč
Skutečně čerpané prostředky v roce 2013 (%)	88 %
Nevyčerpané prostředky v roce 2013 (%)	12 %

Přehled čerpání rozpočtu na realizaci projektů ZRS v roce 2013

Tabulka 3 uvádí plánované objemy a skutečné čerpání prostředků na realizaci projektů ZRS ČR v gesci ČRA podle jednotlivých cílových zemí. V průběhu roku došlo k drobným úpravám předchozího plánu realizace (který vycházel z usnesení vlády č. 413 ze dne 13. června 2012 k zahraniční rozvojové spolupráci v roce 2013) v souvislosti s upřesněnými požadavky na financování, které vznikly v průběhu ověření relevance identifikace některých námětů a formulace konkrétních projektů. Tyto změny a přesuny ve vnitřní struktuře rozpočtu na projektové aktivity byly konzultovány a schváleny MZV ORS a neměly vliv na celkovou výši rozpočtu ČRA.

Tab. 3 - Plánované objemy a skutečné čerpání prostředků na realizaci projektů ZRS ČR v gesci ČRA

Položka	Rozpočet dle UV	Skutečné čerpání	Vyčerpáno v %
Afghánistán	21 000 000 Kč	20 367 675 Kč	97,0
Bosna a Hercegovina	66 500 000 Kč	48 615 308 Kč	73,1
Etiopie	56 000 000 Kč	51 257 310 Kč	91,5
Gruzie	29 500 000 Kč	21 114 237 Kč	71,6
Jemen	4 000 000 Kč	4 674 000 Kč	116,9
Kambodža	15 000 000 Kč	17 000 000 Kč	113,3
Kosovo	13 000 000 Kč	11 383 542 Kč	87,6
Moldavsko	75 000 000 Kč	54 991 884 Kč	73,3
Mongolsko	55 000 000 Kč	44 524 137 Kč	80,6
Palestina	13 500 000 Kč	0 Kč	Poznámka[5]
Srbsko	22 000 000 Kč	17 863 873 Kč	81,2
Vietnam	13 500 000 Kč	13 494 885 Kč	100,0
Zambie	12 500 000 Kč	12 348 076 Kč	98,8
Tuzemské dotace	21 500 000 Kč	21 185 771 Kč	98,1
Vysílání učitelů	6 500 000 Kč	5 782 125 Kč	89,0
Trilaterální spolupráce	28 000 000 Kč	27 861 822 Kč	99,5
Formulace	5 000 000 Kč	4 996 466 Kč	99,9
Řízení projektů na ZÚ	7 000 000 Kč	0 Kč	Poznámka[6]
Provoz	19 866 000 Kč	12 295 395 Kč	61,9
CELKEM	**484 366 000 Kč**	**389 756 506,00 Kč**	**88,1**

[4] Blíže seznam rozpočtových opatření v Příloze 5.2

[5] Celkem 8 500 000 Kč převedeno rozpočtovým opatřením na MZV a dále poskytnuto formou peněžního daru do zahraničí.

[6] Celkem 2 977 448 Kč převedeno formou rozpočtového opatření na MZV.

5 Přílohy

5.1 Přehled čerpání bilaterální projektové spolupráce v gesci ČRA v roce 2013

Země realizace	Sektorové téma	Realizátor	Název projektu	Skutečné čerpání
Afghánistán	obchod a další služby	Člověk v tísni o.p.s.	Podpora rozvoje zpracování zemědělské produkce a drobných živností v okresu Zare - Podpora malých a středních podnikatelů v sektoru zemědělství v Afghánistánu	4 425 000,-
Afghánistán	vzdělávání	Člověk v tísni o.p.s.	Podpora afghánského ministerstva školství v efektivním řízení a monitorování středního zemědělského školství - zvýšení kvality zemědělského vzdělávání v Afghánistánu	2 800 000,-
Afghánistán	vzdělávání	Člověk v tísni o.p.s.	Podpora praktické výuky v oblasti zemědělské produkce - zvýšení kvality zemědělského vzdělání v Afghánistánu	2 950 000,-
Afghánistán	vzdělávání	Člověk v tísni o.p.s.	Podpora zkvalitňování výuky na středních zemědělských školách - zvýšení kvality zemědělského vzdělávání v Afghánistánu - zvyšování kvality středních zemědělských vzdělávacích institucí	3 900 000,-
Afghánistán	zemědělství, lesnictví, rybolov	Člověk v tísni o.p.s.	Zvýšení kvality zemědělské produkce v okresu Zare - Zvýšení kvality zemědělství v Afghánistánu	4 925 000,-
Afghánistán	podpora trojstranných projektů	Člověk v tísni o.p.s.	Zefektivnění využití přírodních zdrojů ve spolupráci s místními komunitami	1 367 675,-
			Afghánistán celkem	**20 367 675,-**
Bosna a Hercegovina	státní správa a občanská společnost	František Harant	Podpora budování a technická asistence pro potápěčskou jednotku SIPA	1 564 525,-
Bosna a Hercegovina	státní správa a občanská společnost		Posílení efektivity práce soudů v Bosně a Hercegovině	13 000,-
Bosna a Hercegovina	výroba a dodávky energie	Mevos s.r.o.	Využití obnovitelných zdrojů energie pro systém centrálního zásobování teplem v obci Nemila	12 022 000,-
Bosna a Hercegovina	výroba a dodávky energie	Eviros	Monitoring projektu Nemila a Valjevo	290 040,-
Bosna a Hercegovina	výroba a dodávky energie	Enviros	Zvýšení energetické efektivnosti při vytápění kantonální nemocnice Dr. Irfan Bihač	290 400,-
Bosna a Hercegovina	výroba a dodávky energie	Geotest a.s.	Využití obnovitelné geotermální energie v municipalitě Doboj	3 300 000,-
Bosna a Hercegovina	Zásobování vodou a sanitace	Mevos s.r.o., Geotest, Altec international s.r.o., BH Bušenje, SGS Czech Republic	Zajištění přístupu k pitné vodě v obci Lukavac	3 792 856,-
Bosna a Hercegovina	Zásobování vodou a sanitace	Geotest s.r.o.,	Rozvoj odpadového hospodářství v municipalitách Doboj a Maglaj	6 865 684,-
Bosna a Hercegovina	zdravotnictví	Vexim s.r.o., AMCA	Rozvoj kapacit v oblasti cévní chirurgie ve vybraných zdravotnických zařízeních v BiH	7 310 647,-

Země realizace	Sektorové téma	Realizátor	Název projektu	Skutečné čerpání
Bosna a Hercegovina	zdravotnictví	Alfamed d.o.o.	Příspěvek na rekonstrukci nemocnice Bihač	442 776,-
Bosna a Hercegovina	zemědělství, lesnictví, rybolov	GMP s.r.o., CRP, NOPOZM s.r.o.	Zvýšení produkce mléka v severovýchodní Bosně	5 405 949,-
Bosna a Hercegovina	zemědělství, lesnictví, rybolov	CIRA s.r.o., LK projekční kancelář, NOPOZM	Rozvoj systému šlechtění masného skotu v BaH	6 077 383,-
Bosna a Hercegovina	zemědělství, lesnictví, rybolov	ČZU	Vybavení a zavedení pracoviště pro posuzování kvality inseminačních dávek na univerzity Banja Luka	1 240 048,-
			Bosna a Hercegovina celkem	**48 615 308,-**
Etiopie	vzdělávání	Člověk v tísni o.p.s.	Zvyšování kvality relevance vzdělávání na základních, středních a vyšších školách v Etiopii - Rozšiřování moderních vyučovacích metod	3 000 000,-
Etiopie	vzdělávání	Člověk v tísni o.p.s.	Zvyšování dostupnosti a kvality odborného vzdělávání v sektoru kožedělnictví v Etiopii - Zlepšování kvality odborného vzdělávání v oblasti zpracování kůže a kožedělné produkce v Etiopii	3 000 000,-
Etiopie	vzdělávání	ČGS	Zvýšení kvality vysokoškolského vzdělávání v oborech věd o Zemi zaměřené zejména na aplikované obory zaměřené na boj s geohazardy - vysílání učitelů	726 500,-
Etiopie	vzdělávání	ČZU	Vysílání českých učitelů do Etiopie - podpora zvyšování kvality vysokého školství na Hawassa university - vysílání učitelů	1 000 000,-
Etiopie	vzdělávání	Člověk v tísni o.p.s	Zkvalitnění odborného vzdělávání v oblasti zpracování kůže a kožedělné produkce v Etiopii	3 000 000,-
Etiopie	zásobování vodou a sanitace	Sdružení Sidama	Zavedení udržitelného systému zásobování pitnou vodou v malých městech zóny Sidama	9 898 544,-
Etiopie	zásobování vodou a sanitace	Aguatest	Geofyzikální průzkum oblasti Sidama	1 934 000,-
Etiopie	zásobování vodou a sanitace	Člověk v tísni	Dlouhodobý přístup k vodě v okrese AlSba, Etiopie - Zavedení udržitelné správy vodních zdrojů v Alaba Special Woreda	3 150 000,-
Etiopie	zdravotnictví	ADRA o.p.s.	Podpora rozvoje zdravotnických služeb a odborného vzdělávání v zóně Sidama	6 000 000,-
Etiopie	zdravotnictví	ADRA o.p.s.	Posílení kapacit nemocnice Karat	3 000 000,-
Etiopie	zemědělství, lesnictví, rybolov	Člověk v tísni o.p.s., Klapatek	Podpora rozvoje zemědělského poradenství v Etiopii	3 710 766,-
Etiopie	zemědělství, lesnictví, rybolov	ČZU	Podpora kvality a rozsahu poradenských služeb ve woredě Angacha, zóna Kembata Tembero	3 087 500,-
Etiopie	zemědělství, lesnictví, rybolov	Člověk v tísni o.p.s.	Podpora zemědělců a zemědělského vzdělávání v okresech Damboya a Alaba, Region Jižních národů, Etiopie	3 250 000,-
Etiopie	zemědělství, lesnictví, rybolov	Člověk v tísni o.p.s.	Podpora zemědělských živností a udržitelného nakládání s přírodními zdroji v zóně Sidama - Udržitelné nakládání s přírodními zdroji a podpora obživy drobných zemědělců	3 500 000,-

Země realizace	Sektorové téma	Realizátor	Název projektu	Skutečné čerpání
Etiopie	zemědělství, lesnictví, rybolov	Charita	Zajištění potravní soběstačnosti domácností prostřednictvím integrovaného řízení vodních zdrojů - Udržitelné nakládání s přírodními zdroji a podpora obživy drobných zemědělců	3 000 000,-
			Etiopie celkem	**51 257 310,-**
Gruzie	obecná ochrana životního prostředí	Glomex s.r.o., NEA, SGS	Posílení připravenosti Gruzie na extrémní výkyvy počasí	2 545 804,-
Gruzie	obecná ochrana životního prostředí	SGS Czech Republic s.r.o.	Formulace nové projektu budování kapacit v oblasti prevence závažných havárií v Gruzii	230 868,-
Gruzie	sociální infrastruktura	Organizace pro pomoc uprchlíkům	Denní centrum služeb pro seniory v regionu Khashuri - podpora zranitelných skupin Gruzie	1 822 000,-
Gruzie	sociální infrastruktura	Charita Česká republika	Lidé s postižením: samozřejmá a respektovaná skupina společnosti - podpora zranitelných skupin Gruzie	2 494 250,-
Gruzie	sociální infrastruktura	Člověk v tísni o.p.s.	Podpora ohrožené mládeže a mnohočetných a neúplných rodin ve vybraných regionech západní Gruzie - podpora zranitelných skupin Gruzie	2 606 520,-
Gruzie	státní správa a občanská společnost	Dr. Matula	Expert pro identifikace projektu v oblasti decentralizace	231 250,-
Gruzie	státní správa a občanská společnost	1. LF UK	Zavádění oboru adiktologie do vzdělávacího systému Gruzie	2 291 189,-
Gruzie	výroba a dodávky energie	Sun House Ltd.	obnovitelná energie pro odlehlé části Gruzie	990 000,-
Gruzie	zdravotnictví	Charita Česká republika	Podpora prevence a včasného odhalení rakoviny u žen v regionech Samegrelo a Shida Kartli	3 101 058,-
Gruzie	zemědělství, lesnictví, rybolov	Glomex	Dodávka techniky tušským pastevcům pro stříhání ovcí	1 700 000,-
Gruzie	zemědělství, lesnictví, rybolov	Člověk v tísni o.p.s.	Podpora efektivního hospodářství družstev v kraji Imereti, Gruzie	1 500 000,-
Gruzie	zemědělství, lesnictví, rybolov	Charita	Podpora zemědělských servisních center v Dioknisi a Didachara, Autonomní republika Adžárie, Gruzie	1 601 298,-
			Gruzie celkem	**21 114 237,-**
Jemen	vzdělávání	Mendelova univerzita	Podpora drobných zemědělců a zemědělského vzdělávaní na ostrově Sokotra	4 674 000,-
			Jemen celkem	**4 674 000,-**
Kambodža	ostatní sociální infrastruktura a služby	Charita	Program sociální péče a inkluzivního vzdělávání dětí s postižením v provincii Takeo, Kambodža - sociální péče a vzdělávání pro zdravotně postižené děti v Kambodži	2 500 000,-
Kambodža	výroba a dodávky energie	Člověk v tísni o.p.s.	Rozvoj tržního odvětví s bioplynárnami pro zajištění udržitelných zdrojů energie v Kambodži	5 000 000,-

Země realizace	Sektorové téma	Realizátor	Název projektu	Skutečné čerpání
Kambodža	zdravotnictví	Magna o.p.s.	Komplexní přístup v prevenci akutní a chronické podvýživy dětí pomoci integrovaného manažmentu řízení akutní podvýživy u dětí do 5 let v provinciích Takeo, Kandal, Kampong Chhnang a Kampong Speu v Kambodži.	1 500 000,-
Kambodža	zdravotnictví	Člověk v tísni o.p.s.	Zdraví pro matky a děti v Kambodži - Zlepšení dostupnosti a zdravotní péče v Kambodži	3 500 000,-
Kambodža	zemědělství, lesnictví, rybolov	Člověk v tísni o.p.s.	Tržní rozvoj služeb pro komunitní živočišnou výrobu v Kambodži	3 000 000,-
Kambodža	ostatní sociální infrastruktura a služby	Diakonie o.p.s	Efektivní vysílání evropských humanitárních dobrovolníků do místních partnerských organizací (s ohledem na zvýšení odolnosti těchto oblastní vůči rizikům vzniku mimořádných událostí) – pilotní projekt	1 500 000,-
			Kambodža celkem	**17 000 000,-**
Kosovo	ostatní sociální infrastruktura a služby	Člověk v tísni o.p.s.	Inkluzivní vzdělávání v Kosovu - Podpora sociálních a vzdělávacích služeb v Kosovu	4 500 000,-
Kosovo	ostatní sociální infrastruktura a služby	Člověk v tísni o.p.s.	Rozvoj tlumočnických služeb a informovanosti neslyšících v Kosovu - Podpora začlenění neslyšících v Kosovu	800 000,-
Kosovo	ostatní sociální infrastruktura a služby	Člověk v tísni o.p.s.	Podpora školy pro zrakově postižené v Peji - Zefektivnění výuky pro nevidomé a slabozraké v Kosovu	1 200 000,-
Kosovo	ostatní sociální infrastruktura a služby	Charita	Vzdělávání k rovným příležitostem	800 000,-
Kosovo	ostatní sociální infrastruktura a služby	člověk v tísni	Podpora integrace nevidomých v Kosovu pomocí vzdělávání	400 000,-
Kosovo	vzdělávání	Charita Česká republika	Celoživotní vzdělávání pro 21. století	1 085 000,-
Kosovo	vzdělávání	7. kontinent, cesta domů	Studie - analýza služeb paliativní péče	268 800,-
Kosovo	zásobování vodou a sanitace	Ircon spol. s.r.o., Klicpera	Výstavba čistírny odpadních vod v obci Harilaçi	2 329 742,-
			Kosovo celkem	**11 383 542,-**
Moldavsko	ostatní sociální infrastruktura a služby	Charita	Podpora tvorby národní koncepce pro práci s opuštěnými dětmi	1 958 080,-
Moldavsko	ostatní sociální infrastruktura a služby	Charita	Podpora zavedení systému sekundární prevence diabetes - včasné odhalení nemoci a prevence komplikací pacientů v Moldavsku -Podpora prevence a léčby diabetu v Kišiněvě	2 500 000,-
Moldavsko	ostatní sociální infrastruktura a služby	Tegola Construct	Equipment for Republican asylum for disabled people	496 828,-

Země realizace	Sektorové téma	Realizátor	Název projektu	Skutečné čerpání
Moldavsko	ostatní sociální infrastruktura a služby	Charita Česká republika	Rozvoj služeb domácí péče na severu Moldavska	5 948 230,-
Moldavsko	ostatní sociální infrastruktura a služby	Charita Česká republika	Zvýšení kvality a dostupnosti zdravotně-sociálních služeb domácí péče - Rozvoj domácí péče v Moldavsku	4 440 350,-
Moldavsko	státní správa a občanská společnost	Datab s.r.o.	Zvyšování efektivity a posilování transparentnosti procesů Národní agentury zaměstnanosti Moldavska (ANOFM) – zavedení elektronické spisové služby	3 109 700,-
Moldavsko	státní správa a občanská společnost	Univerzita Karlova Přírodovědecká fakulta	Komplexní podpora rozvoje statistiky obyvatelstva a demografie v Moldavsku	1 435 840,-
Moldavsko	vzdělávání	ADRA o.p.s.	Rozšiřování úspěšného modelu inkluzívního předškolního vzdělávání v Moldavsku	6 843 978,-
Moldavsko	zásobování vodou a sanitace	Ircon s.r.o.	Obnova systému nakládání s odpadními vodami ve městě Cimişlia	6 858 000,-
Moldavsko	zásobování vodou a sanitace	Sdružení Nisporeni" (CIR o.s., TopolWater s.r.o., Kubíček VHS s.r.o.	Obnova systému nakládání s odpadními vodami ve městě Nisporeni	940 000,-
Moldavsko	zásobování vodou a sanitace	Dekonta a.s.	Náprava ekologických zátěží způsobených pesticidy v Moldavsku	299 294,-
Moldavsko	zásobování vodou a sanitace	Sdružení Waste Water Vulcăneşti" (Ircon s.r.o., TopolWater s.r.o.	Obnova systému nakládání s odpadními vodami ve městě Vulcăneşti	445 000,-
Moldavsko	zásobování vodou a sanitace	Dekonta a.s.	Náprava ekologických zátěží způsobených pesticidy Moldavsku II	5 011 495,-
Moldavsko	zásobování vodou a sanitace	Dekonta a.s.	Sanace lokalit znečištěných ropnými látkami v obcích Lunga a Mărculeşti v Moldavsku	3 950 000,-
Moldavsko	zásobování vodou a sanitace	Ircon, Hydroprojekt	Technická a institucionální podpora v oblasti nakládání s pevnými odpady v jižním Moldavsku	2 000 000,-
Moldavsko	zásobování vodou a sanitace	expert Hrkal	expert Hrkal	39 204,-
Moldavsko	zemědělství, lesnictví, rybolov	UZEI	Podpora produkce ovoce a zeleniny s přidanou tržní hodnotou	468 639,-
Moldavsko	zemědělství, lesnictví, rybolov	Charita	Podpora rozvoje ekologického zemědělství v Moldavsku	2 945 000,-
Moldavsko	zemědělství, lesnictví, rybolov	Člověk v tísni o.p.s.	Rozvoj ekologického zemědělství v Moldavsku	2 000 000,-
Moldavsko	zemědělství, lesnictví, rybolov	ČZU	Zvyšování konkurenceschopnosti a efektivity moldavských malých a středních zemědělců	1 900 000,-
Moldavsko	obecná ochrana životního prostředí	Aguatest, ČHMÚ	Phase out Prut	871 802,-
Moldavsko	obecná ochrana životního prostředí	Diolum	formulační dokumentace	55 184,-

Země realizace	Sektorové téma	Realizátor	Název projektu	Skutečné čerpání
Moldavsko	obecná ochrana životního prostředí	Lumea Calitatii	Renovace topného systému ve škole Holuboaia	475 260,-
			Moldavsko celkem	**54 991 884,-**
Mongolsko	ostatní sociální infrastruktura a služby	Člověk v tísni o.p.s.	Zvýšení dostupnosti zdravotní péče ve venkovských oblastech západního Mongolska	2 400 000,-
Mongolsko	ostatní sociální infrastruktura a služby	Charita ČR	Zvýšení kvality a dostupnosti primární zdravotní péče ve venkovských oblastech provincie Zavkhan I	2 000 000,-
Mongolsko	výroba a dodávky energie	Bohemia Muller s.r.o.	Modernizace velínu a zařízení měření a regulace chemické úpravny vody pro elektrárnu č. 4 v Ulánbátaru	9 498 380,-
Mongolsko	výroba a dodávky energie	Empress, o.s.	Přípravná fáze zauhlování	197 110,-
Mongolsko	vzdělávání	Charita ČR	Podpora dostupného školícího systému pro pastevce - podpora systému odborného vzdělávání	1 995 000,-
Mongolsko	vzdělávání	Člověk v tísni o.p.s.	Rozvoj zemědělských a zpracovatelských oborů v oblastech s vysokou mírou nezaměstnanosti v Mongolsku - podpora systému odborného vzdělávání	794 766,-
Mongolsko	vzdělávání	ČVUT	Vysílání učitelů	699 196,-
Mongolsko	zásobování vodou a sanitace	Sdružení Geotest, Ircon	Rozvoj vodovodního systému ve městě Murun, provincie Chovsgul	7 845 000,-
Mongolsko	zásobování vodou a sanitace	SWECO a.s., Hartig	Formulace projektu rozvoj vodovodního systému ve městě Murun	304 363,-
Mongolsko	zásobování vodou a sanitace	Geomin-Dekonta, SGS	Přenos know-how v přístupu k odstraňování ekologických zátěží	1 952 100,-
Mongolsko	zásobování vodou a sanitace	Vodní zdroje a.s.	Realizace hydrogeologických jímacích objektů v provincii Zavchhan, Mongolsko	4 459 291,-
Mongolsko	zásobování vodou a sanitace	Vodní zdroje a.s.	Rehabilitace nefunkčních vodních zdrojů pro zásobování města Ulánbátar pitnou vodou	7 766 830,-
Mongolsko	zemědělství, lesnictví, rybolov	CIRA	Zefektivnění systému umělé inseminace skotu v Mongolsku	1 995 118,-
Mongolsko	zemědělství, lesnictví, rybolov	Zoo Praha	Záchrana ohrožených druhů mongolské fauny (koně převalského) - podpora zemědělské produkce	1 223 000,-
Mongolsko	zemědělství, lesnictví, rybolov	člověk v tísni o.p.s.	Rozvoj institucinalizovaného odborného zemědělského poradenství v pouštním regionu Gobi - podpora zemědělské produkce	1 393 983,-
			Mongolsko celkem	**44 524 137,-**
Srbsko	obchod a další služby	Merci s.r.o.	Podpora výroby sýrů v oblasti Pešter (laboratoř II, školení laborantů, balící zařízení, studijní pobyt farmářů)	4 480 240,-
Srbsko	výroba a dodávky energie	Vojtová Martina (Mevos s.r.o. : firma)	Zvýšení energetické efektivnosti při vytápění nemocnice ve městě Valjevo	3 430 000,-
Srbsko	zásobování vodou a sanitace	Geotest	Výstavba kanalizační sítě v obci Kruščica	9 000 000,-

Země realizace	Sektorové téma	Realizátor	Název projektu	Skutečné čerpání
Srbsko	zásobování vodou a sanitace	Klicpera	Klicpera posouzení projektu	10 000,-
Srbsko	zdravotnictví	Getinge Czech Republic s.r.o.	Dodávka sterilizátoru do všeobecné nemocnice Pirot	943 633,-
			Srbsko celkem	**17 863 873,-**
Vietnam	ostatní sociální infrastruktura a služby	Klub Hanoi	Vzdělání a multiplikace sítě trenérů odborného vzdělávání ve VSR	1 996 635,-
Vietnam	průmysl, těžba surovin a stavebnictví	GET s.r.o.	Rozvoj sklářského průmyslu ve středním Vietnamu	4 998 250,-
Vietnam	výroba a dodávky energie	ČZU	Obnovitelné zdroje energie pro venkovské oblasti provincie Thua- Thien Hue	3 000 000,-
Vietnam	zásobování vodou a sanitace	Dekonta a.s.	Podpora překonávání následků působení herbicidů/dioxinů ve Vietnamu	3 500 000,-
			Vietnam celkem	**13 494 885,-**
Zambie	ostatní sociální infrastruktura služby	Člověk v tísni o.p.s.	Udržitelná péče o sirotky a ohrožené děti v západní Zambii	1 635 000,-
Zambie	vzdělávání	Njovu o.p.s.	Učňovské vzdělání pro sociální ohrožené děti Katongo	1 691 000,-
Zambie	zdravotnictví	Charita ČR	Zlepšení kvality a dostupnosti péče o matku a dítě v Západní provincii Zambie	3 800 000,-
Zambie	zdravotnictví	Charita ČR	Dodávka zdravotnických lůžek a stolků pro všeobecnou nemocnici Lewanika v Mongu, v Západní provincii Zambijské republiky	995 000,-
Zambie	zemědělství, lesnictví, rybolov	Impuls	Podpora umělé inseminace a zvýšení užitkovosti místních plemen skotu	1 972 076,-
Zambie	zemědělství, lesnictví, rybolov	Impuls	Zavedení kontrolovaného systému umělé inseminace skotu pro drobné farmáře v Zambii	2 255 000,-
			Zambie celkem	**12 348 076,-**

5.2 Přehled čerpání projektů formou rozpočtového opatření v roce 2013

Země realizace	Sektorové téma	Realizátor	Název projektu	Skutečné čerpání
Bosna a Hercegovina	státní správa a občanská společnost	ÚNMZ	Podpora aplikace zásad volného pohybu zboží a zvýšení bezpečnosti výrobků uváděných na trh v Bosně a Hercegovině	2 960 000,-
Bosna a Hercegovina	státní správa a občanská společnost	SVÚ	Posilování kapacit veterinárních laboratoří pro implementaci Národního programu pro monitoring residuí v souladu se standardy EU v BiH	2 120 000,-
Bosna a Hercegovina	zemědělství, lesnictví, rybolov	UKZUZ	Evaluační zpráva systému kontroly a certifikace rostlinného rozmnožnovacího materiálu	801 000,-
Bosna a Hercegovina	zemědělství, lesnictví, rybolov	UKZUZ	Institucinální podpora certifikace a kontroly rostlinného materiálu	379 800,-
Etiopie	prevence katastrof a připravenosti na jejich řešení	ČGS	Rozvoj kapacit v oblasti environmentální geologie – mapování georizik včetně hydrogeologických podmínek v oblastech Dila a Hosaina, Etiopie	3 999 400,-
Gruzie	obecná ochrana životního prostředí	ČHMÚ	Modernizace meteorologické a hydrologické sítě včasných varování	2 731 240,-
Gruzie	státní správa a občanská společnost	AOPK	Příprava plánu péče pro chráněnou krajinnou oblast Tusheti	1 014 480,-
Gruzie	státní správa a občanská společnost	Správa jeskyní ČR	Zvýšení efektivnosti řízení Jeskynní chráněné oblasti Imereti	1 130 146,-
Moldavsko	státní správa a občanská společnost	HZSČR	Zlepšení akceschopnosti a odborné způsobilosti moldavských hasičů	2 384 000,-
Moldavsko	zemědělství, lesnictví, rybolov	UZEI	Rozvoj podnikatelských dovedností malých a středních zemědělců zvýšením transferu znalostí	1 744 000,-
Moldavsko	zemědělství, lesnictví, rybolov	UKZUZ	Vybudování vinařského registru v Moldavsku	344 520,-
Mongolsko	obchod a další služby	ÚNMZ	Zavedení standardů pro měření času a korekce národních primárních standardů pro měření délky	5 000 000,-
Mongolsko	obchod a další služby	ČGS	Geologické mapování 1:50 000 v hodnocení ekonomického potenciálu ve vybrané oblasti západního Mongolska	5 870 000,-
Palestina	výroba a dodávky energie	MZV	Finanční prostředky převedeny formou peněžního daru do zahraničí	6 000 000,-
Palestina	zemědělství, lesnictví, rybolov	MZV	Finanční prostředky převedeny formou peněžního daru do zahraničí	2 500 000,-
Partnerské země	(neaplikovatelné)	MZV	Řízení projektů na ZÚ	2 977 448,-
			Rozpočtová opatření celkem	**41 956 034,-**

5.3 Přehled čerpání tuzemské projektové spolupráce v gesci ČRA v roce 2013

Země realizace	Sektor	Realizátor	Název projektu	Rozpočet 2013
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	ADRA o.p.s.	PRVák: globální rozvojové vzdělání školám	1 100 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Agentura rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje, ARPOK	Svět v jednom dni - rozvojová témata v projektových dnech	750 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Česká televize	Série dokumentárních filmů Česká mise	1 099 876,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Člověk v tísni, o.p.s.	Globální rozvojové vzdělávání pomocí audiovizuálních metod	1 500 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Člověk v tísni, o.p.s.	Globální problémy lidstva: Na okraji	900 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Člověk v tísni, o.p.s.	Učíme světově	1 500 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	EDUCON	Společně s podporou naplňování Rozvojových cílů tisíciletí podpořme přípravu rozvojové agendy po roce 2015	900 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Femisphera	Osvěta o postavení a životě žen v rozvojových zemích	600 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Glopolis	Zodpovědná spotřeba – jak to, co jíme, ovlivňuje udržitelný rozvoj	450 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Charita ČR	HUMR – Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce ve školách	550 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Charita ČR	Světový humanitární den 2013	899 800,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	INEX - Sdružení dobrovolných aktivit	Fotbal pro rozvoj	800 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	M.O.S.T.	Tibet a Barma – křižovatky rozvoje	550 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Multikulturní centrum Praha	Komplexní vzdělávání pedagogů v GRV (LA NGONPO II.)	750 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	NaZemi	Rozšiřování participativní výuky globálních témat na 1. stupni ZŠ metodou storylines	599 842,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Pontopolis	Rozvojové vzdělávání a osvěta v Pardubickém kraji	300 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Rada pro mezinárodní vztahy	Středisko pro zvyšování povědomí o rozvojových zemích a rozvojové spolupráci	400 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Sluňákov	ENVIGLOB – co mají GRV a EV společného?	600 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Univerzita Palackého v Olomouci	Kde a jak Česká republika pomáhá – atlas prioritních zemí zahraniční rozvojové spolupráce České republiky	600 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Univerzita Palackého v Olomouci	Cesty české rozvojové pomoci – Bosna a Hercegovina	102 600,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Univerzita Palackého v Olomouci	Letní škola rozvojové spolupráce	550 000,-
Česká republika	Globální rozvojové vzdělávání a osvěta	Univerzita Palackého v Olomouci	Skauti pro rozvoj	550 000,-
			Globální rozvojové vzdělávání a osvěta celkem	**16 052 118,-**

Země realizace	Sektor	Realizátor	Název projektu	Rozpočet 2013
Česká republika	Podpora rozvojových aktivit krajů a obcí v prioritních zemích ZRS ČR	Jihomoravský kraj	Využití zkušeností Jihomoravského kraje při transformaci a zvyšování kapacit veřejné správy v regionu Šumadija v Srbsku	64 002,99,-
Česká republika	Podpora rozvojových aktivit krajů a obcí v prioritních zemích ZRS ČR	Královehradecký kraj	Posilování absorpčních kapacit regionu Banát (Srbsko)	500 000,-
Podpora rozvojových aktivit krajů a obcí v prioritních zemích ZRS ČR celkem				**564 002,99,-**
Česká republika	Posilování kapacit platforem nestátních subjektů pro rozvojovou spolupráci	FAIRTRADE Česká republika	Rozšíření působnosti a posílení pozice Fairtrade Česká republika	350 000,-
Česká republika	Posilování kapacit platforem nestátních subjektů pro rozvojovou spolupráci	České fórum pro rozvojovou spolupráci (FoRS)	Posilování kapacit a efektivnosti platformy FoRS – Českého fóra pro rozvojovou spolupráci v roce 2013	820 000,-
Česká republika	Posilování kapacit platforem nestátních subjektů pro rozvojovou spolupráci	Platforma podnikatelů pro zahraniční rozvojovou spolupráci	Posilování kapacit členské základny PPZRS v řízení projektů podnikatelského partnerství v rozvojových zemích	400 000,-
Posilování kapacit platforem nestátních subjektů pro rozvojovou spolupráci celkem				**1 570 000,-**
Česká republika	Posilování kapacit nestátních neziskových organizací	ADRA o.p.s.	Posílení a rozvoj vnitřních kapacit organizace ADRA ČR	380 000,-
Česká republika	Posilování kapacit nestátních neziskových organizací	České centrum fundraisingu	Posilování kapacit NNO v oblasti fundraisingu a dlouhodobého plánování zdrojů	300 000,-
Česká republika	Posilování kapacit nestátních neziskových organizací	Diakonie ČCE - Středisko humanitární a rozvojové pomoci	Vybudování organizačních a mediálních kapacit Diakonie ČCE- Střediska humanitární a rozvojové pomoci	300 000,-
Česká republika	Posilování kapacit nestátních neziskových organizací	Občanské sdružení Development Worldwide	Partnerství pro rozvoj (2013 – 2015, etapa 2013)	340 000,-
Česká republika	Posilování kapacit nestátních neziskových organizací	M.O.S.T.	Fundraising jako cesta k rozvoji občanského sdružení M.O.S.T.	380 000,-
Česká republika	Posilování kapacit nestátních neziskových organizací	ShineBean	Posilujeme společně	350 000,-
Česká republika	Posilování kapacit nestátních neziskových organizací	Nesehnutí Brno	Rozvoj individuálního dárcovství a specifické odbornosti	380 000,-
Česká republika	Posilování kapacit nestátních neziskových organizací	SIRIRI	Odbornými kapacitami k lepší strategii a efektivní spolupráci	379 650,-
Česká republika	Posilování kapacit nestátních neziskových organizací	SVĚTLO PRO SVĚT	SVĚTLO PRO SVĚT buduje projektové oddělení	190 000,-
Posilování kapacit nestátních neziskových organizací celkem				**2 999 650,-**
Tuzemské dotace celkem				**21 185 770,99,-**

5.4 Přehled čerpání trilaterální projektové spolupráce v gesci ČRA v roce 2013

Dotační titul	Realizátor	Název projektu	Rozpočet 2013
Trilaterální spolupráce	Partners Czech, o.p.s.	MDG'15 – Rozvojové cíle tisíciletí ve školách	444 494,-
Trilaterální spolupráce	Agentura rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje, ARPOK	Experiencing the world	350 000,-
Trilaterální spolupráce	Agentura rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje, ARPOK	Critical review of the historical and social disciplines for a formal education suited to the global	155 800,-
Trilaterální spolupráce	Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory – SEVER, Brontosaurus Krkonoše	Globální výchovou za spravedlivější svět!	516 214,-
Trilaterální spolupráce	ARNIKA-Program Toxické látky a odpady	Posílení běloruské občanské společnosti k ochraně dětí před toxickými látkami	461 700,-
Trilaterální spolupráce	Člověk v tísni, o.p.s.	Jeden svět na školách – výchova k lidským právům prostřednictvím dokumentárních filmů	563 255,-
Trilaterální spolupráce	Člověk v tísni, o.p.s.	Ovčí vlna jako ekologicky šetrný stavební materiál - integrovaný přístup pro rozvoj dodavatelského řetězce v Mongolsku	1 850 000,-
Trilaterální spolupráce	Člověk v tísni, o.p.s.	Dokumentární film na Jižním Kavkaze a jeho využití pro posílení demokratického dialogu v regionu	1 600 000,-
Trilaterální spolupráce	Člověk v tísni, o.p.s.	Sociální ochrana pro městské obyvatele Etiopie	1 600 000,-
Trilaterální spolupráce	Člověk v tísni, o.p.s.	Mobilizace 120 komunit a 12 škol pro lepší sanitaci a hygienu v rurálních oblastech provincie Bié	585 000,-
Trilaterální spolupráce	Člověk v tísni, o.p.s.	Posílení kapacit občanské společnosti pro sociální a ekonomický rozvoj provincie Bié, Angola	1 326 909,-
Trilaterální spolupráce	Člověk v tísni, o.p.s.	Stop dětské práci – je lepší chodit do školy	298 000,-
Trilaterální spolupráce	Člověk v tísni, o.p.s.	European Youth Against Worldwide Hunger	760 000,-
Trilaterální spolupráce	Člověk v tísni, o.p.s.	V4 Aid – United Support for Millenium Development Goals	196 800,-
Trilaterální spolupráce	Ekumenická akademie Praha	Prosazování fair trade v politikách EU	118 000,-
Trilaterální spolupráce	Ekumenická akademie Praha	Trinet	279 400,-
Trilaterální spolupráce	Ekumenická akademie Praha	Make Chocolate Fair! – Za férovou čokoládu!	377 884,-
Trilaterální spolupráce	Ekumenická akademie Praha	Globální férovost – školy jako činitelé změny	304 800,-
Trilaterální spolupráce	Světlo pro svět	Odstraňování a prevence slepoty v odlehlých oblastech regionu Sidama v Etiopii	350 000,-
Trilaterální spolupráce	Světlo pro svět	Vzdělání pro etiopské děti s vadou sluchu	658 125,-
Trilaterální spolupráce	EDUCON	Museo Mundial -Globální vzdělávání v evropských muzeích s cílem podpory Rozvojových cílů tisíciletí	195 021,-
Trilaterální spolupráce	Národní centrum bezpečnějšího Internetu	Pomoc při překonávání problému Digital Divide v Africe	600 000,-
Trilaterální spolupráce	Diakonie ČCE – Středisko humanitární a rozvojové pomoci	Podpora integrace dospělých lidí s mentálním postižením v Gruzii	1 009 400,-
Trilaterální spolupráce	Diakonie ČCE – Středisko humanitární a rozvojové pomoci	Rozvoj služeb domácí péče „CASMED"	1 869 243,-
Trilaterální spolupráce	Diakonie ČCE – Středisko humanitární a rozvojové pomoci	Chuko Food Security Development Project, Phase III.- Zajištění obživy v oblasti Chuko, III. Fáze	1 314 298,-

Dotační titul	Realizátor	Název projektu	Rozpočet 2013
Trilaterální spolupráce	NaZemi	Podpora a propagace fair trade v klíčových sektorech	220 410,-
Trilaterální spolupráce	NaZemi	Kampaň za důstojnou mzdu pro pracovníky v oděvním průmyslu	93 000,-
Trilaterální spolupráce	NaZemi	Každá obec se počítá: společensky odpovědné nakupování - Teď!	139 000,-
Trilaterální spolupráce	NaZemi	FYSIC - Fair Young Sustainable Inclusive and Cooperative	127 500,-
Trilaterální spolupráce	NaZemi	Prosazování fair trade v politikách EU	210 000,-
Trilaterální spolupráce	ADRA o.p.s.	Podpora hospodářského rozvoje venkova v provinciích Selenge a Zavkhan, Mongolsko	684 733,-
Trilaterální spolupráce	Člověk v tísni, o.p.s.	Posilování kapacit mládeže aby se stala motorem změny v Libyi, Jordánsku, na Západním břehu, Gaze, v Egyptě a v Tunisku	471 032,-
Trilaterální spolupráce	Pražský institut pro globální politiku - Glopolis, o.p.s.	Odstranění hladu a chudoby zpátky ve hře	420 000,-
Trilaterální spolupráce	Pražský institut pro globální politiku - Glopolis, o.p.s.	Hlad nepřijímáme aneb Evropané za právo na potraviny a naplnění Prvního cíle tisíciletí	403 560,-
Trilaterální spolupráce	Pražský institut pro globální politiku - Glopolis, o.p.s.	Více vlastních zdrojů pro rozvojové země: snížení odlivu kapitálu z globálního Jihu skrze důslednější obchodní a investiční politiku EU	344 000,-
Trilaterální spolupráce	Člověk v tísni, o.p.s.	Za změnou je učitel	644 208,-
Trilaterální spolupráce	INEX - Sdružení dobrovolných aktivit	GLEN – Společně pro rozvojové vzdělávání v Evropě	1 018 107,-
Trilaterální spolupráce	INEX - Sdružení dobrovolných aktivit	Mladí Evropané za globální rozvoj	443 230,-
Trilaterální spolupráce	Charita Česká republika	Rozvoj organizací občanské společnosti za účelem podpory dodržování lidských práv v mongolských věznicích	439 385,-
Trilaterální spolupráce	Charita Česká republika	Výuka „Fair trade“ ekologického zemědělství – inovativní způsob integrace potravinové bezpečnosti do evropského univerzitního vzdělání	1 066 380,-
Trilaterální spolupráce	Charita Česká republika	Podpora ekologičtějších a energeticky úspornějších materiálů a postupů ve stavebnictví v Mongolsku	1 867 570,-
Trilaterální spolupráce	Charita Česká republika	Podpora využití remitencí pro nastartování podnikání a vytvoření pracovních míst	437 114,-
Trilaterální spolupráce	Charita Česká republika	Zlepšení ochrany obětí domácího násilí cestou zavedení monitoringu a evaluace mezisektorové spolupráce	374 850,-
Trilaterální spolupráce	Development Worldwide	Rehabilitační opatření pro venkovské oblasti Vietnamu zasažené dioxiny	520 000,-
Trilaterální spolupráce	České fórum pro rozvojovou spolupráci (FoRS)	World-Wise Europe: Koherentnější Evropa pro spravedlivější svět	153 400,-
		Trilaterální spolupráce celkem	**27 861 822,-**

5.5 Abstrakty realizovaných bilaterálních projektů v gesci ČRA v roce 2013

AFGHÁNISTÁN

Název projektu: Podpora rozvoje zpracování zemědělské produkce a drobných živností v okresu Zare

Identifikační číslo pro rok 2013: 05/2013/04
Sektorové téma: obchod a další služby
Místo realizace: region Zare
Doba realizace: 2012 – 2014
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.
Celkový rozpočet: 13 425 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 4 425 000,- Kč

Cílem projektu je rozvoj podnikání ve vybrané oblasti za účelem zvýšení příjmů a potravinové bezpečnosti. Cílová oblast je charakteristická svou vyšší nadmořskou výškou, tedy špatnou dostupností a převládajícím pěstováním pšenice, jež tak postrádá svou tržní konkurenceschopnost. V rámci projektu je podporováno podnikání v oblasti druhotného zpracování zemědělské produkce skrze zavedení zpracování produkce s přidanou hodnotou. Projekt se rovněž soustředí na výdělečné aktivity a tím rozšiřuje portfolio současné zemědělské produkce v oblasti. V roce 2013 projekt pokračoval v plnění aktivit určených k dosažení plánovaných výstupů. V rámci podpory pěstování olejnin došlo k nákupu nástrojů určených ke zpracování oleje pro zemědělce v dané oblasti, proběhlo školení v řízení, účetní evidenci a technických aspektech provozu zařízení na zpracování olejnin, a také byl podpořen rozvoj vzájemných vazeb mezi pěstiteli olejnin a velkoobchodníky v krajském městě. Příjemci pomoci prošli sérií technických školení a marketingového modulu, jenž poskytl praktické rady k nastartování drobné výdělečné činnosti. Po celý rok byli majitelé balíčků monitorování a pravidelně dostávali technické rady a konzultace od zaměstnanců ČvT. Projekt se dále věnoval zlepšení produkce zeleniny prostřednictvím založení pěstírny sazenic pro místní skupinu žen a také dosáhl instalace foliovníku o rozměru 44 x 9 x 3 m se železnou konstrukcí a zavlažovacím systémem v distriktu Hazrat-e-Sultan v provincii Samangan. Mimo tyto čistě zemědělsky orientované aktivity se projekt soustředil také na rozvoj a podporu dalších výdělečných činností v oblasti, zejména skrze školení a materiální zajištění chovu slepic a také chovu včel. Balíčky pro výdělečné aktivity byly kompletně distribuovány předem vybraným příjemcům při splnění požadovaných podmínek (200 domácností pro lisování oleje, 25 včelařství a 200 drůbež).

Název projektu: Zvýšení kvality zemědělské produkce v okresu Zare

Identifikační číslo pro rok 2013: 05/2013/05
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: region Zare
Doba realizace: 2012 – 2014
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.

Celkový rozpočet: 13 925 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 4 925 000,- Kč

Projekt má za cíl zkvalitnit a rozšířit zemědělskou produkci v okresech Churram wa Sarbagh, Hazrate Sultan, Kišinde a Zaré v provinciích Balch a Samangan tak, aby bylo zajištěno trvalé zlepšení potravinové bezpečnosti v cílové oblasti. Oblasti představují z etnického hlediska pestrou směsici Paštunů, Tádžiků, Uzbeků, Hazárů a Turkmenů. Navzdory velkému potenciálu a stávající poptávce, zůstává hlavní překážkou pro udržitelný růst zemědělské produkce v odlehlých venkovských oblastech nedostatek znalostí zemědělců, což vede k nízké zemědělské produktivitě. Projekt má za cíl představit nové plodiny a techniky v oblasti zemědělství a má za cíl diverzifikovat zemědělskou produkci. Zejména se jedná o podporu sadařské produkce, pěstování olejnin a odolných odrůd pšenice. V průběhu roku 2013 mimo jiné například proběhlo školení v řízení sadů a distribuce zavlažovacích zařízení pro individuální sady. Zemědělský tým dokončil plánovanou materiální podporu, sadu školení a návštěv za výměnou zkušeností pro majitele 8 podpořených školek ovocných stromů. V rámci zajištění dlouhodobé udržitelnosti se ČvT podařila dokončit jejich registrace v místní Asociaci majitelů školek (Omulbilad Nursery Growers Association). Ta zaručí v příštím roce podporu při prodeji mladých stromků a bude poskytovat technické rady a doporučení. Majitelé založených ovocných sadů se pravidelně účastnili, společně s majiteli školek, několika technických školení, například v metodách prořezávání stromků. Po delší přípravné fázi, spojené s výběrem vhodných lokalit a konstrukční společnosti (viz podrobnosti v kapitole 2, sekce 1.5), byla na sklonku roku úspěšně dokončena instalace 4 čerpadel na bázi vodního trkače (čerpadla poháněného vodou). Začátkem roku 2014 probíhají již jen drobné dodělávky podpůrného systému a jsou naplánovaná technická školení dvou zástupců komunit v metodách údržby a drobných oprav zařízení. Následně proběhne slavnostní předání zařízení místním komunitám, jež za ně a jejich funkčnost převezmou zodpovědnost. Zařízení tak budou připravená využít jarního tání a zvýšené hladiny v řekách a umožní zavlažení mnoha hektarů zemědělské půdy nad řekou. Zemědělský program také v druhém roce sklidil úrodu vylepšené pšenice, jež i přes extrémně suchý rok zaznamenala vyšší tržbu u obdarovaných farmářů a také zásobu připraveného kvalitního osiva, odolného vůči místním plísním a chorobám, k zasetí na příští podzim. Zemědělský tým navíc zjara provedl první distribuce semen alternativních plodin (lnu, sezamu, cizrny a kořene asafoetidy), jež mají příjemcům pomoci diverzifikovat úrodu a zvýšit příjem.

Název projektu: Podpora praktické výuky v oblasti zemědělské produkce a obchodních dovedností na středních zemědělských školách v Afghánistánu

Identifikační číslo: 05/2013/02
Sektorové téma: vzdělávání
Místo realizace: celostátně
Doba realizace: 2012 – 2014
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.
Celkový rozpočet: 9 480 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 2 950 000,- Kč

V roce 2013 společnost Člověk v tísni (ČvT) realizovala druhý rok tříletého projektu *„Podpora praktické výuky v oblasti zemědělské produkce a obchodních dovedností na středních zemědělských školách v Afghánistánu“*. V rámci širšího programu realizovaného společností ČvT, jehož součástí je i uvedený projekt, se Člověk v tísni zaměřuje na zlepšení kvality výuky na středních zemědělských školách s dlouhodobým rozvojovým cílem zaměřeným na zefektivnění zemědělské produkce a následné zvýšení potravinové bezpečnosti. ČvT navazuje na své dlouholeté zkušenosti z působení v oblasti zemědělského vzdělávání a zaměřuje se na zlepšování situace na několika úrovních. Cílem tohoto projektu je posílení segmentu praktických prací, tj. možnosti studentů se učit v procesu zemědělské výroby, a zároveň projekt nabízí školní farmy jako doplňkový zdroj financování chodu institucí. Skrze zakládání školních farem, které poslouží k nácviku výrobních i podnikatelských dovedností, dochází k větší finanční samostatnosti institucí, které čelí dlouhodobému podfinancování ze strany zřizovatele (ministerstva školství). 12 škol bylo podpořeno finančními granty na vytvoření podmínek pro výuku formou praktických prací. Tento inovativní přístup je zaváděn pomocí řady aktivit zahrnujících jak podporu fyzické infrastruktury, tak předávání know-how. V roce 2013 pokračovala spolupráce mezi ČvT a DM TVET (Deputy Ministry of Technical and Vocational Education and Training – úsek Ministerstva školství Afghánistánu). V rámci projektu byly mimo jiné vytvořeny učební materiály pro potřeby praktických prací a následně zaváděny do praxe. V červnu a červenci 2013 pak prošli zástupci 73 nových škol úvodním školením pro vedení SZŠ. 31 vedoucích pracovníků z 30 nových SZŠ absolvovalo návazný workshop, který se konal v rámci Národního veletrhu TVET škol v říjnu 2013 v Kábulu. Tento workshop byl zaměřen zejména na poskytnutí zpětné vazby na předložené projektové žádosti (v rámci malé grantové soutěže), identifikace nejčastějších chyb při psaní projektových žádostí, sdílení příkladů dobré praxe, principy psaní reportů a sdílení zkušeností z implementace podpořených projektů. V srpnu pak v rámci projektu došlo k vyhodnocení žádostí o malé granty, které měli poskytnout vedením škol možnost získat v návaznosti na vlastní strategický plán finanční prostředky, které povedou ke zkvalitnění výuky zemědělských odborníků na SZŠ. Projektové návrhy byly hodnoceny evaluační komisí, tvořené zástupci ČvT a GFA, a následně formálně potvrzeny schvalovací komisí, tj. vedením ČvT. V termínu obdržela kancelář ČvT 42 projektových žádostí z nových SZŠ, 32 splnilo formální požadavky a 12 bylo evaluační komisí vybráno k financování. Dalším segmentem projektu byly aktivity zaměřené na podporu odbytu produkce zemědělských farem. Zde se nejen učitelé, ale i žáci seznámili s dalším důležitým prvkem v zemědělství – druhotným zpracováním produkce a marketingem. V roce 2013 bylo také zahájeno fungování tří pilotních školních farem, které mají školám pomoci zajistit ekonomickou soběstačnost a také podpořit možnosti praktické výuky.

Název projektu: Podpora afghánského Ministerstva školství v efektivním řízení a monitorování středního zemědělského školství

Identifikační číslo: 05/2013/01
Sektorové téma: vzdělávání
Místo realizace: primárně na centrální úrovni
Doba realizace: 2012 – 2014
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.
Celkový rozpočet: 9 480 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 2 800 000,- Kč

Zemědělství zůstává hlavním zdrojem obživy v Afghánistánu (v sektoru pracuje 80 procent produktivní pracovní síly v zemi a vytváří 50 procent HDP). V důsledku dlouho trvajících bojů však zůstává nerozvinuté, využívá zastaralé postupy, a nezohledňuje postupující degradaci přírodních zdrojů. Afghánská vláda vnímá palčivou potřebu rozvoje tohoto sektoru, a jedním z nástrojů, které zvolila, je posílení středního zemědělského vzdělávání. Tento krok se projevuje v rapidním nárůstu SZŠ, které v Afghánistánu působí. Jejich počet narostl během roku z 88 (resp. ze 74 v době předkládání projektové žádosti v květnu 2012) na 126. Na školách v současné době působí 837 pedagogů a 17352 studentů. Nově zakládané školy bohužel často nemají základní infrastrukturu, vlastní pozemek ani vybavení. DM TVET bohužel nedisponuje žádnými standardy pro nezbytné vybavení či personální zajištění škol, a tak je zakládání nových škol schvalováno ad hoc. V roce 2013 společnost Člověk v tísni (ČvT) realizovala druhý rok tříletého projektu *„Podpora afghánského Ministerstva školství v efektivním řízení a monitorování středního zemědělského školství“*. Projekt se zaměřuje na úzkou spolupráci s afghánským Ministerstvem školství, Odborem technického a profesního vzdělávání a školení (Deputy Ministry of Technical and Vocational Education and Training, DM TVET) ve snaze posílit kapacitu této instituce tak, aby dokázala adekvátně reagovat na potřeby vzniklé v sektoru zemědělského vzdělávání. Obecně druhý rok projektu proběhl úspěšně a v souladu s projektovým dokumentem. V roce 2013 ČvT pokračoval v konsolidaci sesbíraných dat do podoby, která může být použitá DM TVET k analýze potřeb jednotlivých škol a jejich úspěšné podpoře. ČvT také zmapoval povinnosti provinčních zástupců DM TVET, které jsou nutným předpokladem pro nastavení vzdělávacího plánu, který bude realizován v roce 2014. ČvT také úspěšně realizoval několik síťovacích aktivit mezi školami: vydal dvě čísla Zpravodaje SZŠ, který distribuoval do všech škol, a uspořádal celonárodní konferenci SZŠ při příležitosti 2. Národního veletrhu TVET, kde měly jednotlivé školy prostor představit svoji činnost a současně možnost absolvovat šest workshopů. ČvT také dokončil seznamy standardního vybavení (odbornou literaturu v jazyce pašto a vybavení laboratoří) a tyto pomůcky distribuoval do vybraných škol. V dalším období bude ČvT monitorovat jejich použití a seznamy upraví tak, aby je TVET mohlo přijmout jako minimální standard pro všechny SZŠ.

Název projektu: Podpora zkvalitňování výuky na středních zemědělských školách

Identifikační číslo: 05/2013/03
Sektorové téma: vzdělávání
Místo realizace: Afghánistán, celostátně
Doba realizace: 01/2011 – 12/2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.
Celkový rozpočet: 12 535 000, - Kč
Rozpočet na rok 2013: 3 900 000,- Kč

V roce 2013 společnost Člověk v tísni (ČvT) dokončila realizaci tříletého projektu *„Podpora zkvalitňování výuky na středních zemědělských školách v Afghánistánu“*. Projekt reagoval na potřeby snižování chudoby a zkvalitnění zemědělské produkce v Afghánistánu prostřednictvím podpory rozvoje středního odborného vzdělávání v sektoru zemědělství. ČvT projektem navázal na své dlouholeté zkušenosti z působení v oblasti zemědělského vzdělávání a zaměřil se na zlepšování situace na několika úrovních. Na úrovni samotných škol se ČvT snažil o zkvalitňování poskytované výuky prostřednictvím odborných a metodických školení pro pedagogy a zaváděním praktické výuky

do škol. Učitelé zemědělských předmětů se pravidelně účastnili odborných školení včetně exkurzí, konzultovali praktickou výuku se zemědělským expertem ČvT a realizovali jeho doporučení. Významným přínosem pro pedagogy odborných předmětů bude Manuál pro praktickou výuku. Učitelé také nyní mohou využívat moderní metody výuky osvojené na metodologických školeních. Dále se ČvT zaměřil na zvyšování kompetencí vedoucích pracovníků těchto škol – posilování jejich manažerských dovedností a fundraisingových schopností. V systémové rovině se ČvT soustředil na spolupráci s klíčovými partnery (státní a místní správou, donory, NNO a dalšími aktéry), kterým předával jedinečné informace z terénu a aktivně se podílel na koordinaci aktivit v sektoru. Poslední rok projektu proběhl úspěšně a v souladu s projektovým dokumentem. ČvT se vyrovnával s neustále pokračujícím nárůstem počtu zemědělských škol a institutů. Jejich počet narostl během roku z 88 na 126. Na školách v současné době působí nejméně 837 pedagogů a 17352 studentů, což představovalo pro projekt velkou výzvu jak po finanční, tak po řídící stránce.

BOSNA A HERCEGOVINA

Název projektu: Rozvoj systému šlechtění masného skotu v Bosně a Hercegovině

Identifikační číslo: CzDA-BA-2013-3-31195
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Federace Bosny a Hercegoviny, Republika Srbská
Doba realizace: 2013 – 2016
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Transmedia a další experti
Celkový rozpočet: 22 600 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 6 077 383,- Kč

Projekt se zaměřením na zvýšení produkce a kvality chovu skotu (zahrnující podporu institucí i drobných a středních zemědělců) reaguje na potřeby rozvoje definované vládními strategiemi, zdůrazňující význam podpory živočišné produkce zaměřené na šlechtění skotu. V současnosti není v celé Bosně a Hercegovině rozvinut ani zaveden žádný systém šlechtění masného skotu. Legislativa pro chov hospodářských zvířat je v tomto ohledu také značně nerozvinuta, třebaže v každé z jednotlivých entit, je práce na legislativě v jiném stupni vývoje. Celkově je možné říci, že v každé z entit je odlišný počáteční stav, nicméně projekt si klade jednotný cíl pro obě entity, který je rozdělen do dvou úrovní řešení. Prvním cílem projektu je tedy „posílení legislativního rámce spojeného s chovem zvířat v Bosně a Hercegovině a jeho přiblížení evropským standardům“. Tohoto stanoveného cíle bude dosaženo především formou školení ministerských pracovníků a kontrolních orgánů, dále formou konzultací i monitoringu a podpory v oblasti legislativy a kontrolních mechanismů. Druhým cílem je pak „zavedení a rozvoj šlechtitelských center, budování kapacit a posílení efektivity jednotlivých aktérů z oblasti šlechtění a chovu skotu v Bosně a Hercegovině“. Tohoto cíle bude dosaženo prostřednictvím budování kapacit všech klíčových aktérů, především chovatelů a personálu reprocentra a založením a uvedením do chodu plemenných středisek. Předmětem projektu jsou proto především služby zahrnující institucionální, metodickou a technickou podporu rozvoje šlechtění masného skotu a budování kapacit všech relevantních aktérů v této oblasti ve Federaci Bosny a Hercegoviny a Republice srbské. Úspěšná realizace projektu by tak měla přispět

k širokému záměru projektu, a to k zavedení standardních postupů šlechtění plemen masného skotu v Bosně a Hercegovině a zvýšení míry potravinové soběstačnosti v produkci hovězího masa.

Název projektu: Zvýšení produkce mléka v severovýchodní Bosně

Identifikační číslo: CzDA-BA-2010-14-31120
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: severovýchodní Bosna (Zvornik, Bijeljina, okolí Tuzly)
Doba realizace: 2010 - 2013
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Svět jako domov, Ing. Berka, N.O.P.O.Z.M s.r.o., CIRA cz spol. s r. o., Sdružení pro projekt Dodávka březích jalovic zemědělcům v severovýchodní Bosně (pod vedením GMP s.r.o.), FARMA (USAID a Sida), Milcom a.s., Prunus Zvornik, CRP, Ircon s.r.o.
Celkový rozpočet: 30 500 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 5 405 949,- Kč

Prioritou Bosny a Hercegoviny v oblasti zemědělství je dosažení soběstačnosti ve výrobě mléka. Tato země má dostatečné výrobní kapacity ještě z předválečné doby, ale potýká se s nedostatkem čerstvě nadojeného kravského mléka. Polovina farmářů chová jen jednu nebo dvě dojnice a více než 95 % všech farmářů vlastní méně než 30 krav. Díky dotacím od státu je dnes výroba mléka rentabilní, ale rozšířit výrobu je nesnadný úkol – zemědělcům chybí finance i znalosti. Přitom chov zvířat a výroba mléka je většinou jediným zaměstnáním a zdrojem příjmů ve venkovských oblastech. Česká republika má bosenským zemědělcům co nabídnout - mnohaleté zkušenosti s chovem hospodářských zvířat, podobnými přírodními podmínkami a hlavně zkušenosti s transformací ekonomiky a přípravou na vstup do EU. Projekt se zaměřuje na ekonomický rozvoj venkovských oblastí severovýchodní Bosny. Cílem projektu je zvýšit výrobu mléka u drobných chovatelů skotu, kteří mají snahu rozšířit svou podnikatelskou činnost a zajistit tak jejich příjmy z prodeje mléka. Chovatelé také získají nové poznatky o správné péči o skot, výživě zvířat a výrobě kvalitního mléka. Na podzim 2010 proběhlo školení patnácti vybraných drobných výrobců mléka v oblasti národních a mezinárodních norem bezpečnosti potravin v Tuzle. Návazně jim byla dodána zemědělská mechanizace pro rostlinnou a živočišnou výrobu tak, aby mohli zvýšit výrobu krmiv, ale také zkvalitnit výrobu mléka v dalším období. Hospodářské družstvo ve Zvorniku získalo cisternu pro svoz mléka. V roce 2011 uskutečnila ČRA výběr terénních konzultantů a školitelů, kteří měli za úkol předat farmářům znalosti o správné zemědělské praxi a tím zkvalitnit chov dojeného skotu. V roce 2011 také započali dodávky březích jalovic a zemědělské mechanizace pro živočišnou výrobu. Následující rok (2012) pokračovaly dodávky březích jalovic, dodávky zemědělské mechanizace pro rostlinnou a živočišnou výrobu či vybavení pro uchovávání mléka. Projekt je navázán na společný americko-švédský projekt FARMA, jehož experti na podzim roku 2013 zajistili doplňující školení pro farmáře. V roce 2013 pokračovala realizace projektu další dodávkou březích jalovic bosenským farmářům společně s dodávkou zemědělské techniky, která zahrnovala secí stroje, lisy, sklízeče a traktorové návěsy. Farmáři, kteří byli příjemci strojů, byli proškoleni v manipulaci se stroji. V květnu proběhla v České republice týdenní studijní cesta dvaceti bosenských farmářů, jejíž náplní byly edukativní semináře a návštěvy farem v České republice. Dne 12. 11. 2013 byl projekt slavnostně ukončen za přítomnosti ředitel ČRA, zástupců ZÚ Sarajevo, ředitelů bosenských zemědělských družstev a více než 80 farmářů – konečných příjemců projektu.

Název projektu: Zajištění přístupu k pitné vodě v obci Lukavac

Identifikační číslo: CzDA-BA-2011-14-14021
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Lukavac
Doba realizace: 2011 - 2014
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: MEVOS, spol. s.r.o.
Celkový rozpočet: 27 000 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 3 792 856,- Kč

Město Lukavac se nachází cca. 80 kilometrů severně od Sarajeva nedaleko města Tuzla a v blízkosti jezera Modrac. Obec čítá téměř 57 000 obyvatel a má průmyslový charakter. V současné době se zásobování města pitnou vodou realizuje přímo čerpáním vody z jezera Modrac. Společnost, zabývající se těžbou uhlí v blízkosti města, čerpá pro své aktivity rovněž vodu z jezera, přičemž používá svou vlastní úpravnu vody. Upravenou vodu následně distribuuje městu, a to jak domácnostem, tak ostatním průmyslovým a komerčním subjektům ve městě Lukavac. K úpravě pitné vody se používají již zastaralé technologie (50-60 let staré). Tato voda je dále využívána pro pitné účely a to i přesto, že neodpovídá nynějším požadavkům na kvalitu pitné vody i jiným hygienickým parametrům. Voda obsahuje v nadměrném množství oxidy manganu a dusíku, což je způsobeno existujícím těžebním průmyslem v okolí města (některé z průmyslově znečištěných vod jsou vypouštěny do jezera Modrac). Záměrem obce Lukavac je vybudovat nový zdroj pitné vody využívající kvalitní podzemní vody pomocí čtyřech vrtaných studních. Tento nový zdroj pitné vody bude propojen novým vodovodním potrubím s novou úpravnou pitné vody, která bude zásobovat stávající rezervoár „Doložaj“ o kapacitě 2x1000m3. Celková potřeba vody pro město Lukavac je 100 l/s. Projekt české ZRS se zaměřuje na realizaci I. fáze zásobování pitnou vodou. Ta zahrnuje vyhotovení dvou vrtů o kapacitě přibližně 30 l/s, výstavbu sběrného bazénu včetně čerpací stanice, propojovacího potrubí mezi vrtem a sběrným bazénem a vodovodu o délce cca 3 km do úpravny vody. V návaznosti na provedené kroky a zpracovanou studii bude naformulována zadávací dokumentace a uskutečněna VZ pro dodávku technologie úpravny vody. Realizace projektu přispěje ke zlepšení systému vodního hospodářství v regionu a zlepšení zdravotních a hygienických standardů. Vzhledem k zjištění, že vrt vybudovaný partnery byl proveden nevhodnou technologií, byla v roce 2012 provedena pouze nová čerpací zkouška na prvním vrtu. Tato zkouška ukázala, že voda zde je dostatečně kvalitní, aby mohla být zahájena další fáze projektu. V roce 2013 byly bosenským partnerem a poté i českým realizátorem provedeny dva zkušební vrty. Výsledky ukázaly, že vrty jsou především kvůli malé vydatnosti dále nepoužitelné pro čerpání vody. Na jednání v listopadu 2013 bylo za přítomnosti ředitele ČRA dohodnuto, že město Lukavac připraví dokumentaci pro nové místo vhodné k provedení vrtu (blízko stávající úpravny vody u jezera Modrac).

Název projektu: Zlepšení odpadového hospodářství v municipalitách Doboj a Maglaj

Identifikační číslo: CzDA-BA-2011-11-14050
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: municipality Doboj a Maglaj
Doba realizace: 2011 - 2013

Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: GEOtest, a.s.
Celkový rozpočet: 18 000 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 6 865 684,- Kč

Tento projekt byl zaměřen na systém řízení odvozu odpadu a jeho realizace podstatným způsobem přispěla ke zlepšení kvality života cca 100 000 obyvatel obou obcí ze dvou bosenských entit – Federace Bosny a Hercegoviny a Republiky srbské, které usilují o zapojení do programu Světové banky „Sanitary Regional Landfill“ (SRL). Odpadové hospodářství patří mezi prioritní oblast rozvoje Bosny a Hercegoviny na státní i entitní úrovni, což se odráží i ve skutečnosti, že figuruje mezi prioritami programů EU. V rámci projektu byla mimo jiné zahájena informační kampaň pro školy a komunální podniky obou municipalit získaly potřebné vybavení pro svoz odpadu. V roce 2011 proběhla první etapa realizace projektu, jejíž hlavní náplní byla technologická dodávka zařízení nezbytného pro úspěšný rozvoj odpadového hospodářství v dotčených regionech. V prvním roce realizace byl nastaven systém řízení a managementu projektu, který se osvědčil, a proto byl aplikován i v dalších letech. V roce 2012 byly zpracovány studie proveditelnosti pro uzavírání skládek v obou municipalitách, studie pro vybudování SRL na lokalitě Doboj – Karabegovac včetně geologického průzkumu (vypracování této studie je potřebné k získání prostředků od Světové banky na vybudování regionální skládky odpadu). Další dokončenou studií byla koncepce systému nakládání s odpadem v obou municipalitách. Komunálním podnikům obou municipalit bylo také předáno technické vybavení (např. svozový vůz na odpad, sběrné nádoby atd.). V roce 2013 byly zpracovány studie výstavby regionální skládky odpadů, kterou bylo zapotřebí připravit za účelem získání finančních prostředků pro její výstavbu. Dále bylo obci Maglaj předáno vozidlo pro svoz velkoobjemových kontejnerů, na základních školách v obou municipalitách proběhla osvětová kampaň a proběhlo školení zaměstnanců municipalit. V listopadu byl poté projekt slavnostně ukončen za přítomnosti velvyslance ČR, ředitele ČRA, zástupců realizátora a příjemců projektu. Všem, kteří se na projektu podíleli, byla předána čestná uznání. Představitelé partnera deklarovali spokojenost s výsledky projektu a společně se zavázali k další fázi projektu, a to výstavbě regionální skládky odpadu v lokalitě Doboj – Karabegovac.

Název projektu: Využití obnovitelných zdrojů energie pro systém centrálního zásobování teplem v obci Nemila, Bosna a Hercegovina

Identifikační číslo: CzDA-BA-2011-13-23070
Sektorové téma: výroba a dodávky energie
Místo realizace: Nemila (opština Zenica)
Doba realizace: 2011 -2013
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Sdružení firem „EKO-CZT Nemila” pod vedením firmy MEVOS spol. s.r.o.
Celkový rozpočet: 35 950 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 12 022 000,- Kč

Obec Nemila, která se nachází nedaleko města Zenica, se během topné sezóny potýkala se značným znečištěním vzduchu způsobeným exhalacemi z individuálních tepelných zdrojů jednotlivých budov, používajících k vytápění tradiční pevná paliva. Tímto docházelo nejen k znečištění životního prostředí,

ale také k ohrožení zdravotního stavu místní populace, spojeného se zvýšeným výskytem onemocnění horních cest dýchacích a dalších souvisejících chorob. Projekt ZRS ČR byl zaměřen na nápravu nevyhovující situace prostřednictvím výstavby systému centrálního zásobování teplem. Nahrazení individuálních zdrojů tepla centrálním vytápěním přispěje ke značnému snížení znečištění ovzduší, spojenému se širokou škálou pozitivních dopadů v oblasti (zdravotní, ekologické, zlepšení turistické přitažlivosti místa atd.). Hlavními aktivitami projektu byla výstavba teplárny spalující biomasu (dřevěnou štěpku) a páteřní sítě rozvodu tepla. Pro výstavbu teplárny na biomasu jsou v Nemile obzvláště výhodné podmínky, neboť v okolí se nachází značné množství dřevozpracujících závodů, které jsou dlouhodobě udržitelným zdrojem levného ekologického paliva. V roce 2012 byl mimo jiné položen páteřní rozvod centrálního zásobování teplem a byla dokončena stavební část kotelny včetně instalace její hlavní části. V roce 2013 proběhla výstavba funkčního technologického celku kotelny a proběhlo školení pro obsluhu. V listopadu 2013 byl projekt slavnostně ukončen za přítomnosti ředitele ČRA, zástupců ZÚ Sarajevo, zástupců realizátora a příjemců projektu.

Název projektu: Rozvoj kapacit v oblasti cévní chirurgie ve vybraných zdravotnických zařízeních v Bosně a Hercegovině

Identifikační číslo: CzDA-BA-2012-1-12191
Sektorové téma: zdravotnictví
Místo realizace: Sarajevo, Banja Luka
Doba realizace: 2012 – 2014
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: AMCA, Vexim, s.r.o.
Celkový rozpočet: 11 000 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 7 310 647,- Kč

Projekt *„Rozvoj kapacit v oblasti cévní chirurgie ve vybraných zdravotnických zařízeních v Bosně a Hercegovině“* navazuje na předchozí projekty české Zahraniční rozvojové spolupráce, zaměřující se na zvýšení kapacit a znalostí cévních chirurgů v Bosně a Hercegovině. V době před realizací tohoto projektu se bosenská strana potýkala s nepřekonatelnými problémy, především ve věci zastaralého vybavení operačních sálů nesplňujícího základní modernizační standardy, nedostatku chirurgického vybavení potřebného pro provádění cévních operací, či velkým počtem pacientů neschopných zaplatit za prováděné operace. Pokračování programu ve formě dalšího projektu má přispět především k další vybavenosti operačních sálů u dvou vybraných pracovišť, jež by umožnila provádět větší počet operací než doposud, a vyškolení chirurgického personálu a zdravotních sester v moderních chirurgických postupech. V průběhu realizace projektu tak budou realizovány dvě klíčové aktivity: 1) dodávka vybavení operačních sálů a 2) stáže bosenských lékařů/lékařek a specializovaných zdravotních sester. V roce 2012 proběhly stáže první skupiny bosenských lékařů a sester ve Fakultní nemocnici u svaté Anny v Brně a v Nemocnici Na Homolce v Praze. V roce 2013 proběhla další dodávky vybavení pro nemocnice v Sarajevu, Banja Luce a Foči. Jednalo se o operační stůl, ultrazvuky a C-ramena, které byly následně nainstalovány, a pracovníci nemocnice byli proškoleni o způsobech zacházení. Stejně jako v předchozím roce, proběhly také stáže bosenských lékařů v Praze a Brně.

Název projektu: Podpora aplikace zásad volného pohybu zboží a zvýšení bezpečnosti výrobků zaváděných na trh v Bosně a Hercegovině

Identifikační číslo: CzDA-RO-BA-2012-2-15110
Sektorové téma: státní správa a občanská společnost
Místo realizace: Sarajevo a další oblasti Bosny a Hercegoviny
Doba realizace: 2012 – 2013/14
Typ projektu: rozpočtové opatření
Realizátor: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ)
Celkový rozpočet: 6 000 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 2 960 000,- Kč

K 1. lednu 2012 Bosna a Hercegovina transponovala množství nových technických směrnic v EU, nicméně pro testování implementace a funkčnosti těchto direktiv jí chybějí nutné kapacity a technické vybavení laboratoří. Existující laboratoře nemají dostatečné kapacity a akreditaci, aby dostávaly závazkům plynoucím z transponování legislativy. Cílem projektu je proto pomoci při zlepšování současného nevyhovujícího stavu v oblasti budování infrastruktury zkušebnictví a kvality v Bosně a Hercegovině, a to především po stránce poskytnutí potřebného know-how a po stránce materiálně-technického zázemí (vybavení zkušebních laboratoří technikou). Projekt je zaměřen na postupné vybudování sítě subjektů zkušebnictví odpovídající úrovni srovnatelné se subjekty působícími v zemích EU tak, aby dosahovaly výsledků použitelných v zemích EU. Krokem k dosažení tohoto záměru je získání akreditace pro vybrané zkušebny (laboratoře) v Bosně a Hercegovině. V prvním roce realizace projektu proběhly aktivity připravující vybrané bosenské laboratoře na certifikaci výrobků v oblasti nízkonapěťových zařízení. V roce 2013 byly příjemci projektu INK Banja Luka dodány přístroje na testování pevnosti betonu, kalorimetr a další pomůcka a pracovníci byly proškoleni o způsobu zacházení. Díky tomu se v současné době může laboratoř INK připravit na akreditaci v rámci standardů EU.

Název projektu: Posilování kapacit veterinárních laboratoří a inspekčních veterinárních služeb v rámci Národního programu pro monitoring residuí v souladu se standardy EU v Bosně a Hercegovině

Identifikační číslo: CzDA-RO-BA-2012-4-15110
Sektorové téma: státní správa a občanská společnost (zemědělství, lesnictví a rybolov)
Místo realizace: Bosna a Hercegovina
Doba realizace: 2012 – 2013
Typ projektu: rozpočtové opatření
Realizátor: Státní veterinární ústav Praha
Celkový rozpočet české strany: 4 067 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 2 120 000,- Kč

Bosna a Hercegovina v současnosti nemá možnost exportovat většinu zemědělských výrobků živočišného původu (jakými jsou například mléčné výrobky, med, maso a další) do Evropské Unie. Důvodem je neplnění některých požadavků EU v oblasti kontroly bezpečnosti a kvality potravin v Bosně a Hercegovině. Zároveň lze očekávat, že tento problém bude dále prohlouben, jakmile Chorvatsko, coby největší a nejvýznamnější obchodní partner Bosny a Hercegoviny, vstoupí v zřejmě

brzké době do EU. Aby mohl třetí stát vyvážet do zemí EU, musí prokázat plnění všech relevantních požadavků předložením Národního plánu monitoringu residuí (NRMP), a následně musí úspěšně projít evaluací, kterou přímo na místě provede Potravinový a veterinární úřad EU. V současnosti je však v Bosně a Hercegovině velmi málo akreditovaných laboratoří pro kontrolu residuí a úroveň kvality inspekčních veterinárních služeb je také nedostatečná. Projekt přispívá k odstranění překážek exportu produktů živočišného původu do EU prostřednictvím posilování kapacit státních veterinárních laboratoří a inspekčních veterinárních služeb zapojených do implementace NRMP v souladu se standardy EU. Cíle bude dosaženo zvýšením kapacit a kompetencí relevantních institucí, prostřednictvím školení, konzultační podpory a supervize zaměstnanců čtyř vybraných laboratoří v analýze reziduí. Laboratoře budou dále podpořeny v zavádění nových analytických metod a bude jim také poskytnuta technická podpora s procesem akreditace. Zlepšení inspekčních veterinárních služeb bude dosaženo posílením kapacit odpovědných institucí, proškolením bosenských školitelů veterinárních inspektorů (ze Státní veterinární kanceláře Bosny a Hercegoviny, či inspektorátů na úrovni entit) a následnou organizační a odbornou podporou školení veterinárních inspektorů v Bosně a Hercegovině. V rámci projektu je také kladen důraz na posílení celkové podpory implementace NRMP ze strany relevantních státních institucí. Implementace projektu tedy probíhá za úzké spolupráce se Státní veterinární kanceláří Bosny a Hercegoviny a dalšími kompetentními státními institucemi, odpovědnými za implementaci NRMP. Koordinaci na místě a finanční management projektu na straně bosenských partnerů zajišťují zástupci projektu FARMA (společný projekt Švédské rozvojové agentury Sida a Americké rozvojové agentury USAID), za finančního přispění vlády USA „*Emerging Donors Challenge Fund*“. V roce 2012 proběhla analýza potřeb partnerské strany s ohledem na vybavení a lidské zdroje a proběhlo několik školení v ČR i v Bosně a Hercegovině. Hlavními aktivitami české strany v roce 2013 bylo pokračování ve školících aktivitách, které byly zahájeny již v předchozím roce.

Název projektu: Podpora bosenských institucí při vytváření efektivního systému kontroly a certifikace sadebního materiálu

Identifikační číslo: CzDA-RO-BA-2013-3-31192
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Bosna a Hercegovina
Doba realizace: 2013 – 2016
Typ projektu: rozpočtové opatření
Realizátoři: Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Celkový rozpočet: 11 139 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 379 800,- Kč

Dle platné legislativy Evropské unie mají na unijní trh přístup pouze takové sadební materiály, které nabízejí stejné záruky jako ty, které jsou produkovány v rámci EU. Na základě výsledku hodnotící zprávy o systému kontroly a certifikace sadebního materiálu, která byla vypracována týmem českých expertů v první polovině roku 2013, jsou v rámci tohoto projektu navrženy aktivity, které by měly přispět ke sladění bosenského systému certifikace sadebního materiálu s požadavky Evropské unie. Současný bosenský systém kontrol a certifikace je velmi roztříštěný a chybí mu i větší systematizace, což se negativně podepisuje na konkurenceschopnost v zemědělství a omezuje růst v tomto sektoru. To má přímý dopad na vývoz zemědělců z Bosny a Hercegoviny, stejně jako na

možnost zahraničních investic v této oblasti. Bosenští výrobci by také měli pružněji reagovat na poptávku na trhu (nové odrůdy, klony, sledování zdravotního stavu rostlin atd.). Hlavním cílem tohoto projektu je proto pomoci vytvořit systém kontroly a certifikace sadebního materiálu, který je běžný v členských státech Evropské unie. V rámci tohoto projektu budou především připraveny návrhy příslušných právních předpisů, které budou zcela harmonizovány s legislativou EU, a zároveň bude zabezpečeno školení pro zaměstnance státní správy, kteří se podílejí na procesu certifikace. Tamní výrobci tak budou mít prospěch z přístupu na trh Evropské unie a zároveň zemědělci získají jistotu, že zakoupený materiál splňuje požadované normy.

Název projektu: Využití obnovitelné geotermální energie v rurálních oblastech municipality Doboj

Identifikační číslo: CzDA-BA-2012-17-23066
Sektorové téma: výroba a dodávky energie
Místo realizace: Doboj a okolí
Doba realizace: 2013 – 2015
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Geotest, a.s.
Celkový rozpočet: 17 700 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 3 300 000,- Kč

Projekt je zaměřen na zlepšení stavu životního prostředí a kvality života municipality Doboj prostřednictvím zavedení využívání obnovitelné geotermální energie pro zásobování teplem. Dle existujících průzkumů má Bosna a Hercegovina, potažmo samosprávní část Republika Srbská, dostatečný geotermální potenciál pro využití tepla z vrtů pro vytápění budov. Doposud byly provedeny průzkumy ve třech lokalitách Bosny a Hercegoviny – Bosanski Šamac, Kakanj a Sarajevo. Z těchto průzkumů vyplývá, že v severní části Bosny a Hercegoviny se nachází dostatečný potenciál pro využití geotermální energie pro přímé vytápění daných lokalit. V municipalitě Doboj však obdobný průzkum doposud realizován nebyl. Jedním z prvních výstupů projektu proto bude provedení průzkumu geotermálního potenciálu municipality Doboj, a to prostřednictvím sítě průzkumných geotermálních vrtů. Po zhotovení vrtů budou následovat hydrodynamické zkoušky a rozbory odebraných vzorků vody z vrtů. Významnou součástí projektu bude též demonstrace možností využití geotermální energie jako zdroje vytápění prostřednictvím pilotního projektu (jehož realizace bude vypsána jako samostatná veřejná zakázka). V jeho rámci bude připojena vybraná veřejná budova k vytápění prostřednictvím geotermálního vrtu. Konkrétně se bude jednat o základní školu Sveti Sava v obci Ševarlije, jíž navštěvuje cca 120 žáků. Vytápění zájmové školy je v současné době řešeno kotlem na tuhá paliva a centrálním rozvodem tepla do jednotlivých místností. Obec Ševarlije navrhl jako nevhodnější lokalitu příjemce projektu - municipalita Doboj, a to z několika důvodů. Jedním z nich je multietnická skladba populace obce, kterou z velké míry tvoří navrátivší se uprchlíci, jejichž udržitelný návrat patří k prioritám municipality. Dalším z nich je potenciál lokality pro využití zdroje geotermální energie. V blízkosti školy se totiž nalézá prostor bývalé vojenské základny, kde municipalita plánuje v horizontu následujících dvou let vystavět průmyslovou zónu. Také ta by v budoucnu mohla být připojena k vytápění z geotermálních zdrojů. Dalším potenciálním odběratelem jsou soukromé rodinné domy, ze kterých vesnice sestává.

Název projektu: Podpora budování kapacit a technická asistence pro potápěčskou jednotku SIPA v Bosně a Hercegovině

Identifikační číslo: CzDA-BA-2013-7-15110
Sektorové téma: státní správa a občanská společnost
Místo realizace: Bosna a Hercegovina
Doba realizace: 2013 - 2014
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: František Harant
Celkový rozpočet: 1 800 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 564 525,- Kč

Již několik let probíhá spolupráce mezi Ministerstvem vnitra a zeměmi západního Balkánu. V rámci programu se v roce 2012 uskutečnil také projekt vyzvednutí nevybuchlé munice z řeky Sávy, který byl realizován Odborem speciálních potápěčských činností a výcviku Policie ČR, a při kterém byla odminována část řeky v oblasti Orašje. Na základě žádosti bosenské strany bylo zajištěno jeho pokračování i v průběhu roku 2013. Naplánovány byly tři mise pro odstraňování nevybuchlé munice z řeky Sávy a rovněž také dva výcvikové kurzy pro policejní potápěče ze zemí západního Balkánu, které se budou konat v Černé Hoře. Hlavním cílem výcvikového projektu je posílit kapacitu bosenské policejní jednotky včetně jejího vybavení, aby byla v budoucnu schopna samostatného zásahu i v komplikovaných podmínkách (nalezení a vyzvednutí utonulých, ohledání místa činu, v budoucnu i samostatné vyzvednutí nevybuchlé munice apod.). Pozornost by byla soustředěna na zásady bezpečného potápění v různých hloubkách a na zásady a postupy práce policejního potápěče. Proškolení bosenští potápěči by mohli být Policií ČR certifikováni. Česká rozvojová agentura, se na žádost bosenské strany k projektu připojila a ve spolupráci s Policií ČR a SIPA připravila seznam vybavení, které pomůže bosenské potápěčské jednotce SIPA k samostatnému výkonu činnosti policejního potápěče. Vybavení, které se skládá z potápěčské výbavy (včetně člunu pro zásahy), je v plánu dodat do Bosny a Hercegoviny do konce letošního roku.

Název projektu: Založení oddělení pro rozvojovou politiku města Sarajeva

Identifikační číslo: CzDA-BA-2012-16-15110
Sektorové téma: státní správa a občanská společnost
Místo realizace: Sarajevo
Doba realizace: 2012 – 2013/14
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Transmedia a další experti
Plánovaný rozpočet: 2 000 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 0,- Kč

V návaznosti na školení pro pracovníky sarajevské městské a regionální správy zaměřené na Operační programy a čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie, které proběhlo v Praze ve dnech od 22. do 26. října 2012, projednává v současné době ČRA možnosti další spolupráce s bosenskými partnery v této oblasti. Toto jednání vedlo k vymezení hlavních témat, vzájemné, navazující spolupráce - zvýšení zaměstnanosti v oblasti města i celého kantonu Sarajevo, školení bosenských úředníků českými experty v oblasti čerpání fondů z EU a efektivnější správa a využití kulturního a

přírodního dědictví Bosny a Hercegoviny, zejména rozvoj turismu, sportovní infrastruktury a lázeňství.

ETIOPIE

Název projektu: Rozvoj kapacit v oblasti environmentální geologie - mapování georizik včetně hydrogeologických podmínek v oblastech Dila a Hosaina, Etiopie

Identifikační číslo: CzDA-RO-ET-2012-1-74010
Sektorové téma: prevence katastrof a připravenost na jejich řešení
Místo realizace: Stát jižních národů, národností a lidu a Oromia (Awassa), oblast Dila a Hosaina
Doba realizace: 2012-2014
Typ projektu: rozpočtové opatření ČGS
Realizátor: Česká geologická služba
Celkový rozpočet: 12 000 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 3 999 400,- Kč

Projekt navazuje na předchozí projekt zahraniční rozvojové spolupráce, jehož cílem byl rozvoj a ochrana vodních zdrojů v oblasti západních aridních nížin a přilehlých částí etiopské náhorní plošiny. Záměrem projektu je navázat spolupráci v oblasti prevence katastrof a připravenosti na jejich řešení, zvláště pak při ochraně půdy před erozí a ochraně zdrojů vody a ostatních přírodních surovin. Projekt podporuje snahu etiopské vlády umožnit svým obyvatelům a organizacím zlepšit své životní podmínky a zvláště snížit chudobu svými vlastními silami prostřednictvím rozvoje kapacit v oblasti inženýrské geologie, hodnocení geologických rizik a hydrogeologie, což přispívá i k ochraně životního prostředí a udržitelnému využívání přírodních zdrojů Etiopie. Mezi cíle projektu proto patří zvýšení efektivity práce Geologické služby Etiopie (GSE), jíž bude dosaženo zvýšením odborné kvalifikace zaměstnanců a zlepšením materiálního vybavení GSE pro samostatné provádění obdobné činnosti po ukončení projektu. Projekt je zaměřen zejména na předávání odborných zkušeností v oblastech editace souboru inženýrsko-geologických a hydrogeologických map, kompilacemi jednotlivých listů map v rámci edice map, prezentace vytvořených map a jejich interpretace pro praktické používání. Pro zvýšení materiálního vybavení je ze strany GSE připraven seznam vybavení, které je v rámci projektu postupně předáváno příjemci. V průběhu roku 2013 byly úspěšně splněny všechny plánované aktivity pro daný rok. Společné česko-etiopské terénní práce, které probíhaly v první polovině roku, sloužily k zaškolení a tréninku etiopských specialistů GSE českými partnery, stejně tak jako k rozsáhlému sběru dat, na jejichž základě byla společnými silami vytvořena na internetu přístupná „geodatabáze“ zkoumané oblasti a série geologických map, hydrogeologických map a map geologických hazardů. Dvě etiopské specialistky se také v rámci vzdělávací části projektu účastnily dvoutýdenní stáže v ČGS nebo vybraných kurzů. Výzkum realizovaný v průběhu projektu umožnil hydrogeologickou evaluaci oblasti a lokalizaci míst vhodných pro vyhloubení vrtů, jež by zásobovaly místní obyvatelstvo pitnou vodou. Podobně byla detailně studována místní geologická rizika (zejména eroze, vulkanická činnost a extenzivní trhliny v půdě), přičemž byl zaveden systém monitoringu extenzivních trhlin, k nimž v oblasti dochází. V roce 2013 bylo také zakoupeno a předáno vybavení k využití GSE při jeho činnosti.

Název projektu: Zavedení udržitelného systému zásobování pitnou vodou v malých městech zóny Sidama SNNPR, Etiopie

Identifikační číslo: CzDA-ET-2011-15-14031
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: zóna Sidama, SNNPR
Doba realizace: 2011 – 2014
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: sdružení „Sidama Water Supply“ firem Ircon s.r.o., Aquatest a.s. a GEOTest a.s.
Celkový rozpočet: 27 578 544,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 9 898 544,- Kč

Cílem projektu je zlepšit zásobování pitnou vodou a řízení vodních zdrojů a podpořit hygienické návyky obyvatel ve vybraných oblastech zóny Sidama. Konečnými příjemci projektu budou obyvatelé malých měst (administrativních center jednotlivých wored), zaměstnanci místní správy vodních zdrojů a pracovníci údržby vodních zdrojů. Výstupy projektu budou zahrnovat vyhotovení pěti nových vrtaných studní, vybudování distribuční sítě a odběrných míst, posílení kapacit pracovníků místní správy a údržby vodních zdrojů a také provedení osvětové kampaně v oblasti správných hygienických návyků pro obyvatele vybraných wored. Partnerem projektu je Sidama Zone Water Bureau. V průběhu roku 2013 probíhala výstavba vodovodních systémů ve městech Daye (zahájena již v předchozím roce) a Hagara Salam, včetně instalace potřebného technického vybavení, jakým jsou čerpadla, generátory apod. Pro pracovníky příslušných vodních úřadů byly uspořádány semináře o řízení vodních zdrojů a vodní sítě a praktická školení týkající se obsluhy a údržby budovaného systému zásobování vodou. Zároveň proběhla v dané oblasti osvětová kampaň zaměřená na osvojení si správných hygienických a sanitačních postupů místním obyvatelstvem. Vzhledem k nepředvídatelně dlouhému a na srážky silnému období dešťů, které znemožnilo dokončení budovaných vodovodních systému, bylo trvání projektu oproti původnímu plánu prodlouženo do června roku 2014.

Název projektu: Zavedení udržitelného systémů zásobování pitnou vodou v malých městech zóny Sidama, SNNPR, Etiopie, II / Geofyzikální průzkum v oblasti Sidama

Číslo projektu: CzDA-ET-2013-1-14021
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: zóna Sidama, SNNPR
Doba realizace: 2013
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: sdružení „Sidama Water Supply II“ firem Ircon s.r.o., Aquatest a.s.
Celkový rozpočet: 1 934 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 934 000,- Kč

Projekt Geofyzikální průzkum v oblasti Sidama představuje první fázi většího a komplexnějšího projektu *„Zavedení udržitelného systémů zásobování pitnou vodou v malých městech zóny Sidama, SNNPR, Etiopie, II*“. Cílem Geofyzikálního průzkumu v oblasti Sidama byla lokalizace míst vhodných pro vyhloubení vrtů určených k zásobování místního obyvatelstva pitnou vodou a návrh vodovodní infrastruktury budované ve druhé fázi celého projektu. V roce 2013 byl projekt Geofyzikální průzkum

v oblasti Sidama úspěšně realizován a ukončen. V jeho rámci byl proveden průzkum terénu spojený se sběrem požadovaných dat a ve spolupráci s příslušnými vodními úřady byly vytyčeny možné lokality pro vyhloubení vrtů a zpracovány ideové návrhy zásobování daných lokalit pitnou vodou. Na základě evaluace sebraných dat a ideových návrhů byl následně učiněn konečný výběr lokalit, ve kterých bude samostatný vodovodní systém vybudován.

Název projektu: Podpora rozvoje zemědělského poradenství v Etiopii

Identifikační číslo: CzDA-ET-2013-10-31166
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Aleta Chuko (Sidama zone), Dila Zuriya, Wonago (Gedeo Zone)
Doba realizace: 2013–2016
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.
Celkový rozpočet: 16 500 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 3 710 766,- Kč

Projekt zaměřený na rozvoj zemědělských poradenských center v Etiopii vychází z tématu „Podpora zemědělské produkce“ schváleného usnesením vlády č. 413 ze dne 13. června 2012 k zahraniční rozvojové spolupráci v roce 2013 a střednědobému výhledu jejího financování do roku 2015. Projekt je rovněž v souladu s primárním zaměřením programu rozvojové spolupráce v Etiopii 2012-2017 v sektoru zemědělství, který se týká podpory školících center a poradenských služeb pro místní farmáře. Projekt tak reaguje na potřeby rozvoje definované vládními strategiemi ukotvenými v „Plánu růstu a transformace“ (Growth and Transformation Plan) zdůrazňujícími význam takové podpory farmářským tréninkovým centrům pro zemědělce (Farmers‘ Training Centers - FTCs), která se zaměřují na šíření intenzivních technologií pěstování plodin. Předmětem projektu je zejména materiální a technická podpora rozvoje zemědělského poradenského systému v zóně Sidama a Gedeo v Regionu jižních národů, národností a lidu. Součástí projektu je analytické zhodnocení organizačních a produkčních kapacit, materiální vybavení farmářských tréninkových center (FTCs), realizace školení určených pro rozvojové pracovníky a místní farmáře a metodická podpora při zavádění nových zemědělských technologií, pěstování plodin (za využití demonstračních ploch), zpracování zemědělských produktů, chovu včel apod. Podstatná část projektu se soustředí také na podporu rozvoje lidských zdrojů farmářských tréninkových center. Od října 2013, kdy byl projekt zahájen, byl uskutečněn sběr dat potřebných pro evaluaci výchozího stavu a byla započata tvorba situačních studií. Vybraná farmářská tréninková centra byla opatřena materiálem a vybavením nezbytným pro jejich vzdělávací a poradenskou činnost.

Název projektu: Zkvalitnění odborného vzdělávání v oblasti zpracování kůže a kožedělné produkce v Etiopii

Identifikační číslo: 02/2013/06
Sektorové téma: vzdělávání
Místo realizace: Awassa, SNNPR
Doba realizace: 2013 – 2015
Typ projektu: dotace

Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.
Celkový rozpočet: 11 000 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 3 000 000,- Kč

Cílem projektu je přispět k rozvoji kožedělného průmyslu v Etiopii skrze zlepšení kvality vzdělávání a odborné přípravy v oboru kožedělná výroba a také vytvořením příležitostí pro rozvoj mikropodniků a malých podniků v kožedělném průmyslu. Aby bylo možné výše uvedený cíl splnit, projekt počítá s realizací různých projektových aktivit v Awasse zaměřených na vybudování institucionální kapacity Polytechnické univerzity v Awasse a TRTC (Centrum technologií a výzkumu) v Awasse, rozšíření kapacity mikropodniků a malých podniků zabývajících se kožedělnou výrobou v tomto městě a navázání a rozvoj spolupráce sítí různých aktérů v kožedělném průmyslu v Awasse. Tím tento projekt změní dostupnost, kvalitu a důležitost technického a učňovského vzdělávání a odborné přípravy v oboru kožedělné výroby v Awasse, v Regionu jižních národů a národností a Etiopii. Během sledovaného období realizátor projektu úzce spolupracoval s cílovými vzdělávacími institucemi TVET, aby jim umožnil poskytovat kvalitní krátkodobé i dlouhodobé programy TVET v oboru kožedělná výroba v souladu s národními profesními standardy. Realizovaly se přípravné aktivity jako darování strojního vybavení, zařízení a materiálů pro odbornou přípravu v oboru kožedělná výroba, školení zaměřené na inkluzivní vzdělávací metodiku pro školitele a administrativní pracovníky TVET a takékonstrukce zábradlí, bezbariérové rampy pro vstup do dílny, knihovny a učebny. V neposlední řadě se také jednalo o uspořádání návštěvy zaměřené na sdílení zkušeností a vydání referenčního manuálu pro obor kožedělná výroba.

Název projektu: Zvyšování dostupnosti a kvality odborného vzdělání v sektoru kožedělnictví v Etiopii

Identifikační číslo: 02/2013/02
Sektorové téma: vzdělávání
Místo realizace: Addis Abeba, Awassa
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.
Celkový rozpočet: 9 000 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 3 000 000,- Kč

Projekt, jehož cílem bylo podpořit rozvoj kožedělného průmyslu v Etiopii prostřednictvím zlepšení kvality odborného vzdělávání a přípravy, probíhal ve tříletém období mezi lety 2011-2013 na dvou místech, konkrétně v Addis Abebě a v Awasse v Regionu jižních národů (SNNPR). Zaměřil se na dvě instituce technického a odborného vzdělávání a odborné přípravy (*Technical and Vocational Education and Training*, TVET): Gullele Basic TVET a Centrum pro přenos technologií a výzkumu (Technology and Research Transfer Center, TRTC). Ke konkrétním cílům roku 2013 patřilo zlepšení dostupnosti a kvality odborné přípravy na práci v kožedělném průmyslu. Za tímto účelem obdržela Gullele TVET 13 strojů různých typů, které doplnily stávající zařízení darované této instituci v předchozích letech. Gullele a TRTC obdržely také suroviny, které byly zakoupeny za účelem usnadnění odborné přípravy. Součástí projektu bylo školení školitelů, jehož se zúčastnilo 26 školitelů z TVET, a krátkodobá odborná příprava a školení různých úrovní pro 244 pracovníků. Kromě toho se uskutečnil

workshop a opakovaně se konaly krátké diskuzní setkání, jejichž cílem bylo zajistit aktivní účast zainteresovaných stran na projektu. Devět osob s postižením prošlo odbornou přípravou zaměřenou na výrobu kožené obuvi, která spočívala v intenzivním tříměsíčním kurzu. Absolventi kurzu se ve spolupráci s absolventy předchozích kurzů spojili a s pomocí půjčky od místní mikrofinanční instituce OMO ve výši 17 500 ETB si založili vlastní drobné podnikání. Kromě toho pokračovala nevládní organizací Cheshire Services Ethiopia (CSE) v zavádění revidovaných výrobních postupů a nastavování nových procesů a vylepšení, což přispělo k diverzifikaci a navýšení výroby ortopedické obuvi (z 6 000 na 7 900 párů bot).

Název projektu: Zvyšování kvality a relevance vzdělávání na základních a vyšších školách v Etiopii

Identifikační číslo: 02/2013/03
Sektorové téma: vzdělávání
Místo realizace: Addis Abeba, region Amhara, SNNPR
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.
Celkový rozpočet: 11 000 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 3 000 000,- Kč

Cílem realizovaného tříletého projektu byla integrace moderních vyučovacích metod (MVM) do učebních a vzdělávacích postupů na vybraných školách v Etiopii. Vznik projektu byl odůvodněn potřebou zrevidovat současné vyučovací metody a přiblížit je skutečnému životu a možnostem studentů. Do projektu bylo zapojeno celkem 750 učitelů základních škol a 150 ředitelů škol, supervizorů a školských pracovníků ve třech regionech (Addis Abeba, Amhara a SNNPR). Realizace projektu probíhala v úzké spolupráci se školami Hawassa College of Teacher Education a Debre Brehan College of Teacher Education. V roce 2013 projekt pokračoval ve školení učitelů základních škol v MVM. Do projektu byly zahrnuty v rámci školení i vyšší pedagogické školy, pro něž byly vyvinuty speciálně adaptované MVM moduly. Organizátor v rámci projektu aktivně spolupracoval s Ministerstvem školství na federální i regionální úrovni, usiloval o šíření moderních vyučovacích metod do dalších regionů a pomáhal efektivněji implementovat programy pro zvyšování kvality vzdělání. Toho bylo docíleno především skrze intenzívní školení o MVM pro vybrané experty, kteří díky této zkušenosti disponují znalostmi potřebnými k nezávislému šíření MVM v rámci vládních školských programů.

Název projektu: Dlouhodobý přístup k vodě v okrese Alaba

Identifikační číslo: 02/2011/03
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Alaba Special Woreda
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.
Celkový rozpočet: 7 100 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 3 150 000,- Kč

Cílem projektu bylo zefektivnění systému správy vodních zdrojů v Alaba Special Woreda takovým způsobem, aby nově nastavený systém fungoval i po skončení projektu, a to bez nutnosti navyšování finančních prostředků od státní správy či externí podpory ze zahraničí. Projekt se v roce 2013 zaměřil na rozšíření modelové správy vodních zdrojů do 40 kebelí s hlubinnými vrty. Zvýšení schopnosti Alaba Special Woreda spravovat existující vodní zdroje přispělo k vyššímu počtu trvale fungujících vodních zdrojů, stejně jako ke zkrácení doby nutné k opravě nefungujících vodních zdrojů. V roce 2013 byly v rámci projektu opraveny čtyři vrty v lokalitách Hansha, Kuncheyeye, Sorge dorgosa a Besheno. V každé kebeli byla také opravena dvě odběrná místa na vodu a jedno koryto pro dobytek, načež tato opravená odběrná místa byla následně místní komunitou oplocena. Opravy vrtů zahrnovaly také pořízení a instalaci nových ponorných čerpadel s veškerým nezbytným příslušenstvím. Realizovaný projekt napomohl ke zvýšení efektivity, flexibility a transparentnosti stávajícího systému správy vodních zdrojů, což v budoucnu přispěje k lepšímu a dlouhodobě udržitelnému přístupu k nezávadné vodě pro obyvatele Alaba Special Woreda.

Název projektu: Podpora zemědělců a zemědělského vzdělávání v okresech Damboya a Alaba, SNNPR

Identifikační číslo: 02/2013/09
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: okres Alaba, Alaba Special Woreda, okres Damboya, zóna Kembata Tembaro, SNNPR
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.
Celkový rozpočet: 10 250 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 3 250 000 Kč

Projekt se soustředil na podporu vládních struktur s cílem rozvinout zemědělské postupy a infrastrukturu tak, aby se snížila závislost místních obyvatel na externí pomoci. Projekt sledoval dva hlavní směry intervence – jednak zvýšení efektivity poradenských služeb vybraných Farmářských školících center (FTC) v osmi kebelích, jednak podporu efektivnějšího zemědělství zdejších drobných farmářů. Drobní farmáři byli podporováni prostřednictvím rozvojových agentů pracujících v příslušných školících centrech nebo prostřednictvím zemědělských kooperativ či svépomocných skupin, jejichž byli členy. Úspěšná implementace projektu měla přispět k etablování FTC coby funkčních poradenských center, a tím i ke stabilizaci a rozvoji zemědělské situace v okresech Alaba (v zóně Alaba Special Woreda) a Damboya (v zóně Kembata Tembaro). V roce 2013 projekt navázal na aktivity z předešlých let. Všem osmi FTC byly dodány aktualizované výukové materiály a vybaveno bylo také informační centrum v okrese Damboya. Byly založeny ukázkové agrolesnické systémy a bylo uvedeno pěstování tří nových zemědělských plodin a dvou produktů zvyšujících příjem místních obyvatel. Představeny byly také nové agrotechniky pěstování tradičních a krmných plodin. Rozvojoví byli dále vyškoleni v udržitelném vedení FTC, silážování a kompostování. Bylo též dosaženo uzavření Memoranda o porozumění týkající se spolupráce se dvěma výzkumnými středisky a zřízení technologického centra. V rámci projektu bylo nakonec podpořeno přinejmenším 13 kooperativ vratným in-kind grantem, přičemž 70 % z těchto kooperativ je schopno jej vrátit. Projekt, zahájený v roce 2011, byl v roce 2013 úspěšně ukončen, nicméně v následujících letech je plánováno jeho další pokračování.

Název projektu: Podpora kvality a rozsahu poradenských služeb ve woredě Angacha, zóna Kembata Tembaro

Identifikační číslo: 02/2013/01
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Woreda Angacha, zóna Kembata Tembaro, SNNPR
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Česká zemědělská univerzita v Praze
Celkový rozpočet: 9 737 500,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 3 087 500,- Kč

Projekt zaměřený na rozvoj kvality a rozsahu poradenských služeb reagoval na jednu z hlavních překážek rozvoje zemědělství v Regionu jižních národů, kterým je pomalé šíření vhodných zemědělských praktik mezi drobné zemědělce a jejich neudržitelné hospodaření prohlubující současné environmentální problémy zemědělské krajiny, zejména pak úrodnost půdy. Jelikož poradenství v oblasti se obecně potýkalo s nedostatkem lidských zdrojů a jejich nízkou kvalifikací, projekt si kladl za cíl posílit kapacity poradenských služeb v jejich rozsahu a kvalitě. V průběhu roku 2013 byla vypracována a místním úřadům distribuována analýza kvality a rozsahu poradenských služeb poskytovaných v zóně Kambata Temboro a byla uspořádána několikadenní školení na vícero témat, v jejichž rámci bylo proškoleno na 88 zemědělských poradců, 19 zemědělských expertů a 228 místních drobných zemědělců. Dále bylo založeno a vybaveno Centrum pro zpracování zemědělských produktů, stejně jako včelařské centrum, pět demonstračních parcel, dva demonstrační chovy u vybraných poradenských středisek. Projekt byl na konci roku 2013 úspěšně ukončen.

Název projektu: Podpora rozvoje zdravotnických služeb a odborného vzdělávání v zóně Sidama, Etiopie

Identifikační číslo: 02/2013/07
Sektorové téma: zdravotnictví
Místo realizace: Sidama / Shebe Dino
Doba realizace: 2013 – 2015
Typ projektu: dotace
Realizátor: ADRA o.p.s.
Celkový rozpočet: 20 000 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 6 000 000,- Kč

Cílem projektu je zlepšení životní úrovně obyvatel Regionu jižních národů, národností a lidu prostřednictvím poskytování odborného vzdělávání lékařů v oblasti zóny Sidama, a tím i zvýšení dostupnosti zdravotnických služeb. Konkrétně se projekt zaměřuje na podporu rozvoje nové primární nemocnice ve městě Leku ve woredě Shebe Dino a rozvoj nově otevřené Medical College ve městě Yirga Alem. Projekt má oběma institucím poskytnout technické zázemí, vybavení lékařskými přístroji a budování odborných kapacit zaměstnanců. Z projektu bude přímo čerpat celá populace woredy, nepřímo i obyvatelé přilehlých oblastí. V roce 2013 byly konkretizovány požadavky na stavební úpravy nemocnice v Leku a bylo také dodáno vybavení operačního sálu v souladu s požadavky na

standardy Primary Hospitals. Dále bylo nakoupeno vybrané laboratorní vybavení pro biomedicínskou praxi studentů na Yirga Alem Medical College.

Název projektu: Posílení kapacity nemocnice Karat

Identifikační číslo: 02/2013/12
Sektorové téma: zdravotnictví
Místo realizace: Konso Special Woreda
Doba realizace: 2013 – 2015
Typ projektu: dotace
Realizátor: ADRA o.p.s
Celkový rozpočet: 7 000 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 3 000 000,- Kč

Cílem projektu je zvýšení kvality poskytovaných služeb v oblasti péče o matku a dítě v nemocnici Karat na úroveň národních standardů (standard „Primary Hospital"), a tím zlepšení životní úrovně obyvatel ve speciální woredě Konso Regionu jižních národů, národností a lidu. Projekt podporuje rozvoj zdravotnických služeb, technického zázemí a odborného vzdělávání zdravotnického personálu v této nemocnici. Za první tři měsíce fungování projektu na konci roku 2013 bylo dodáno a zprovozněno potřebné vybavení pro nemocnici Karat a její personál byl proškolen v jeho používání. Dále byl stanoven detailní časový a obsahový plán školení nemocničního vedení a personálu pro rok 2014 a dojednána spolupráce mezi nemocnicí Karat a nemocnicí v Leku, spočívající ve sdílení zkušeností a vzájemných stážích personálu.

Název projektu: Podpora zemědělských živností a udržitelného nakládání s přírodními zdroji v zóně Sidama

Identifikační číslo: 02/2013/08
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Okresy Shebedino a Awassa Zuria, zóna Sidama, SNNPR
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.
Celkový rozpočet: 11 000 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 3 500 000,- Kč

Realizovaný projekt navrhl řešení problematiky managementu přírodních zdrojů celkem v 8 kebelích wored Shebedino a Awassa Zuria, a to komplexním přístupem, který spočíval jak v revitalizaci erodovaných oblastí, tak v podpoře alternativních zdrojů obživy a energie pro místní obyvatelstvo, s důrazem na snižování jejich závislosti na přírodních zdrojích. Ve třetím roce projektu bylo ve školce Remeda vypěstováno 550 tisíc sazenic a zároveň byl vytvořen strategický plán pro generování dodatečného příjmu a snižování nákladů školky. Na postižených svazích woredy Shebedino bylo vysazeno 479 tisíc lesních sazenic a pro zajištění jejich růstu i v období sucha byly vybudovány dvě nízkonákladové nádrže na zadržování dešťové vody. V rámci protierozních opatření projektu byly problematické oblasti osázeny lesním porostem a trávou a zpevněny ochrannými protierozními hrázemi. K diverzifikaci energetických zdrojů místních komunit přispělo vytvoření dvou družstev,

která se podílela na výstavbě tří bioplynových stanic. V závěrečném roce projektu bylo rovněž vyškoleno 200 členů komunity cílových kebelí v problematice udržitelného hospodaření s přírodními zdroji. Za účelem zvýšení informovanosti komunity o možnostech ochrany životního prostředí a využití energeticky úsporných alternativních technologií bylo distribuováno 700 informačních prospektů věnující se environmentálním otázkám.

Název projektu: Zajištění potravní soběstačnosti domácností prostřednictvím integrovaného řízení vodních zdrojů

Identifikační číslo: 02/2013/05
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Kachabirra Woreda, zóna Kembata Tembaro, SNNPR
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Charita ČR
Celkový rozpočet: 10 500 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 3 000 000,- Kč

Projekt byl zaměřen především na podporu zdrojů obživy místních farmářů prostřednictvím šetrného a trvale udržitelného nakládání s přírodními zdroji a jejich správy v oblasti Kembata Tembaro, woredě Kachabira. Pro tuto oblast je typický vysoký stupeň degradace půdy způsobený špatným hospodařením s přírodními zdroji, nadměrnému spásání a kácení stromů. Použité techniky byly zvoleny tak, aby neomezovaly populaci v přístupu ke zdrojům obživy, ale zároveň nenarušovaly ráz krajiny a naopak vedly k její postupné rehabilitaci. Projekt v roce 2013 pokračoval ve stavbě přehradních hrází (tzv. gabiony). Ačkoliv došlo k nárůstu ceny kamení, v tomto období bylo postaveno nejvíce hrází za celý projekt (celkem 773). V rámci cíle zavedení biologických opatření na ochranu půdy a vody na osevných plochách a pastvinách se podařilo vysadit 99 105 sazenic stromů (39 % z celkem vysazených sazenic během projektu) a 515.4 m3 trávy (81 % celkového výsadby travních sazenic). Za účelem zvýšení informovanosti místních obyvatel o udržitelném hospodaření s přírodními zdroji byly zorganizovány workshopy pro místní ženy o výrobě a používání energeticky úsporných vařičů (tzv. gonzie). V roce 2013 byla tato školení rozšířena o praktické zkušenosti s defekty původně konstruovaných vařičů a také o informace o vhodném managementu skupiny. Kromě školení byly skupiny žen podpořeny dvěma formami na výrobu gonzolí a obchodem s policemi, kde mohou své výrobky skladovat a zároveň prodávat. V rámci projektu se také podařilo zvýšit produktivitu a příjem 1700 chudých a velmi chudých domácností farmářů z vybraných oblastí woredy. Farmáři byli i nadále proškolováni v nakládání s hybridním osivem, které jim zároveň bylo distribuováno. Vybraným rodinám byla v minulých letech projektu poskytnuta hospodářská zvířata (ovce, kozy), která by jim měla zajistit zdroj obživy, ale také zvýšit jejich příjem. Výsledek tohoto opatření byl pozorovatelný již v roce 2013, kdy u části zainteresovaných rodin došlo k zlepšení jejich životní úrovně.

GRUZIE

Název projektu: Podpora prevence a včasného odhalení rakoviny u žen v oblastech Samegrelo a Shida Kartli II.

Identifikační číslo: CzDA-GE-2010-5-12191
Sektorové téma: zdravotnictví
Místo realizace: Gruzie, Provincie Samegrelo a Shida Kartli
Doba realizace: 2011 –2013
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Charita ČR
Celkový rozpočet: 10 698 761,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 3 101 058,-Kč

Tento projekt je zaměřen na podporu prevence a včasného odhalení rakoviny prsu a děložního čípku u žen žijících v regionech Samegrelo a Shida Kartli. Obě tyto provincie jsou vedle Tbilisi nejvíce zatížené pobytem vnitřně vysídlených uprchlíků (IDPs) v důsledku ozbrojených konfliktů v Gruzii. Cílem tohoto projektu je zvýšit všeobecné povědomí o problematice rakoviny. Tento projekt má rovněž přispět ke včasnému odhalení rakoviny prsu a děložního čípku prostřednictvím vyškolení personálu vesnických poliklinik a pravidelných návštěv mobilní vyšetřovny, v níž se mohou ženy nechat vyšetřit. V roce 2013 měly některé aktivity projektu dopad na tvorbu národního plánu kontroly rakoviny.

Název projektu: Posílení připravenosti Gruzie na extrémní výkyvy počasí

Identifikační číslo: CzDA-GE-2011-8-41050
Sektorové téma: státní správa a občanská společnost
Místo realizace: Gruzie, území pod kontrolou gruzínské vlády
Doba realizace: 2011-2013
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: ČHMÚ, Glomex MS, Aquatest a.s.
Celkový rozpočet: 12 629 040,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 2 545 804,- Kč

Projekt významně přispěl k připravenosti Gruzie na extrémní klimatické výkyvy prostřednictvím rozšíření a modernizace stávající meteorologické a hydrologické monitorování sítě National Environmental Agency (NEA). Přidanou hodnotou projektu byl transfer znalostí z České republiky, která byla garantována účastí Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) na některých projektových aktivitách. Tento přenos znalostí byl zvláště cenný pro použití relační databáze pro meteorologii a hydrologii. Hlavním výsledkem projektu bylo posílení kapacity NEA v oblasti předvídání meteorologických a hydrologických ohrožení v Gruzii za účelem snížení nebo zmírnění negativních dopadů častých povodní. Zvýšení kapacit NEA se týká především zvýšení počtu monitorovacích bodů, což povede k souvislému toku aktualizovaných a spolehlivých dat, dále projekt umožňuje ukládání a analýzu takto získaných dat, které ve výsledku poskytnou včasnou přípravu přesných předpovědí a varování. V roce 2013 byla spuštěná síť hydrologických stanic a software na

zpracování meteorologických dat. Projekt je v Gruzii hodnocen jako významný příspěvek v oblasti Disaster Risk Reduction (DRR)

Název projektu: Lidé s postižením: Přirozená a respektovaná skupina společnosti

Identifikační číslo: 07/2013/03
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktura a služby
Místo realizace: Gruzie, Tbilisi
Doba realizace: 2012- 2014
Typ projektu: dotace
Realizátor: Charita Česká republika
Celkový rozpočet: 6 120 436,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 2 494 250,- Kč

Projekt se zaměřuje na situaci osob s postižením, přesněji na omezení diskriminačního přístupu a snížení společenského tabu. Dále projekt upozorňuje na nízkou integraci osob s postižením do společenského a pracovního procesu. Prvním cílem projektu bylo zvýšit povědomí o lidech s postižením u státních institucí, zaměstnavatelů a široké veřejnosti a vytvořit podmínky pro potřebné změny v legislativě tak, aby přispěly ke zlepšení podmínek pro zaměstnávání lidí s postižením. Dále je cílem projektu usnadnění pracovních vztahů a procesy mezi zaměstnavateli a lidmi s postižením. V roce 2013 došlo k zapojení státních orgánů do činnosti projektu a prohloubení spolupráce mezi projektovými partnery. Probíhají stáže, které pozitivně ovlivňují všeobecný postoj veřejnosti k postiženým lidem.

Název projektu: Podpora ohrožené mládeže a mnohočetných a neúplných rodin ve vybraných regionech západní Gruzie

Identifikační číslo: 07/2013/04
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktura a služby
Místo realizace: Gruzie, město Kutaisi a okresy Tskaltubo a Tkibuli, provincie Imereti
Doba realizace: 2012 - 2014
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.
Celkový rozpočet: 6 934 456,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 2 606 520,- Kč

Projekt se zaměřuje na práci s mnohočetnými a neúplnými rodinami, dětmi a mládeží v odloučených komunitách. Výstupy projektu jsou navázané na probíhající vládní reformu systému péče o děti a jejich zapojení se do společnosti. Cílem projektu je posilování kapacit místních úřadů poskytující sociální služby ohroženým skupinám a zvyšování povědomí o problémech ohrožených skupin obyvatelstva mezi širokou veřejností. V neposlední řadě projekt nabízí přímou podporu vybraným ohroženým skupinám prostřednictvím rekvalifikačních kurzů a nově založených sociálních podniků. V roce 2013 byla zástupcům státních institucí poskytnuta školení s cílem zlepšit jejich znalosti v oblasti poskytování sociálních služeb. Ohroženým skupinám obyvatel, zejména mladým lidem a mnohočetným rodinám, byla opět nabídnuta možnost zlepšit jejich společensko-ekonomickou situaci prostřednictvím rekvalifikačních kurzů.

Název projektu: Denní centrum služeb pro seniory v regionu Khashuri

Identifikační číslo: 07/2013/02
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktura a služby
Místo realizace: Gruzie, okres Khashuri, provincie Šida Kartli
Doba realizace: 2012-2014
Typ projektu: dotace
Realizátor: Organizace pro pomoc uprchlíkům, o.s.
Celkový rozpočet: 4 304 500,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 822 000,- Kč

Záměrem projektu je přispět ke zlepšení kvality a důstojnosti života seniorů-uprchlíků, kterých ve vybraném okrese žije v provizorních podmínkách několik stovek. Cíle projektu jsou naplňované pomocí služeb sociální péče. Konkrétně jde o zřízení Centra denních služeb s hygienickým zázemím, půjčovnou kompenzačních a rehabilitačních pomůcek, dostupnými službami a aktivizačním programem podporujícím soběstačnost seniorů. Projekt zajišťuje přenos principu denních stacionářů pečovatelské služby, který funguje v ČR. Projekt má dále za cíl zvýšení povědomí seniorů o jejich právech a posílení mezigenerační solidarity. V roce 2013 centrum poskytovalo standardní hygienické, právní a jiné služby seniorům. V roce 2013 došlo k rozšíření služeb pro seniory, došlo ke zřízení knihovny, kadeřnictví a prezentaci tohoto projektu jak v Gruzii (www.gvirilassakhli.ge), tak v České Republice (www.opu.cz).

Název projektu: Zavádění oboru adiktologie do vzdělávacího systému Gruzie

Identifikační číslo: 07/2013/01
Sektorové téma: státní správa a občanská společnost
Místo realizace: Gruzie, Tbilisi
Doba realizace: 2012 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Celkový rozpočet: 3 878 647,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 2 291 189,- Kč

Záměrem projektu je zlepšení gruzínských odborných kapacit v oboru adiktologie. Projektový tým vytváří kulturně senzitivní moduly pro vzdělávání v oboru adiktologie ve dvanácti různých oblastech, a to včetně monitorování a analýzy drogové situace (dle standardů EU). Projekt se dále zaměřuje na vytvoření curricula vysokoškolského studijního oboru adiktologie, které bude vycházet ze vzdělávacích modulů vyvinutých v rámci výuky oboru adiktologie na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Tyto moduly byly v roce 2013 revidovány a adaptovány na gruzínské podmínky. Mezi další cíle projektu patří nastavení systému celoživotního vzdělávání pro profesionály pracující v adiktologických službách a institucionalizace univerzitního výzkumného pracoviště pro mezioborový výzkum a monitoring v oblasti adiktologie. Projekt byl v roce 2013 ukončený a na jeho financování se podílel USAID v rámci *Emerging Donors Challenge Fund.*

Název projektu: Zvýšení efektivnosti řízení Jeskynní chráněné oblasti Imereti (ICPAs)

Identifikační číslo: CzDA-RO-GE-2012-7-43040
Sektorové téma: státní správa a občanská společnost
Mí4sto realizace: Gruzie, oblast Imereti
Doba realizace: 2012-2013
Typ projektu: rozpočtové opatření
Realizátor: správa jeskyní České republiky
Celkový rozpočet: 1 480 146,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 130 146,- Kč

Tento projekt byl realizován za účelem socio-ekonomického rozvoje regionu Imereti. Jeho hlavním záměrem bylo hlavně zvýšit efektivnost řízení jeskyní, včetně péče o jeskynní systémy. Díky projektu došlo ke zlepšení správy a provozu jeskyní prostřednictvím vytvoření metodického dokumentu pro organizaci a řízení. Došlo rovněž ke zvýšení kvalifikace a odborných znalostí jednotlivých zaměstnanců v oblasti držby nově vytvořených moderních infrastruktur. Efektivní řízení chráněného území zaměřené na ochranu a prezentaci rarit, spolu s rozvojem eko-turismu šetrného k životnímu prostředí by se měly stát do budoucna prostředkem pro rozvoj místních malých a středních podniků nabízejících servisní služby pro potenciální návštěvníky. V roce 2013 byly předány všechny provozní dokumenty (návštěvní řád, aj.) příjemci a projekt byl ukončen.

Název projektu: Příprava plánu péče pro chráněnou krajinnou oblast Thušsko

Identifikační číslo: CzDA-RO-GE-2012-3-41010
Sektorové téma: státní správa a občanská společnost
Místo realizace: Gruzie, Akhmeta, Tušsko
Doba realizace: 2012-2014
Typ projektu: rozpočtové opatření
Realizátor: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK)
Celkový rozpočet: 2 378 480,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 014 480,- Kč

Projekt Příprava plánu péče pro chráněnou krajinnou oblast Tušsko navazuje na již ukončené i na probíhající projekty v gesci České rozvojové agentury, určené pro obyvatele regionu Tušsko. Projekt rovněž navazuje i na aktivity dalších donorů působících v dané oblasti. Cílem projektu je vytvoření plánu péče pro chráněnou krajinnou oblast Tušsko a dále vytvoření směrnice pro tvorbu plánů péče o tento druh chráněné krajiny obecně. V rámci projektu proto probíhá sběr dat a práce s komunitou, analýza získaných dat, školení a další vzdělávací aktivity. Hlavním partnerem projektu na gruzínské straně je okresní samospráva Akhmeta, jež je zřizovatelem administrativní jednotky Správy chráněné krajiny Tušsko. Plán péče byl v roce 2013 dokončený a přeložený.

Název projektu: Podpora efektivního hospodářství družstev v kraji Imereti, Gruzie

Identifikační číslo: 7/2013/05
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Gruzie, Imereti

Doba realizace: 2013-2015
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni
Celkový rozpočet: 5 500 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 500 000-Kč

Cílem projektu je zlepšit ekonomickou situaci ve venkovských oblastech regionu Imereti prostřednictvím udržitelného fungování družstev. Tento projekt reaguje na aktuální potřeby rozvoje zemědělství na gruzínském venkově. Farmáři zde často pokračují v naučených stereotypech, užívání tradičních technologií a nejsou ochotní ke spolupráci. Špatná organizace výroby a prodeje místní produkce se promítá do malých výnosů a nízké konkurenceschopnosti. Průzkumy přitom ukazují, že spolupráce je pro rozvoj zemědělství jako ekonomického odvětví nezbytně nutná. V roce 2013 projektový tým zpracoval analýzu trhu prostřednictvím dotazníků a byl proveden sběr informací zaměřených na základní hodnocení členů družstev. Farmáři se účastnili školení a návštěv v již fungujících družstev.

Název projektu: Podpora zemědělských servisních center v Dioknisi a Didachara, Adžárie

Identifikační číslo: 07/2013/06
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Gruzie, Autonomní republika Adžárie, okres Khulo, vesnice Dioknisi a Didachara
Doba realizace: 2013-2014
Typ projektu: dotace
Realizátor: Charita ČR
Celkový rozpočet: 2 101 298,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 601 298,-Kč

Cílem tohoto projektu je zvýšit udržitelnost dvou cílových asociací/zemědělských servisních center, které byly realizátorem založeny v rámci předchozího projektu v letech 2011-2012, za finanční podpory České rozvojové agentury. Projekt je založen mimo jiné na aktivní spoluúčasti cílových skupin a příjemců pomoci na projektových aktivitách, a to včetně spoluúčasti finanční. Největší důraz je kladen na udržitelnost projektu a rozvoj odborných kapacit servisních center tak, aby byla zajištěna samostatnost jejich fungování po skončení projektu. V roce 2013 byla provedena analýza trhu v Batumi a možnosti diverzifikace hospodaření farmářských asociací o terasové ovocnářství s nezanedbatelným ekologickým efektem. Byla zahájena a téměř dokončena rekonstrukce skladového prostoru, v němž budou uloženy sadbové a část konzumních brambor členů servisních center. Zakoupeno bylo i přístrojové vybavení skladu, nezbytné pro jeho zdárné fungování.

JEMEN

Název projektu: Podpora drobných zemědělců a zemědělského vzdělávání na ostrově Sokotra

Identifikační číslo: 08/2012/01
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: ostrov Sokotra
Doba realizace: 2012-2013

Typ projektu: dotace
Realizátor: Mendelova univerzita v Brně (MENDELU)
Celkový rozpočet: 10 674 000,- Kč
Rozpočet 2013: 4 674 000,- Kč

Projekt pokračoval druhým rokem realizace. Jeho rozvojovým záměrem je podpořit cílovou skupinu obyvatel ostrova Sokotra ve snaze o zvýšení jejich potravinové bezpečnosti a nutriční kvality stravy a pomocí edukačních aktivit v oblasti drobného zemědělství zvýšit potravinovou a ekonomickou soběstačnost místní komunity. Pokračuje podpora obyvatel majících zájem založit nebo rozšířit své maloplošné domácí zahrady a také školek produkujících sazenice zemědělských plodin i endemických dřevin. Jako modelové objekty a příklady dobré praxe slouží již více než třicet založených agrolesnických objektů a školních zahrad. Konkrétně se projekt v roce 2013 věnoval budování a provozu agrolesnických objektů a školení vedoucích pracovníků *Environment Protection Authority* (EPA), dále budování a podpoře soukromých i školních zahrad v cílové oblasti. Vzdělávání pokračovalo podporou expertů z *Environment Protection Authority* (EPA), kteří pokračují ve studiu na Mendelově univerzitě v Brně. Prostřednictvím expertů (proškolených v prvním roce projektu) proběhla navazující školení místních komunit a pracovníků škol za dohledu odborníků MENDELU. Výuka ve školních zahradách se uskutečnila ve spolupráci s místními učiteli, kteří v následující fázi vedli školení žáků přímo ve školách, o čemž každý z ředitelů/odpovědných osob škol vypracoval report. Řízení projektu v roce 2013 vedlo k úspěšnému dosažení plánovaných cílů, a to za dodržení harmonogramu a finančního rámce projektu.

KAMBODŽA

Název projektu: Rozvoj tržního odvětví s bioplynárnami pro zajištění udržitelných zdrojů energie v Kambodži (ROBI)

Identifikační číslo: 09/2013/01
Sektorové téma: výroba a dodávky energie
Místo realizace: Kambodža, provincie Takeo, Kampot, Svay Rieng, Prey Veng, Kampong Cham, Kandal a Kampong Speu
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.
Celkový rozpočet: 15 000 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 5 000 000,- Kč

Projekt měl za cíl přispět k rozvoji stabilního tržního odvětví s domácími bioplynárnami v sedmi provinciích Kambodži s důrazem na provincii Takeo. Bioplynárny jsou v místním prostředí ověřené technologie využívající uvolňujících se plynů z rozkládajícího se biologického odpadu (exkrementy a moč), mají životnost mezi 15 až 20 lety a jsou šetrné k životnímu prostředí. V roce 2013 bylo v sedmi kambodžských provinciích postaveno 417 nových bioplynáren, které místním obyvatelům zajistily přístup k dostatečnému množství energie pro pokrytí jejich základních potřeb. Zásluhou realizovaného projektu tak rodiny omezily své náklady na nákup palivového dřeva a díky využívání hnojného kalu ušetřily za nákup hnojiv pro svá pole. Díky menší spotřebě palivového dřeva se také omezilo odlesňování a postavené bioplynárny rovněž snížily množství vypouštěných skleníkových

plynů do atmosféry o 9 975 tun ročně (přepočteno na CO2). Projekt dále podpořil založení 40 firem, přičemž v roce 2013 byly schopnosti těchto firem posíleny odborným poradenstvím a praktickými školeními. Nové firmy v době ukončení projektu zaměstnávaly více jak 430 lidí a přispívaly tak k rozšiřování pracovních příležitostí na venkově.

Název projektu: Komplexní přístup k prevenci akutní a chronické podvýživy dětí pomocí integrovaného managementu řízení akutní podvýživy u dětí do 5 let v provinciích Takeo, Kandal, Kampong Chhnang a Kampong Speu v Kambodži

Identifikační číslo: 09/2013/05
Sektorové téma: zdravotnictví
Místo realizace: Kambodža, provincie Takeo, Kandal, Kampong Chhnang a Kampong Speu
Doba realizace: 2013 – 2014
Typ projektu: dotace
Realizátor: MAGNA DĚTI V TÍSNI, o.p.s.
Celkový rozpočet: 3 000 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2011: 1 500 000,- Kč

Projekt klade důraz na zajištění komplexního přístupu k prevenci podvýživy dětí pomocí integrovaného managementu řízení akutní podvýživy u dětí do 5 let ve čtyřech provinciích v Kambodži. V roce 2013 byl projekt implementován ve 20 ambulantních zdravotnických zařízeních. V rámci integrovaného managementu řízení akutní podvýživy byl v těchto centrech zaveden systém nutričních služeb pro děti ve věku do 5 let žijících v daných oblastech. V nemocnicích byla také zřízena stabilizační centra, která slouží pro poskytování péče pacientům, u nichž se v důsledku podvýživy projeví komplikace. Všechna zdravotnická zařízení v programu obdržela veškerý materiál nezbytný ke *screeningu*, léčbě, evidenci a sledování pacientů. Zdravotničtí dobrovolníci byli vybaveni pomůckami k terénnímu *screeningu*, stejně jako informační materiály určené k distribuci v komunitách. Dále bylo v rámci posilování kapacit zdravotnických zařízení vyškoleno celkem 60 pracovníků v nutriční oblasti a 586 zdravotnických dobrovolníků, kteří s těmito středisky spolupracují, bylo vzděláno v oblasti identifikace dětí trpících podvýživou.

Název projektu: Program sociální péče a inkluzivního vzdělávání pro děti s postižením v provincii Takeo

Identifikační číslo: 09/2013/06
Sektorové téma: vzdělávání
Místo realizace: Kambodža, provincie Takeo
Doba realizace: 2013 – 2015
Typ projektu: dotace
Realizátor: Charita ČR
Celkový rozpočet: 8 500 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 2 500 000,- Kč

Cílem projektu je zvýšit školní docházku dětí s postižením v provincii Takeo a zvýšit kvalitu školních strategií a předpisů pro inkluzivní vzdělávání postižených dětí. V roce 2013 se na národní úrovni podařilo dojednat memorandum s klíčovými odbory Ministerstva sociálních věcí, veteránů a

rehabilitace mládeže (MoSAVY), koordinující aktivity vlády v oblasti lidí s postižením, a s Ministerstvem školství, mládeže a sportu (MoEYS). Ve dnech 12. a 13. prosince 2013 proběhlo v Phnom Penhu národní fórum o inkluzivním vzdělávání. Fórum bylo jedinečnou příležitostí pro setkání vládních agentur a institucí, mezinárodních i národních organizací i jedinců zaměřujících se na podporu vzdělávání dětí s postižením na úrovni základních škol.

Název projektu: Zdraví pro matky a děti v Kambodži

Identifikační číslo: 09/2013/02
Sektorové téma: zdravotnictví
Typ projektu: dotace
Místo realizace: Kambodža, provincie Takeo a Kampong Chhnang
Doba realizace: 2010 – 2013
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.
Celkový rozpočet: 9 700 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 3 500 000,- Kč

Projekt usiloval o zvýšení kvality a dostupnosti zdravotnické péče o matku a dítě pro vesnické obyvatelstvo v provinciích. V roce 2013 byla podporována především provincie Kampong Chhang, která ve srovnání se zbytkem Kambodže vykazuje nadprůměrnou novorozeneckou úmrtnost. Projektové priority bylo proto zacíleny zejména na novorozence a výživu malých dětí. Aktivity byly orientovány na školení personálu zdravotnických středisek, komunitní kampaně a pilotní inovativní program, a to systém zdravotních zpráv pomocí mobilních telefonů (mHealth). Celkově mělo z projektu v roce 2013 prospěch přes 100 zaměstnanců zdravotních středisek v obou cílových provinciích, 455 matek novorozenců v Kampong Chhnang díky pilotnímu programu mHealth, více jak 1 500 přímých příjemců pomoci (těhotné/kojící ženy a matky s dětmi do dvou let) z předané během zorganizovaných komunitních akcí (a v neposlední řadě přes 3 000 nepřímých příjemců (např. otců, babiček a dalších pečovatelů o malé děti). Kromě toho byly ve čtyřech zdravotních střediscích v provincii Kampong Chhnang opraveny nebo nainstalovány solární panely a v dalších dvou zdravotních střediscích byly vystavěny terasy a betonové protiskluzové chodníky.

KOSOVO

Název projektu: Výstavba čistírny odpadních vod v obci Harilaçi

Identifikační číslo: CzDA-UNK-2011-3-14022
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Harilaçi, Kosovo
Doba realizace: 2011 - 2013
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Sdružení „Waste Water Treatment Harilaçi“
Celkový rozpočet: 9 432 551,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 2 329 742,- Kč

Záměrem projektu bylo přispět k ochraně životního prostředí a zlepšení kvality života obyvatel okresu Fushe Kosove/Kosovo Polje. Projekt podpořil snahu vlády Kosova o zajištění čištění odpadních vod

v souladu s předpisy EU. Předmětem projektu byla výstavba čistírny odpadních vod pro obec Harilaçi, která se nachází cca 8 km od hlavního města Prištiny, dále vyškolení personálu na obsluhu čistírny a provedení osvětové kampaně, zdůrazňující význam čištění odpadních vod ve vztahu ke snížení znečištění životního prostředí. V rámci projektu byla poskytnuta technická pomoc vedoucí ke snížení znečištění obsaženého v odpadních vodách a zajištění dlouhodobě udržitelného systému nakládání s odpadními vodami. Realizací projektu došlo ke snížení znečištění vodoteče splaškovými vodami při současném snížení zápachu a možnosti šíření přenosných chorob vodou. Realizace výstavby čistírny odpadních vod přispěla ke zlepšení ekologické situace v exponované oblasti v těsné blízkosti silnice spojující letiště s hlavním městem Priština, čímž nepřímo přispěla také k rozvoji turistického ruchu. Zlepšená kvalita vody v toku umožní v budoucnosti její využití v zemědělství k závlahám. Zatímco v roce 2011 byla provedena úprava a vypracování projektových dokumentů, v roce 2012 byla zahájena výstavba samotné čistírny odpadních vod a byl zahájen zkušební provoz. V roce 2013 proběhlo konečné předání čistírny odpadních vod a zpracování dokumentace ke kanalizačnímu řádu pro obec Harilaçi. Partnerskými organizacemi pro tento projekt byla Municipalita Fushe Kosova a Prishtina Regional Water Treatment Company, která je nyní provozovatelem čistírny odpadních vod.

Název projektu: Inkluzívní vzdělávání v Kosovu

Identifikační číslo: 10/2013/04
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktura a služby
Místo realizace: Fushe a Istog
Doba realizace: 2011 - 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.
Celkový rozpočet: 13 000 000,- Kč
Rozpočet 2013: 4 500 000,- Kč

Projekt byl zaměřen na inkluzi dětí ze znevýhodněných skupin do vzdělávacího systému v Kosovu, konkrétně na děti z různých národnostních a kulturních menšin v Kosovu, především na romské, aškétské a egyptské komunity, a to vzhledem ke skutečnosti vysokého procenta dětí, které nechodí do školy nebo základní školu nedokončí. V rámci projektu byla poskytována podpora vzdělávání dětem skrze vzdělávací centrum v lokalitách Fushe Kosove a Istog, aby se zvýšily jejich šance na úspěšné dokončení základní školy. Zároveň podporovali v 10 lokalitách v Kosovu inkluzi těchto dětí do vzdělávání mediátoři mezi komunitami, školami a místní správou. V cílových komunitách byly snižovány předsudky a potírána diskriminace ve školách. Další částí projektu bylo založení pracovních skupin v 10 lokalitách lobbujících za implementaci Strategie pro integraci romských, aškétských a egyptských komunit v Kosovu 2007-2017 na místní úrovni. V roce 2013 byla docházka dětí do vzdělávacího centra velmi vysoká. Prostřednictvím mediace mezi školami dosáhli mediátoři významného snížení předčasných odchodů dětí ze škol. V případě Strategie pro integraci romských, aškétských a egyptských komunit v Kosovu byla vydána stínová správa týkající se 8 obcí, na něž se strategie vztahuje, a pracovníci prosazující strategii na politické úrovni vyvíjeli systematické úsilí k přesvědčování místních obcí, aby aktualizovali místní akční plány a dosáhly zřízení obecních pracovních skupin pro monitorování a implementaci strategie.

Název projektu: Rozvoj tlumočnických služeb a informovanosti neslyšících v Kosovu

Identifikační číslo: 10/2013/01
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktura a služby
Doba realizace: 2012-2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.
Celkový rozpočet: 1 300 000, - Kč
Rozpočet 2013: 800 000,- Kč

Cílem tohoto projektu bylo podpořit začlenění komunity neslyšících v Kosovu do společnosti. Prvním z cílů projektu bylo zřídit agenturu k zajištění tlumočnických služeb neslyšícím v Kosovu a následně zahájit poskytování těchto služeb. Druhým cílem projektu bylo umožnit neslyšícím účastnit se aktivit regionálních center pro budování kapacit. Třetím cílem bylo zlepšit přístup neslyšících k informacím snahou o přímou podporu tohoto přístupu. Projekt se skládal z kombinace intenzivní skupinové práce při zřizování agentury pro znakovou řeč, následného spuštění služeb pro komunitu neslyšících v Kosovu, systematického úsilí při jejich prosazování a konferencí. Výsledky projektu významně přispěly k začlenění neslyšících do společnosti. Běhen realizace projektu byl také vládou Kosova přijat Národní akční plán pro neslyšící, který přispěje k udržitelnosti projektu. V roce 2013 byla v rámci projektu zřízena agentura pro zajištění tlumočení znakové řeči pro neslyšící.

Název projektu: Podpora školy pro zrakově postižené v Peji/Peći

Identifikační číslo: 10/2013/02
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktury a služeb
Místo realizace: Peja, Kosovo
Doba realizace: 2012-2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s., učitelé z Deylovy konzervatoře a střední školy pro nevidomé
Celkový rozpočet: 2 000 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 1 200 000,- Kč

Od května 2012 do prosince 2013 realizoval ČvT projekt, který se zaměřuje na zlepšení inkluzívního vzdělávání nevidomých a zrakově postižených osob v Kosovu. Nedílnou součástí tohoto projektu je zvýšení kapacity Školy a vzdělávacího centra pro zrakově postižené v Peći, čehož mělo být dosaženo prostřednictvím následujících aktivit: zajištění školení učitelů v hudební výchově, vybavení školy pomůckami nutnými k úspěšnému průběhu takových školení, studijní návštěva skupiny učitelů a zaměstnanců managementu Školy a vzdělávacího centra pro zrakově postižené v Peći na Konzervatoři a střední škole pro zrakově postižené v Praze, workshopy zaměřené na šíření povědomí o důležitosti inkluzívního vzdělávání a jeho zásadách, cílené oslovení ředitelství základních a středních škol v Kosovu a školení hostujících vyučujících. Poslední aktivita byla poněkud pozměněna a nahrazena především poradenskými sezeními s psychologem určeným rodinám s nevidomými dětmi. V období od června do prosince 2013 probíhaly také další doplňkové aktivity: kosovští nevidomí obdrželi tři klavíry, proběhlo školení zaměstnanců školy v Peći personálem Konzervatoře Jana Deyla a uskutečnila se studijní návštěva zaměstnanců školy v Peći na Konzervatoři Jana Deyla.

Název projektu: Podpora integrace nevidomých v Kosovu pomocí vzdělávání

Identifikační číslo: 10/2013/05
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktury a služeb
Místo realizace: Kosovo
Doba realizace: 2013 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.
Celkový rozpočet: 800 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 400 000,- Kč

Od října do prosince 2013 realizoval ČvT projekt, který se zaměřoval na zlepšení přístupu nevidomých v Kosovu k odbornému vzdělání. Začala fungovat expertní skupina, která navrhne učební obory s potenciálním uplatněním pro nevidomé. Další důležitou součástí tohoto projektu bude zlepšení gramotnosti, orientace v prostoru a využívání informačních technologií mezi nevidomými v Kosovu. V daném období byla realizována školení v oboru IT, výuky čtení a psaní v Braillově písmu a výuky prostorové orientace.

Název projektu: Celoživotní vzdělávání pro 21. století

Identifikační číslo: 10/2013/03
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktury a služeb
Místo realizace: Municipality Zvečan/Zveçan, Zubin Potok/Zubin Potok, Leposavić/Leposaviq a Kosovska Mitrovica/Mitrovicë
Doba realizace: 2013-2015
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.
Celkový rozpočet: 3 085 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 1 085 000,- Kč

Záměrem projektu bylo zlepšení odborných profesních i praktických dovedností obyvatel severního Kosova a zlepšení jejich přístupu na trh práce a orientace v moderním světě. V rámci projektu byly vybudovány základy vzdělávacího centra VEZA, jehož cílem je zprostředkování kontaktů na trhu práce. Centrum nabídlo pět kurzů, během nichž bylo vyškoleno 45 účastníků a účastnic. Nad plánovaný rámec projektu bylo otevřeno tréninkové centrum pro začínající kuchaře a číšníky, kteří potřebují získat praxi. V roce 2013 prošlo centrem celkem 15 osob, z nichž 5 posléze našlo zaměstnání v sektoru služeb v Mitrovici a Zvečanu. Na konci roku proběhla studijní cesta tří zástupců aktivních v oblasti podporovaného zaměstnávání do ČR. V rámci dalších aktivit projektu proběhlo vzdělávání učitelů a pracovníků s mládeží, kterého se zúčastnilo 11 osob, které kromě vyškolení obdržely i praktickou pomůcku – vzdělávací hru pro kurzy životních dovedností Projekt a projektové aktivity byly průběžně propagovány v místních médiích, na sociálních sítích, během významných společenských akcí i během samotných projektových aktivit.

Název projektu: Vzděláním k rovným příležitostem

Identifikační číslo: 03/2013/10
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktury a služeb
Místo realizace: Kosovo
Typ projektu: dotace
Doba realizace: 2013 - 2014
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.
Celkový rozpočet: 800 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 800 000,- Kč

Záměrem projektu bylo podpořit šance na sociální a ekonomickou inkluzi dětí a mládeže s postižením a dětí ze sociálně vyloučených komunit v municipalitě Prizren. Cílem bylo zlepšení podmínek a zvýšení motivace ke vzdělávání a dalšímu rozvoji dětí se speciálními potřebami a dětí z vyloučených komunit tak, aby se tyto ohrožené skupiny dětí a mládeže naučili úspěšně čelit předsudkům a diskriminaci většinové společnosti, bojovat za svá práva a měli šanci na další vzdělávání a pozdější nezávislý a úspěšný život. Projektovými aktivitami byli podporováni i jejich rodiče v získání přehledu o jejich právech a možných cestách ke zlepšení postavení osob s postižením. Projekt podpořil klienty i terapeuty Centra rané detekce a péče zlepšením vybavení a přenosem nových metod práce s dětmi s poruchami rozvoje. Neslyšící děti a mládež mají možnost navštěvovat nové kreativní volnočasové kroužky podporující všestranný rozvoj a profesní kurz asistence při hledání zaměstnání. Dalším komponentem je poskytování dodatkového vyučování a podpory pro děti z řad národnostních menšin ohrožené předčasným ukončením školní docházky. Během roku 2013 byly průběžně zlepšovány podmínky pro vzdělávání dětí s postižením a z těžších sociálních podmínek a tím byla zvyšována i motivace dětí k jejich dalšímu rozvoji. Bylo dovybaveno Centrum rané diagnostiky a péče – nyní je plně funkční relaxační místnost a pořízeny byly nové balanční pomůcky, velmi důležité pro rozvoj motoriky a posilování hluboko uložených svalů, které Centru zatím chyběly. Byly zlepšeny podmínky a zvyšována motivace i všech dalších cílových skupin. Dodatečným vyučováním a podporou dětí z řad národnostních menšin bylo snižováno nebezpečí předčasného ukončení školní docházky. Neslyšící děti a mládež mají od října možnost navštěvovat nové kreativní volnočasové aktivity podporující všestranný rozvoj, byl zaveden nový profesní kurz vaření a další tři profesní kurzy byly vybaveny materiálem a chybějícími nástroji, aby se mládež mohla dostatečně připravovat na samostatný život a osvojila si dobře některou ze tří školou nabízených a certifikovaných profesí. Vesměs nejmladší a sociálně nejohroženější děti, které navštěvují školu Matky Terezy, získaly i nová kvalitní a profesionálně seřízená naslouchadla (celkem 26 dětí). Nezanedbatelnou součástí projektu je také intensivní práce s rodiči všech zmíněných cílových skupin a jejich aktivace, sdružování a pomoc při jejich zapojování do advokačních činností jak na místní tak i národní úrovni ve spolupráci s projektovým týmem a místní partnerskou organizací.

MOLDAVSKO

Název projektu: Zlepšení akceschopnosti a odborné způsobilosti moldavských hasičů

Identifikační číslo: CzDA-RO-MD2012-8-15110
Sektorové téma: státní správa a občanská společnost
Místo realizace: Moldavsko

Doba realizace: 2012-2014
Typ projektu: rozpočtové opatření
Realizátor: Hasičský záchranný sbor ČR
Celkový rozpočet: 7 034 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 2 384 000,- Kč

Cílem projektu je provést školení, výcvik moldavských hasičů a prezentaci systému požární ochrany, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a ochrany obyvatelstva ČR v České republice. Úkolem je rovněž prezentovat moldavským hasičům prostředky požární ochrany dostupné a používané v České republice, předat jim zkušenosti českých odborníků, provést výcvik a také jim materiálně vypomoci v rámci programového sektoru „Přenos zkušeností z transformace státní správy a budování občanské společnosti“, který je jednou z priorit zahraniční rozvojové spolupráce České republiky s Moldavskem pro období let 2012 – 2014. Projekt je realizovaný ve spolupráci s HZS ČR. V roce 2013 proběhly celkem tři výcviky moldavských hasičů v ČR, byl předán cisternový vůz, ochranné obleky a vyprošťovací sada.

Název projektu: Zvyšování efektivity a posilování transparentnosti procesů Národní agentury zaměstnanosti Moldavska (ANOFM) – zavedení elektronické spisové služby

Identifikační číslo: CzDA-RO-MD2012-8-15110
Sektorové téma: státní správa a občanská společnost
Místo realizace: Moldavsko
Doba realizace: 2013-2014
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: DATAB Consult s.r.o.
Celkový rozpočet: 4 309 700,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 3 109 700,- Kč

Projekt se zaměřuje na posilování institucionální kapacity, transparentnosti a efektivnosti veřejné správy a veřejných služeb v Moldavsku. Jeho cílem je zefektivnění a zvýšení transparentnosti a otevřenosti veřejných služeb poskytovaných Národní agenturou zaměstnanosti Moldavska (ANOFM) prostřednictvím jejich digitalizace a optimalizace managementu dokumentů. Zároveň dojde ke zvýšení transparentnosti informací jak uvnitř ANOFM, tak mezi ANOFM a ostatními vládními agenturami. Konkrétně se tento projekt zabývá rozšířením kapacit ANOFM o nové aplikace a inovativní technologie pro zvýšení výkonnosti a transparentnosti potřebných i poskytovaných agend a posílením ICT kapacity pracovníků ANOFM a schopnosti ICT spravovat a používat. Předmětem projektu jsou aktivity zahrnující přípravu koncepce řešení elektronické spisové služby, dodávka SW (včetně licence) a HW technologií včetně proškolení konečných uživatelů. V roce 2013 byl uskutečněn nákup nového hardwaru.

Název projektu: Zvýšení kvality a dostupnosti zdravotně-sociálních služeb domácí péče

Identifikační číslo: 03/2013/03
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktura a služby
Místo realizace: Moldavsko, Kišiněv
Doba realizace: 2011 - 2013

Typ projektu: dotace
Realizátor: Charita ČR
Celkový rozpočet: 10 500 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 4 440 350,- Kč

Rozvojová intervence byla zaměřena na rozvoj domácí sociální péče v Moldavsku prostřednictvím posílení role a kvality pečovatelské služby v domácím a komunitním prostředí. Zaměřila se zejména na vzdělávání zodpovědných pracovníků v oboru a na posílení dostupnosti a kvality domácí pečovatelské služby v oblastech, v nichž byla tato péče doposud dostupná nejméně. Náplní projektu bylo poskytování odborného školení pro zdravotnický personál, sociální pracovníky a dobrovolníky s cílem profesionalizace těchto skupin tak, aby se staly plně kompetentní v oblasti poskytování služeb domácí péče a jeho managementu. Místním partnerem projektu byla Asociace Home Care, která je uznávána jako jedna z mála nevládních organizací poskytujících kvalifikované zdravotně sociální služby. S Asociací Home Care byla navázána spolupráce již během předchozího projektu zacíleného na rozvoj domácí pečovatelské služby financovaného MPSV ČR, v jehož rámci byla vybudována denní centra ve městech Cahul a Dorocké. V roce 2013 se v rámci projektu uskutečnilo několik aktivit zaměřených na poskytování finančních prostředků na služby domácí péče z veřejných rozpočtů Moldavska.

Název projektu: Podpora tvorby národní koncepce pro práci s opuštěnými dětmi

Identifikační číslo: 03/2013/06
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktura a služby
Místo realizace: Moldavsko
Doba realizace: 2010 -2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Charita ČR
Celkový rozpočet: 12 365 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 958 080,- Kč

Rozvojovým záměrem projektu realizovaného ve spolupráci s Charitou Česká republika bylo systémové zlepšení životních podmínek opuštěných dětí v Moldavsku podporou tvorby národní koncepce sociální péče, která bude součástí integrovaného systému sociální pomoci. Budování kapacit moldavského Ministerstva práce sociální ochrany a rodiny bylo hlavním cílem projektu. Díky projektu vznikla celonárodní reakce na fenomén opuštěných dětí, která je součástí širšího celku reforem systému sociální péče v Moldavsku. Projekt byl realizován ve spolupráci se Státní univerzitou v Kišiněvu a místní nevládní organizací. ČRA zajistila nastavení projektu tak, aby umožňoval synergii s dalšími donory a realizátory – projekt pokračoval v součinnosti s doplňujícími projekty UNFPA, s IOM Kišiněv (projekt financovaný EU) a Světovou bankou. V roce 2013 bylo uskutečněno národní sčítání opuštěných dětí a školení pro moldavské starosty na téma poručnictví. V roce 2013 byl projekt ukončen.

Název projektu: Zvýšení kvality a dostupnosti zdravotně-sociálních služeb domácí péče v severním regionu Moldavska

Identifikační číslo: 03/2013/02
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktura a služby
Místo realizace: Moldavska, město Balti a obec Taul
Doba realizace: 2013-2015
Typ projektu: dotace
Realizátor: Charita ČR
Celkový rozpočet: 10 000 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 5 948 230,- Kč

V rámci snah o rozvoj a institucionalizaci profesionálních a kvalitních služeb domácí péče jsou ve městech Balti a Taul na severu Moldavska budována dvě centra poskytující během projektového období zdravotně-sociální péči pro 1250 pacientů a certifikovaná školení pro přibližně 300 lidí (zdravotní sestry, sociální asistenti, státní zaměstnanci a členové neziskových organizací) v oblasti kvalitních služeb domácí péče. V rámci aktivit, které jsou zaměřené na zvýšení participace a povědomí komunity, druhý specifický cíl projektu, bude projektový tým spolupracovat s představiteli výkonné moci na vytvoření politik a změn právního rámce v souladu se zákony Moldavska. Projektové aktivity poskytnou lidem, kteří nejsou schopni se plně o sebe postarat, možnost žít ve svém domácím prostředí a komunitě sami nebo se svými rodinami, a tím si uchovat určitou nezávislosti. Tudíž, záměrem projektu je zlepšení kvality života lidí závislých na péči druhých posílením kvality a dostupnosti profesionálních zdravotně-sociálních služeb v domácím a komunitním prostředí v severní oblasti Moldavska. V roce 2013 byly ukončené potřebné stavební práce a dvě centra domácí péče zahájila činnost. Ke zvýšení obecného povědomí o problematice domácí péče přispělo rovněž šíření informačních materiálů.

Název projektu: Rozšiřování úspěšného modelu inkluzívního předškolního vzdělávání v Moldavsku

Identifikační číslo: 03/2012/06
Sektorové téma: vzdělávání
Místo realizace: Moldavsko, Regiony Jih a Sever, města Edinet, Leova, Stefan Voda
Doba realizace: 2012 - 2014
Typ projektu: dotace
Realizátor: ADRA o.p.s
Celkový rozpočet: 16 600 658,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 6 843 978,- Kč

Cílem projektu realizovaného ve spolupráci s organizací ADRA je připravit dětí s postižením a se speciálními vzdělávacími potřebami na výuku v běžné základní škole. V rámci projektu jsou nastaveny mechanismy usnadňující přístup těchto dětí ke vzdělání. Přínosy projektu budou zejména normativní dokumenty: vnitřní manuál inkluzívní školky, vzdělávací kurikulum a standardy inkluzívního předškolního vzdělávání. V rámci projektu dále probíhá modelový provoz inkluzívní mateřské školky v městě Orhei, kde byl v nedávné době zrušený ústav pro postižené děti. Školka zajišťuje díky české podpoře transport a odbornou péči (fyzioterapie, logopedie, aj.) pro děti se speciálními potřebami. Součástí projektu jsou také školení zaměřená jak na personál školky, tak na rodiče postižených dětí.

Projekt pomáhá splnit mezinárodní závazky Moldavska tím, že poskytuje prováděcí mechanismy inkluzívního předškolního vzdělávání a podporuje pilotní provoz inkluzívní mateřské školky. V roce 2013 probíhalo vzdělávání personálu mateřských škol v Leova a Edinet. V mateřské škole Stefan Voda probíhala rekonstrukce.

Název projektu: Průzkum a sanace lokalit znečištěných ropnými látkami v obcích Lunga a Mărculeşti v Moldavsku II.

Identifikační číslo: CzDA-MD-2012-12-14015
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Moldavsko, obce Lunga a Mărculeşti
Doba realizace: 2013-2015
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Dekonta, a.s.
Celkový rozpočet: 16 290 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 3 950 000,- Kč

Projekt má za cíl snížit, popř. odstranit znečištění podzemních vod ohrožující zdraví obyvatel v obcích Lunga a Mărculeşti a potencionálně přispět ke snižování biologické rozmanitosti v širší oblasti a zabránit jeho dalšímu šíření. Dále je cílem vytvořit vstupní předpoklady pro následné zlepšení zásobování obyvatel obcí Lunga a Mărculeşti pitnou vodou. V těsném sousedství obcí Lunga a Mărculeşti fungovalo od roku 1957 do počátku devadesátých let dvacátého století vojenské letiště Mărculeşti. Důsledkem špatného nakládání s pohonnými látkami došlo k značné kontaminaci podzemních vod. V okolních vesnicích (především ve vesnici Lunga) je ve veřejných i soukromých studnách na hladině silná vrstva ropných látek (leteckého petroleje). Tyto studny tvoří hlavní zdroj užitkové i pitné vody pro velkou část místní populace, stávající stav je tudíž kritický. Předmětem tohoto projektu, který již navazuje na projekt *„Průzkum a sanace lokalit znečištěných ropnými látkami v obcích Lunga a Mărculeşti v Moldavsku“* je pak jmenovitě úprava stávající sanační stanice (v lokalitě Váha), realizace průzkumných, sanačních a zasakovacích objektů, vybudování tří nových sanačních stanic způsobilých pro celoroční provoz, zaškolení a technická podpora obslužného personálu, supervize, průběžný monitoring a jeho vyhodnocení, šesti měsíční poloprovoz nově upravených a nově vybudovaných sanačních stanic, technický dozor a podpora provozu stanic po zbývající dobu trvání projektu a provedení informační kampaně pro obyvatelstvo. Na konci roku 2013 byla zahájena sanace.

Název projektu: Náprava ekologických zátěží způsobených pesticidy v Moldavsku II

Identifikační číslo: CzDA-MD-2012-11-14015
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Moldavsko, katastrální území obcí Singerei, Calarasi, Rezina a Orhei
Doba realizace: 2013- 2015
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: DEKONTA, a.s.
Celkový rozpočet: 22 800 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 5 011 495,- Kč

Rozvojovým záměrem projektu je zlepšení životního prostředí a zdravotní situace obyvatel v Moldávii snížením negativních dopadů starých ekologických zátěží, jakými jsou např. - zbytky pesticidů dočasně deponované v regionálních skladech. Jedná se o projekt navazující na *„Nápravu ekologických zátěží způsobených pesticidy v Moldavsku“*. Projekt je zaměřen na plnění dvou základních cílů: zajištění konečného odstranění pesticidů z regionálních skladů v Moldávii a posouzení rozsahu a rizikovosti zbytkové kontaminace skladů a jejich okolí po odstranění pesticidů. Plánovanými aktivitami projektu jsou: inventarizace pesticidů, přeložení do vyhovujících nádob, nakládka a odvoz k odstranění 250 tun pesticidů včetně zabezpečení všech nezbytných legislativních požadavků, a očištění konstrukcí skladů,. Pesticidy budou odstraněny (do výše 250t) v lokalitách Singerei, Calarasi, Rezina a Orhei. V roce 2013 byl vypracovaný technický projekt realizace a zahájena příprava sanace.

Název projektu: Obnova systému nakládání s odpadními vodami ve městě Cimişlia

Identifikační číslo: CzDA-MD-2011-5-14022
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Moldavsko, Cimişlia
Doba realizace: 2011- 2014
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: "Sdružení Waste Water Cimişlia" (Ircon s.r.o., TopolWater s.r.o.)
Celkový rozpočet: 16 573 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 6 858 000,- Kč

Předmětem rozvojové intervence je technická pomoc vedoucí ke snížení znečištění pocházejícího z odpadních vod a zajištění dlouhodobě udržitelného systému nakládání s odpadními vodami ve městě Cimişlia v Moldavsku. Partnerskou organizací projektu je městský úřad municipality Cimişlia *(Primaria Cimişlia).* S městským úřadem municipality Cimişlia jsou koordinovány především nezbytné stavební práce, které nebyly součástí výběrového řízení, a za něž nese zodpovědnost municipalita. Municipalita se v rámci projektu zavázala přispět k realizaci projektu dvacetiprocentním příspěvkem prostřednictvím in-kind vstupů (především ve formě stavebních prací). Předmětem projektu je zejména návrh technických opatření rekonstrukce čistírny odpadních vod a čerpacích stanic a jejich zajištění, ASŘ provozu systému čerpacích stanic odpadních vod, vyškolení pracovníků obsluhujících technologickou část systému nakládání s odpadními vodami, vytvoření plánu dlouhodobého rozvoje organizace APA-CANAL Cimişlia a provedení osvětové kampaně zacílené na populaci a průmyslové podniky města Cimişlia. V roce 2013 byly dokončeny stavební práce a instalace technologie.

Název projektu: Obnova systému nakládání s odpadními vodami ve městě Nisporeni

Identifikační číslo: CzDA-MD-2009-19-14020/1
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Moldavsko, Nisporeni
Doba realizace: 2010 - 2014
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Sdružení Nisporeni (CIR o.s., TopolWater s.r.o., Kubíček VHS s.r.o.)
Celkový rozpočet: 24 998 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 940 000,- Kč

Projekt má za cíl snížení negativního dopadu odpadních vod na životní prostředí a zdraví populace a zajištění dlouhodobě udržitelného systému nakládání s odpadními vodami ve městě Nisporeni v Moldavsku. Systém nakládání s odpadními vodami v Nisporeni je ve velmi špatném stavu. V kanalizačním systému dochází k častým únikům, technologie čistírny odpadních vod (ČOV) a čerpacích stanic chybí nebo je na pokraji životnosti, odpadní voda vypouštěná z ČOV do přírodního recipientu je silně znečištěná. Odpadní voda následně kontaminuje zdroje pitné a užitkové vody a má negativní dopad na životní prostředí. Nevyhovující situace v oblasti sanitace působí negativně na zdravotní stav populace. Množství vodou přenášených nemocí je v Nisporeni značné a je obecně spojováno s kontaminací vody lidskými a zvířecími výkaly a močí obsahujícími patogenické bakterie a viry. V Nisporeni lze tak v posledních letech vypozorovat nárůst počtu onemocnění způsobených zánětem trávicího traktu. V rámci projektu došlo k rekonstrukci dvou čerpacích stanic a čistírny odpadních vod. Současně s rekonstrukčními prácemi byli pracovníci Vodovodů a kanalizací (VaK) Nisporeni vyškoleni v obsluze zařízení a byl vypracován komplexní plán dlouhodobého rozvoje VaK Nisporeni. Dále byla provedena osvětová kampaň zaměřená na obyvatelstvo a hlavní průmyslové producenty odpadních vod. Municipalita Nisporeni přispěje k realizaci projektu prostřednictvím in-kind vstupů v podobě stavebních prací při rekonstrukci ČOV a čerpacích stanic odpadních vod. V roce 2013 byl zahájen zkušební provoz ČOV.

Název projektu: Obnova systému nakládání s odpadními vodami ve městě Vulcăneşti

Identifikační číslo: CzDA-MD-2010-24-14020
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Moldavsko, Vulcăneşti
Doba realizace: 2010-2013
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Sdružení Waste Water Vulcăneşti (Ircon s.r.o. a TopolWater s.r.o.)
Celkový rozpočet: 20 380 582,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 445 000,-Kč

Cílem projektu bylo snížení negativního dopadu odpadních vod na životní prostředí a zdraví populace a zajištění dlouhodobě udržitelného systému nakládání s odpadními vodami ve městě Vulcăneşti v Moldavsku, neboť nevyhovující situace v oblasti sanitace působila negativně na zdravotní stav populace. V rámci projektu došlo k rekonstrukci dvou čerpacích stanic a čistírny odpadních vod. Současně s rekonstrukčními pracemi byli pracovníci Vodovodů a kanalizací (VaK) Vulcăneşti vyškoleni v obsluze zařízení a byl vypracován komplexní plán dlouhodobého rozvoje VaK Vulcăneşti . Dále byla provedena osvětová kampaň zaměřená na obyvatelstvo a hlavní průmyslové producenty odpadních vod. Municipalita Vulcăneşti přispěla k realizaci projektu prostřednictvím in-kind vstupů v podobě stavebních prací při rekonstrukci ČOV a čerpacích stanic odpadních vod. Projekt byl v roce 2013 ukončen.

Název projektu: Rozvoj podnikatelských dovednosti malých a středních zemědělců zvýšením transferu znalosti

Identifikační číslo: CzDA-RO-MD-2012-6-31181
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov

Místo realizace: Moldavsko
Doba realizace: 2012-2013
Typ projektu: rozpočtové opatření
Realizátor: Ústav zemědělské ekonomiky a informací (UZEI)
Celkový rozpočet: 2 590 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 744 000,- Kč

Cílem projektu bylo podpořit transfer znalostí mezi malými a středními zemědělci v Moldavsku. Základní strategií projektu bylo maximální využití zkušeností z České republiky v zemědělském sektoru a při budování zemědělského znalostního a inovačního systému a s přihlédnutím na kulturní rozdíly obou zemí je přenést do Moldavska. Při volbě vhodné strategie se kladl důraz na inovativnost, vhodnost pro další budoucí využití a možnosti navázání spolupráce mezi českými a moldavskými farmáři. Transfer znalostí z České republiky se zaměřil především na komunikaci s cílovou skupinou, příklady dobré zemědělské praxe, moderní marketingové přístupy a vytvoření prostředí pro budoucí obchodní partnerství. Jádrem projektu bylo vytvoření komunikační strategie pro Národní farmářskou federaci Moldavska (FNFM) a na jejím základě připravení série vzdělávacích televizních pořadů. V roce 2013 byl projekt ukončen. Vysílání všech dílů pořadu proběhlo na moldavské televizní stanici.

Název projektu: Podpora rozvoje ekologického zemědělství v Moldavsku

Identifikační číslo: 03/2011/04
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Moldavsko, Kišiněv a Orhei
Doba realizace: 2011 - 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Charita ČR
Celkový rozpočet: 5 700 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 2 945 000,- Kč

Sektor ekologického zemědělství v Moldavsku rok od roku roste a nabízí širokou škálu ekologických produktů. Není však dobře integrován v systému světového obchodu a stejně tak kvalita produktů a systém, jakým jsou tyto produkty obchodovány, jsou shledávány jako problematické. Rozvojovým záměrem projektu ZRS realizovaného ve spolupráci s moldavskou společností ProRural Invest bylo posílení konkurenceschopnosti a efektivity moldavských malých a středních zemědělců. Mezi specifické cíle projektu pak patřila podpora těchto zemědělců při přechodu na ekologické zemědělství, posílení jejich konkurenceschopnosti, podpora sektoru ekologického zemědělství v Moldavsku obecně a jeho integrace do evropského obchodu s ekologickými produkty. V rámci projektu byli průběžně proškolováni producenti zemědělských plodin v technikách hospodaření dle principů ekologického zemědělství a v tvorbě marketingových strategií a podnikatelských plánů. Příklady „dobré praxe“ posílení konkurenceschopnosti a efektivity skrze organickou produkci byly šířeny mezi cílovou skupinu a prezentovány moldavské odborné veřejnosti. V průběhu roku 2013 byla uspořádána série školení v oblasti produkce (ovocnářství), tvorby business plánů a marketingu ekologického zemědělství Na základě předchozí podpory a pokračujícího poradenství byla zprovozněna dvě prodejní schémata produktů ekologického zemědělství a podpořen další podnik v oblasti zpracování produkce sušením. V roce 2013 byl projekt ukončen.

Název projektu: Zvyšování konkurenceschopnosti a efektivity moldavských malých a středních zemědělců pomocí jejich orientace na produkci s vysokou přidanou hodnotou u vybraných cílových skupin v oblastech Ungheni, Anenii Noi, Cahul

Identifikační číslo: 03/2011/06
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Moldavsko, Kišiněv a Balti
Doba realizace: 2011-2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Česká zemědělská univerzita v Praze
Celkový rozpočet: 5 400 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 900 000,- Kč

Projekt byl svými aktivitami zaměřen na jižní, centrální a severní oblast Moldavské republiky, kde odborně podporoval pěstování zeleniny a ovoce u vybraných šesti skupin farmářů. V rámci projektu bylo ustaveno šest výrobně-odbytových kooperativních sdružení s celkovým počtem minimálně 60 farmářů. Farmáři získali proškolení v progresivních technologiích pěstování zeleniny a ovoce a ve vytvoření strategického plánu rozvoje tržní produkce. Projekt byl dále zacílen na podporu sdružení dodávkami malé mechanizace, skleníků, zavlažovacích zařízení a zemědělského materiálu a poskytnutím pomoci při analýze trhu a organizaci školení v oblasti marketingu, sestavení marketinkových strategií a business plánů i rozvinutí a adaptaci Marketinkového informačního systému (MIS) pro potřeby výrobců a zpracovatelů zeleniny a ovoce. Projekt byl v roce 2013 ukončen.

Název projektu: Komplexní podpora rozvoje statistiky obyvatelstva a demografie v Moldavsku

Identifikační číslo: 03/2013/09
Sektorové téma: vzdělávání
Místo realizace: Moldavsko
Doba realizace: 2013 - 2015
Typ projektu: dotace
Realizátor: Přírodovědecká fakulta UK
Celkový rozpočet: 10 500 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 435 840,- Kč

Projekt *„Komplexní podpora rozvoje statistiky obyvatelstva a demografie v Moldavsku“* je odpovědí na nepříznivě se vyvíjející demografickou situaci v Moldavské republice, která klade značné limity na sociální a ekonomický rozvoj země. Ve snaze přispět ke zlepšení podmínek života obyvatelstva a zajistit trvale udržitelný společenský rozvoj Moldavska si projekt klade za cíl vytvoření plně funkčního systému získávání a diseminace relevantních informací o populačním vývoji v Moldavské republice a tím i zvýšení účinnosti řízení a plánování společenského rozvoje, a to na všech úrovních veřejné správy. V rámci projektu dojde k realizaci velkého množství aktivit. Realizátor projektu se bude mimo jiné podílet na zpracování a diseminaci údajů sesbíraných v průběhu sčítání lidu, tvorbě metodik pro práci s demografickými údaji a rozvoji relevantních studijních oborů na Moldavské státní univerzitě a Národním ústavu ekonomických studií.

Název projektu: Podpora prevence a léčby diabetu v Kišiněvě

Identifikační číslo: 03/2010/08
Sektorové téma: zdravotnictví
Místo Doba realizace: 2013-2014
Typ projektu: dotace
Realizátor: Charita ČR
Celkový rozpočet: 5 500 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 2 500 000,- Kč

V dnešní době je cukrovka považována za vážný problém nikoliv pouze z medicínského hlediska, ale také ze socioekonomické perspektivy. Nemocných cukrovkou neustále přibývá po celém světě. V Moldavsku se jejich počet zvýšil za poslední dva roky o 24,9%. Zároveň neustále vzrůstá počet pacientů s cukrovkou s chronickými komplikacemi, které způsobují jejich invaliditu v horším případě i smrt. Příčinou tohoto trendu jsou nedostatečně vzdělaní lékaři, zdravotní sestry, pacienti a společnost obecně. Záměrem projektu tedy je zlepšení kvality života moldavských obyvatel trpících cukrovkou a snížení úmrtnosti způsobené pozdními komplikacemi spojenými s touto nemocí. Projekt je zacílen z jedné strany na zdravotnický personál a posílení jeho způsobilosti v 17 zdravotnických zařízeních města Kišiněva v oblasti moderní diagnostiky, léčby a včasného odhalení diabetu u rizikové populace. Z druhé strany na pacienty a občany Kišiněva tím, že zajistí přístup ke zkvalitněným službám v oblasti sekundární prevence a léčby diabetu. V rámci projektu je školeno 204 rodinných lékařů z Kišiněva a 208 zdravotních sester. V roce 2013 probíhala školení pro nemohoucí pacienty a jejich příbuzné a dále proběhla rozsáhlá osvětová kampaň zaměřená na význam prevence.

Název projektu: Rozvoj ekologického zemědělství v Moldavsku

Identifikační číslo: 03/2011/05
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Moldavsko, Kišiněv a Balti
Doba realizace: 2011-2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.
Celkový rozpočet: 5 200 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 2 000 000,- Kč

Projekt se zaměřoval na podporu ekologického zemědělství v Moldavsku především prostřednictvím budování kapacit zemědělců, jejich asociací, konzultačních středisek. Byl podpořen přístup místních zemědělců a asociací k investičním prostředkům a stimulována poptávka po bioproduktech v Moldavsku. V rámci projektu bylo také posíleno povědomí veřejnosti a státní správy o přínosech ekologického zemědělství v Moldavsku a navržen národní akční plán jeho rozvoje. V roce 2013 byla uskutečněna řada aktivit cílených na propagaci ekologického zemědělství jako například prezentace na farmářských trzích. Projekt byl i v roce 2013 podpořený USAID v rámci *Emerging Donors Challenge Fund*.

MONGOLSKO

Název projektu: Rehabilitace nefunkčních vodních zdrojů pro zásobování města Ulánbátar pitnou vodou

Identifikační číslo: CzDA-MN-2011-22-14020
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Mongolsko, Ulánbátar
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Vodní zdroje, a.s.
Celkový rozpočet: 17 875 760,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 7 766 830,- Kč

Hlavním cílem projektu bylo zvýšení vydatnosti vrtů v *„Centrální zdrojové oblasti“* pitné vody pro město Ulánbátar a zajištění dostatku kvalitní pitné vody pro nové čtvrti města prostřednictvím rehabilitace vodních zdrojů, které čelí nejen kontaminaci zapříčiněné dopravou či rozšiřováním infrastruktury hlavního města, ale také technickými problémy a nízkou hladinou podzemních vod. Práce zahrnovaly mechanickou a chemickou regeneraci vrtů, prohlídky ponornou TV kamerou, hydrodynamické zkoušky a laboratorní analýzy, jakož i vytvoření technické dokumentace nových profilů, prověření a opravení údajů u všech vrtů a začlenění nových údajů do databáze mongolského partnera USUG - Úřadu pro zásobování vodou a kanalizaci města Ulánbátar. Součástí projektu byla průběžná školení technického managementu, předávání *know-how* a potřebného technického vybavení mongolskému příjemci. V rámci projektu byl také vytvořen hydraulický model proudění podzemních vod a plán udržitelného čerpání, byla určena ochranná pásma a jejich režimy a byly stanoveny možné zdroje znečištění. Byl zpracován havarijní plán, kterým byl modifikován odběr podzemní vody v případě zasažení části jímacího území kontaminací. Během roku 2013 došlo ze strany příjemce ke dvěma žádostem o změnu v realizaci, které reflektovaly aktuálně vyvstalé potřeby. V prvním případě se jednalo o návrh výměny vnitřní výstroje vrtů, u nichž bylo během realizace zjištěno, že původní, desítky let staré výstroje, kompletně zrezivěly, a bylo tudíž rozhodnuto vyjít mongolské straně vstříc a vyměnit poškozená potrubí za nové kvalitní ekvivalenty. Předmětem druhé žádosti byla výstavba nových pozorovacích vrtů, které by podél celého jímacího území monitorovaly kvalitu podzemní vody, jelikož se ukázalo, že ty stávající jsou zcela nepoužitelné. První změna byla předmětem navýšení projektu ze strany ČRA, v druhém případě šlo o změnu aktivit.

Název projektu: Rozvoj vodovodního systému ve městě Murun, provincie Chuvsgul

Identifikační číslo: CzDA-MN-2012-21-14021 (hlavní fáze)
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Mongolsko, město Murun vprovincii Chuvsgul
Doba realizace: 2013 –2016
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor (přípravná fáze, 2011-2012): Charita ČR, GEOtest, a.s.
Realizátor (hlavní fáze, 2013-2015): Sdružení "GEOtest – Ircon, Water Supply Murun" (GEOtest, a.s., Ircon, s.r.o.)

Celkový rozpočet (hlavní fáze): 22 845 000 Kč
Rozpočet na rok 2013 (hlavní fáze): 7 845 000 Kč

Projekt se zaměřuje na zlepšení systému zásobování pitnou vodou ve městě Murun (provincie Chovsgul). Cílem je uspokojit aktuální i výhledovou potřebu města, a to jak z hlediska kvality, tak i kvantity dodávané vody. K hlavním aktivitám projektu patří oprava vodovodní sítě, automatizace čerpání a kontroly distribuce vody, zajištění úpravy a pravidelných kontrol kvality vody, nastavení ekonomiky provozu celého systému a budování kapacit společnosti USNAAK (správce vodovodů a kanalizace provincie Chovsgul). Z důvodu zajištění dlouhodobé udržitelnosti zásobování města Murun vodou budou také provedeny průzkumné práce pro lokalizaci nových zdrojů vody, které budou kapacitně dostačovat budoucí zvýšené poptávce a zároveň nebudou ohrožovány kontaminací z povrchových zdrojů. Projekt je v souladu s mongolskou Národní rozvojovou strategií a přispívá k naplnění mongolského Národního programu „Voda“. Projekt je realizován po fázích. Na základě studie proveditelnosti s názvem „Zajištění parametrů pro zvýšení kapacity a kvality zásobování vodou města Murun v provincii Chovsgul v Mongolsku“ (Charita), byla uskutečněna první fáze projektu s názvem *„Rozvoj managementu vodních zdrojů v Murunu, provincie Chovsgúl – přípravná fáze“* (GEOtest, a.s.). V rámci hlavní fáze dojde k hydrogeologickému průzkumu a vytipování nového jímacího území, zvýšení kapacity a udržitelnosti systému zásobování vodou (především k revitalizaci stávajících vrtů a vybudování jednoho nového, rozšíření objektu vodárny, zvýšení objemu vodojemu, instalaci automatizace, dodávce laboratorního a kalibračního vybavení, zavedení systému kontroly odběrů vody, provedení souvisejících školení atp.) a za účelem zajištění udržitelnosti bude zpracován návrh řízení vodohospodářské společnosti, který bude odpovídat současným standardům a modelům, a paralelně budou zpracovány moderní plány provozu a dlouhodobého rozvoje systému, které umožní managementu kvalifikovaně rozhodovat o jeho budoucím směřování. Projekt byl započat v září 2013 a během své poměrně krátké doby pro samotnou realizaci proběhly všechny aktivity podle plánu, byla nasbírána potřebná vstupní data a byly připraveny studie a zahájeny společné práce s místním partnerem.

Název projektu: Realizace hydrogeologických jímacích objektů v provincii Zavchan, Mongolsko

Identifikační číslo: CzDA-MN-2012-19-14031
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Mongolsko, provincie Zavchan
Doba realizace: 2013 – 2015
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Sdružení "Zavchan Mongolsko" (Vodní Zdroje, a.s., GEOMIN družstvo)
Celkový rozpočet: 16 944 872,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 4 459 291,- Kč

V rámci projektu dojde k vybudování hydrogeologických vrtů včetně technologií pro jímání a distribuci vody přizpůsobených podmínkám v zemi příjemce, čímž bude obyvatelům, pastevcům a jejich hospodářským zvířatům zajištěn přístup ke kvalitní pitné vodě. Současně bude mongolské straně předáno know-how související s projektováním a realizací jímadel podzemních vod v různých geologických a hydrogeologických podmínkách a s udržitelným využíváním zásob podzemních vod. Hustší síť hydrogeologických vrtů zkrátí vzdálenosti, které muselo doposud místní obyvatelstvo

překonávat, aby si obstaralo vodu na pití a další potřeby, včetně vody pro napájení stád hospodářských zvířat. Kromě úspory času, případně paliva do motorových vozidel, používaných při dovozu vody, bude mít projekt pro obyvatelstvo i ekonomický přínos, neboť budou moci pro pastvu využít i oblasti doposud nevyužívané kvůli jejich odlehlosti od zdrojů vody. Nové pastviny pro zvířata zvýší produktivitu a následně i příjem z prodaných živočišných produktů. Paralelně (za podmínky rámcového zachování množství chovaných zvířat) bude mít projekt pozitivní vliv na stav životního prostředí v oblasti, neboť díky větší využitelné oblasti bude omezen negativní dopad přepásání v okolí současných vodních zdrojů. Schopnost dalšího rozvoje s využitím místních kapacit bez externích zásahů je neméně důležitá. Za účelem zvýšení kapacity místních odborníků řídit výstavbu jímadel podzemních vod jim bude předáno know-how související s projektováním a realizací jímadel podzemních vod v různých geologických a hydrogeologických podmínkách a s udržitelným využíváním zásob podzemních vod. Obzvláště důležité je v této souvislosti předání zkušeností s lokalizací optimální pozice pro hydrogeologické vrty a jejich výstavbu v oblastech s trvale zmrzlou půdou (permafrost) a v podmínkách s výtlačnou výškou podzemní vody nad úrovní terénu (artéské zvodni). Od počátku realizace na podzim roku 2013 byly v terénu zahájeny výzkumné práce a do místa byly dopraveny geofyzikální aparatury. Ve spolupráci s místními samosprávami byly po celé provincii vybrány lokality pro následnou výstavbu vodních vrtů a vystaveny první dva vrty.

Název projektu: Přenos know-how v přístupu k odstraňování ekologických zátěží

Identifikační číslo: CzDA-MN-2012-18-41010
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Mongolsko, centrální a severní oblast
Doba realizace: 2013 – 2016
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor I. fáze: Sdružení "GEOMIN družstvo, DEKONTA a.s."
Celkový rozpočet 1. fáze (2013-2014): 11 052 400 Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 952 100,- Kč

Mongolsko se potýká s ekologickými zátěžemi způsobenými činností průmyslových podniků, armády, haváriemi apod., nicméně zkušenosti v oblasti jejich odstraňování jsou omezené. Cílem projektu je zvýšit schopnost mongolské strany systematicky a komplexně řešit problematiku ekologických zátěží. Prvním krokem k efektivnímu postupu je vytvoření přehledu o stávající situaci, a to jak co se týče legislativy a metodiky, tak co se týče informací o původu a rizicích ekologických zátěží a možnostech jejich šíření. Vzhledem k faktu, že detailní zmapování všech ekologických zátěží nacházejících se v Mongolsku je úkol značného rozsahu, který se vymyká možnostem projektu, bude se projekt soustředit na zvýšení kapacity mongolské strany konat odpovídající opatření samostatně. Především dojde k vytvoření relevantních metodik přizpůsobených specifickým mongolským podmínkám (např. systém stanovení priorit řešení ekologických zátěží, průzkum kontaminovaných lokalit, zpracování analýzy rizik kontaminovaného území nebo vzorkovací metody v rámci průzkumných prací), bude zpracován rámcový návrh úpravy legislativy a vytvořena elektronická databáze ekologických zátěží v prostředí GIS, jež bude optimalizovana pro mongolské podmínky. Následovat bude přenos know-how v oblasti průzkumu kontaminovaných lokalit a základních sanačních metod. Všechny výstupy budou podporovány cíleným školením a v případě vzorkovacích, průzkumných a sanačních prací také ukázkovými realizacemi, do kterých budou aktivně zapojeni i zástupci cílových skupin. Projekt se

soustředí, jak na zástupce státní správy, která má oblast ekologických zátěží na starosti, tak na relevantní odborníky z oblastí průzkumů znečištění a jejich následujícího odstraňování (především studenty a univerzitní pedagogické pracovníky z relevantních vysokoškolských oborů). Projekt bude realizován v letech 2013-2016, přičemž bude rozdělen do dvou fází. V první fázi probíhající v letech 2013-2014 zahrnuje především sběr dat, vytvoření metodik a manuálů a elektronické databáze v GIS, v druhé fázi bude na základě získaných dat realizován průzkum vybraných lokalit a následně vzorové sanační aktivity, které představí vhodné sanační techniky pro nejčastější typy ekologických zátěží vyskytujících se v Mongolsku. První fáze projektu započala svou realizaci výrazně později, než bylo původně zamýšleno, a to z důvodu déle trvajícího výběrového řízení. Za necelý měsíc a půl realizace projektu tak byly zahájeny všechny plánované aktivity, které budou pokračovat v následující etapě.

Název projektu: Modernizace velínu a zařízení měření a regulace chemické úpravny vody pro elektrárnu č. 4 v Ulánbátaru

Identifikační číslo: CzDA-MN-2011-7-23063
Sektorové téma: výroba a dodávky energie
Místo realizace: Mongolsko, Ulánbátar
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Bohemia Müller s.r.o.
Celkový rozpočet: 36 417 340,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 9 498 380,- Kč

Tento projekt navázal na předchozí úspěšný projekt realizovaný v rámci ZRS na Elektrárně č. 4 v Ulánbátaru, a to na technologickém celku zauhlování, kde byl zastaralý systém ovládání nahrazen moderním řídicím systémem. Po zkušenostech s projektem zauhlování realizátor Bohemia Müller, s.r.o. zmodernizoval další technologickou část Elektrárny č. 4, a to Chemickou úpravnu vody pro potřebu kotlů, turbín a pro krytí ztrát vody ve vnitřním rozvodu závodu a ve vnějším potrubním systému rozvodu tepla v Ulánbátaru. Modernizace technologie obnášela výměnu a doplnění stávající polní instrumentace, která je již neudržitelná z důvodu zániku firem (SSSR), které ji dříve dodávaly. Dodaná zařízení jsou vyrobena z velké části v České republice podle vysokých evropských standardů, ostatní pak v EU od renomovaných firem ve Švýcarsku a Německu. Tyto dodávky umožňují plynulost chodu technologie CHÚV, snižují energetickou náročnost technologie a hlídají technologii před možným poškozením, které tak bude případně včas odhaleno a může zabránit negativním dopadům na životní prostředí v důsledku úniku škodlivých a nebezpečných látek z technologie do přírody. Projekt zmodernizoval provoz podmiňující chod elektrárny, zvýšil přesnost dávkování přísad, nahradil ruční obsluhu z místa za automatický provoz technologie a minimalizoval lidský faktor, čímž se značně snížila poruchovost. Vlastníkem projektu a jeho jediným příjemcem je státní elektrárna č. 4 v Ulánbátaru, která toto zařízení plně vlastní a provozuje. Tato elektrárna hraje stěžejní roli v energetickém systému Mongolska. Stačí pokrývat přibližně 70% celkové spotřeby elektrické energie Mongolska a 60 až 70% tepelné energie pro vytápění hlavního města. V současnosti rychle stoupají požadavky na výrobu elektrické a tepelné energie. V souvislosti s tím se důrazně prosazuje požadavek na zvýšení výroby vody, systému výroby demineralizované vody a na řízení procesů řídicím systémem pro uvedenou technologii. Výsledkem kontinuálních prací na projektu je postupné zlepšování technických podmínek, technického vybavení a pracovního prostředí pro pracovníky údržby a

zjednodušování odstraňování poruch, které přispívá k nižším finančním nákladům na provoz technologie. Technologický celek má větší spolehlivost, prodlužuje se jeho životnost, a je tak připraven na budoucí rozšíření elektrárny, což je jeden z hlavních cílů a přínosů práce na Elektrárně č. 4.

Název projektu: Rozvoj institucionalizovaného odborného zemědělského poradenství v pouštním regionu Gobi

Identifikační číslo: 04/2013/06
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Mongolsko, provincie Dornogobi
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o. p. s.
Celkový rozpočet: 11 404 113,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 393 983,- Kč

Pouštní provincie Dornogobi byla cílovou oblastí několika projektů českých neziskových organizací v tomto směru a Člověk v tísni (Čvt) na ně navázal projektem *„Rozvoj institucionalizovaného odborného zemědělského poradenství“*, který byl realizován od poloviny roku 2011 do konce roku 2012. Na základě kladných závěrů a doporučení byl původně dvouletý projekt prodloužen až do konce roku 2013 pro zajištění ekonomické soběstačnosti a dlouhodobé udržitelnosti projektu. Projekt kladl za cíl vybudovat agropark, včetně technického zázemí či pěstebních ploch, jako fungující modelové poradenské centrum pro stávající a potencionální pěstitele v provincii Dornogobi, kteří by svou rostlinnou produkcí měli přispět k potravinové soběstačnosti země a podpořit zemědělské skupiny v oblasti. V prvním realizačním roce se aktivity tohoto projektu soustředily na vybudování Agroparku na místě určeném krajským zemědělským úřadem (dále jen KÚ), kde byla vystavěna základní infrastruktura, včetně vydatného vrtu jako základního předpokladu pro provoz centra a již v květnu 2012 proběhlo jeho slavnostní otevření. Přírodní potíže v roce 2012 a technická závada na čerpadle v roce 2013 zapříčinily nižší objem sklizně, než byl očekáván. Nicméně dobrá kvalita produkce přitáhla stálé spotřebitele a celoročně má agropark dobrý odbyt ve své prodejně v centru provincie. Lokální produkce zeleniny byla propagována formou letáků a reportáží v médiích. Rovněž byly v agroparku uspořádány dny otevřených dveří pro širokou veřejnost. Ve školním roce 2014-2015 se v místním učilišti otevřel nový obor pěstitelství, pro něhož by byl agropark oporou. V rámci projektu bylo zorganizováno celkem 17 školení nejen pro zemědělce z ostatních zemědělských farem, ale i pro zájemce z celé provincie, aby tak byl podnícen zájem o místní rostlinnou výrobu. Na základě studie zaměřující se na fungování obdobných agroparků v dalších mongolských městech a provinciích bylo rozhodnuto o formě předávky a dalšího provozu agroparku v následujících letech. Koncem roku 2012 byl plně funkční Agropark předán krajskému úřadu, a byl vytvořen obchodní plán pro rok 2013 a 2014 pro podporu ekonomické soběstačnosti agroparku a trvalé udržitelnosti v příštích letech.

Název projektu: Záchrana ohrožených druhů mongolské fauny (koně Převalského) v chráněných územích západního Mongolska v kontextu sociálně ekonomického rozvoje

Identifikační číslo: 04/2013/01
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Západní Mongolsko
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: ZOO Praha
Celkový rozpočet: 7 141 078,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 223 000,- Kč

Projektovým záměrem projektu byla záchrana koně Převalského a jeho návrat do původních biotopů v západním Mongolsku. Během tří let realizace bylo do země transportováno 12 klisen tohoto druhu. Důležitou součástí projektu byla socio-ekonomická podpora obyvatelstva v regionálním pásu rezervace. Měla za cíl přispět k větší efektivitě ochrany přírody, ochraně strážců před mrazy (výstavba strážních postů) a byla součástí mezinárodního úsilí nabídnout místním obyvatelům (převážně pastevcům) možnost alternativních zdrojů obživy (rukodělná výroba, rozvoj turistiky). Podpora směřovala do jedné z geograficky prioritních mongolských provincií (Altaj-Gobi). V roce 2011 se projekt zaměřil primárně na realizaci prvního českého samostatného transportu koní Převalského z ČR do Khomiin Talu a na rozvoj infrastruktury národního parku Gobi B, konkrétně na výstavbu strážních postů, seníků a garáží v oblastech Takhi Us a Khonin Us, kde se koně Převalského přirozeně zdržují. Vozový park správy Gobi B byl rozšířen o dvě terénní vozidla, byla instalována síť radiových antén, díky nimž je v současnosti radiový signál na většině území parku. Tyto aktivity vedly ke zvýšení bezpečnosti práce strážců a k jejímu zefektivnění. V roce 2011 se také začalo s podporou obyvatel ve vesnicích sousedících s parkem Gobi B, byly dodány léky do vesnice Soyombo a Bij a v Soyombu byla provedena rekonstrukce dílny na výrobu plsti. V roce 2012 se projekt soustředil zejména na rozvoj vesnice Bij, která leží v těsném sousedství národního parku. Byly realizovány také aktivity v oblasti zdravotnictví: rekonstrukce nemocnice, zajištění permanentní lékařské péče, dovybavení lékáren léky. Dále byla podpořena místní kooperativa Ukhaani Khul, a to zejména její zemědělská a především plstěná sekce, která jejíž výroba byla přizpůsobena propagaci výskytu koní Převalského. V rámci projektu byly též vyrobeny omalovánky o transportu koní, které byly distribuovány skrze švýcarský program pro výuku jazyků (Swiss Program for Language Instruction and Teacher Training) v základních školách v Ulánbátaru, Mandalgobi a v okolí Gobi B. Transport koní Převalského z České republiky do Gobi B proběhl v červenci a dostalo se mu opět maximální pozornosti české i mongolské veřejnosti. V roce 2013 projekt i nadále podporoval činnost kooperativy ve vesnici Bij a vzhledem k její budoucí udržitelnost byla nastavena marketingová strategie. Dále projekt přispěl k prohloubení vazby mezi národním parkem Gobi B a obyvateli okolních vesnic, a to skrze vzdělávání dětí. V rámci projektu vznikl školní eko-klub, jehož členové se aktivně účastní edukativních vyjížděk do národního parku a přednášek jeho strážců. Projekt podpořil také výrobu naučných materiálů. I v roce 2013 se uskutečnil transport koní Převalského z ČR do Gobi B. Projekt se věnoval také podpoře monitoringu dovezených klisen, a to prostřednictvím instalace GPS obojků.

Název projektu: Rozvoj systému umělé inseminace pro zvýšení užitkovosti skotu v Mongolsku

Identifikační číslo: CzDA-MN-2012-20-31195
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Mongolsko, Centrální region - provincie Tuv, Darchan Uul, Selenge, Orchon, Ulaanbaatar
Doba realizace: 2013–2015
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: CIRA CZ spol. s r. o.
Celkový rozpočet: 9 195 704,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 995 118,- Kč

Projekt zaměřený na rozvoj systému umělé inseminace za účelem zvýšení užitkovosti skotu v Mongolsku vychází nejen z tématu českých priorit ZRS ČR, ale také odpovídá potřebám rozvoje v oblasti chovu hospodářských zvířat, které jsou definované v Národním mongolském programu pro hospodářská zvířata (National Mongolian Livestock Program) schváleném mongolskou vládou. Chov dobytka v zemi se v rámci stále přetrvávajícího tradičního způsobu chovu dobytka (kočovného pastevectví) zaměřuje především na kvantitu spíše než na kvalitu živočišné produkce, a to především z důvodu těžkých přírodních podmínek a vysokého každoročního úhynu dobytka během dlouhých zim, který velmi těsně souvisí s nedostatečným zajištěním krmiva. Dochází tak k překračování udržitelných limitů a poškozování životního prostředí přepásáním či znehodnocováním půdy. Cílem projektu je proto zkvalitnit chov dobytka a zvýšit tak užitkovost skotu díky zefektivnění kontrolovaného systému umělé inseminace oproti volnému křížení málo užitkových kusů skotu. Předmětem projektu jsou především aktivity zahrnující např. analytické zhodnocení výchozího stavu inseminační stanice býků (ISB) v Buchugu (poblíž Ulánbátaru) i vybraných farmem v centrálním regionu země, školení jak pro management ISB, tak pro inseminační techniky a provozovatele zapojených farem, zejména pak mléčných, které zásobují mlékem tři nejlidnatější mongolská města (kromě Ulánbátaru také město Darchan a Erdenet). Součástí projektu je také metodická podpora při zavádění efektivního systému distribuce inseminačních dávek a kapalného dusíku spojená s dodávkou potřebného materiálního vybavení. Podstatná část realizace projektu je zaměřena i na zajištění správného vedení kontroly užitkovosti na vybraných farmách a dále na zavedení inter-institucionální podpory rozvoje systému umělé inseminace pro šlechtění a plemenitbu skotu. Nedílnou součástí je rovněž obeznámení široké obce samostatných pastevců o výhodách využívání umělé inseminace. Projekt započal svou realizaci až na konci roku 2013, a to z důvodu několikaměsíčního zpoždění konečného vysoutěžení této veřejné zakázky oproti předpokládaného průběhu (podle původního plánu se mělo s realizací začít již na začátku léta t.r.). Projektové aktivity tedy byly z valné části přesunuty do nadcházejících etap projektu, z čehož se v roce 2013 stihlo zrealizovat pouze několik dodávek materiálu.

Název projektu: Rozvoj zemědělských a zpracovatelských oborů v oblastech s vysokou mírou nezaměstnanosti v Mongolsku

Identifikační číslo: 04/2013/05
Sektorové téma: vzdělávání
Místo realizace: Mongolsko, provincie Tuv a Selenge

Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o. p. s.
Celkový rozpočet: 6 163 862,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 794 766,- Kč

Cílem projektu Rozvoj zemědělských a zpracovatelských oborů v oblastech s vysokou mírou nezaměstnanosti v Mongolsku je zvýšit kvalifikaci a možnost uplatnění se na trhu práce lidem v zemědělských a zpracovatelských oborech v severní části Centrálního regionu Mongolska – v provinciích Selenge a Tuv. V rámci projektu byla zvýšena kvalita výuky na čtyřech středních odborných školách a učilištích v regionu, ve kterém mezi tradiční odvětví patří především rostlinná výroba a lesnictví a kde je zároveň největší množství nezaměstnaných mladých lidi z celého Mongolska. Střední odborné školy a učiliště získali finanční a odbornou podporu zaměřenou na modernizaci a zavádění nových oborů tak, aby lépe odpovídaly na stav trhu práce a na nevyužitý potenciál rozvoje regionu. Podporovány byly obory jako rostlinná výroba, živočišná výroba, lesnictví, pekařství a kuchařství nebo zemědělská výroba. V roce 2011 a 2012 bylo formou materiální pomoci na modernizaci učebních pomůcek podpořeno devět oborů. Zároveň ve spolupráci s Agenturou pro odborné vzdělávání (Agency for Vocational Education and Training; AVET) byla vyhlášena veřejná soutěž na založení dvou nových zemědělských nebo zpracovatelských oborů odpovídajících požadavkům pracovního trhu. V roce 2012 byla tato soutěž vyhodnocena a byly podpořeny dvě odborné školy v založení nových oborů. V Suchbátaru se jednalo o obor lesnictví a v Zuuncharaa o obor zemědělská mechanizace. Ve spolupráci s Mongolskou zemědělskou univerzitou byla v roce 2011 připravena metodická příručka „Sadařství a ovocnářství“ s cílem poskytnout vyučujícím na středních odborných školách a učilištích materiál pro obohacení povinných hodin oborů rostlinná výroba a lesnictví. Vzhledem k náročnému procesu certifikace, nebyl tento materiál zahrnut do učebních osnov a je používán jako materiál doplňkový a jako výukový materiál pro krátkodobá školení. Pro nezaměstnané nebo nekvalifikované lidi byla organizována ve spolupráci s mongolskými nevládními neziskovými organizacemi krátkodobá odborná školení (např. pěstovaní a zpracování ovoce a zeleniny, včelařství, chov prasat, chov drůbeže, zpracování vlny a výroba plstěných produktů, truhlářství a tesařství), díky kterým snáze získají práci, začnou podnikat nebo zvýší kvalitu a kvantitu produkce ze svých stávajících výdělečných aktivit. Projekt, původně dvouletý, byl nad svůj původní rámec prodloužen do roku 2013, v němž byla dotažena příprava pro spuštění dvou nových oborů na odborných školách a učilištích zaměřených na obor lesnictví a zemědělskou mechanizaci, které byly od září 2013 úspěšně spuštěny. V oboru lesnictví byly navázány kontakty s Českou lesnickou akademií v Trutnově a v létě t.r. provedli na místě dva její experti odborná školení. Již tehdy obě strany domluvily další budoucí spolupráci.

Název projektu: Podpora dostupného školícího systému pro pastevce

Identifikační číslo: 04/2013/04
Sektorové téma: vzdělávání
Místo realizace: Mongolsko, provincie Chentij a Suchbátar
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Charita ČR

Celkový rozpočet: 6 213 560,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 995 000,- Kč

Projekt započal svou realizaci v roce 2011 pod dotačním titulem *Podpora systému odborného vzdělávání v Mongolsku* se zaměřením na zlepšení materiálních a profesionálních kapacit učňovských škol v centrálním regionu země. Na přelomu let 2011/2012 došlo z iniciativy Charity ČR k podstatné změně jeho zaměření, která reagovala na rozsáhlé aktivity a plány dalších donorů v oblasti formálního středního odborného školství. Od roku 2012 byly na žádost mongolské strany přesunuty aktivity do regionu Chentij a Suchbátar, kde probíhal projekt školení pastevců. Pastevectví se stále podílí cca 20 % na tvorbě HDP a představuje hlavní zdroj obživy pro 30 – 40 % obyvatel Mongolska. Tento podíl bude v dalších letech klesat jen pozvolna (vzhledem k omezené rychlosti tvorby nových pracovních míst v jiných sektorech). Většinu osob zabývajících se pastevectvím tvoří drobní samostatně hospodařící pastevci. Jimi provozované pastevectví se vyznačuje některými problémy; jedná se zejména o nízkou produktivitu práce, používání ekologicky neudržitelných praktik přispívajících výraznou měrou k degradaci pastvin a krajiny obecně a o zranitelnost přírodními katastrofami (těžké dlouhotrvající zimy a epidemie chorob). Jednou z příčin této situace je nedostatek potřebných znalostí a dovedností na straně pastevců, k jehož odstranění se tento projekt pokusil přispět. Formálně již existují regionální centra zřízená Ministerstvem zemědělství Mongolska, která mají mimo jiné za úkol zvyšovat profesní úroveň pastevců prostřednictvím poskytování odborného poradenství a školení. Pracovníci těchto center však často nemají dostatečné praktické znalosti ani zkušenost s dalším vzděláváním pastevců. Smyslem projektu proto bylo zvýšení jejich kvalifikace tak, aby dokázali v budoucnu pracovat s pastevci a předávat jim potřebné know-how. V rámci projektu byly vytvořeny studijní materiály jak pro školitele, tak i pro konečné příjemce projektu, drobné pastevce, do kterých byla zahrnuta témata, jako jsou pastevectví a správa pastvin, zdraví a choroby hospodářských zvířat, v roce 2013 pak byla na žádost mongolské strany vytvořena příručka o kooperativním hospodaření a zpracování plsti.

Název projektu: Zvýšení dostupnosti zdravotní péče ve venkovských oblastech západního a jižního Mongolska

Identifikační číslo: 04/2013/02
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktura a služby
Místo realizace: Mongolsko, provincie Archangaj, Uvurchangaj, Bajanchongor, Zavchan, Chuvsgul a Umnugobi
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o. p. s.
Celkový rozpočet: 6 655 202,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 2 400 000,- Kč

Záměrem projektu bylo zvýšit dostupnost kvalitní zdravotní péče ve vzdálených oblastech Mongolska. Základní zdravotní péče je v určité míře dostupná i v odlehlejších oblastech, avšak venkovské obyvatelstvo nemá přístup ke specialistům, moderním diagnostickým přístrojům, ani k nezbytné péči potřebné u akutních naléhavých případů. V kontextu aktuální situace země a jejích možností je v rámci projektu posílení kapacit ústředních nemocnic v celkem šesti provinciích zavedeno tak, aby

byly schopny poskytovat kvalitní služby i ve venkovských oblastech. Šesti ústředním nemocnicím tak byly poskytnuty terénní vyšetřovny, které jsou vybaveny potřebnými nástroji, přístroji a zdravotnickým materiálem. Tyto sanitky operují v jednotlivých okresech v pravidelných intervalech a poskytují pomoc menším zdravotním střediskům, která takto kvalitně vybavena nejsou. Sanitky zajišťují především diagnostické a preventivní služby a naléhavou zdravotní péči. Všechny zainteresované strany, s nimiž byly vedeny konzultace (od venkovských lékařů, až po zástupce mongolského Ministerstva zdravotnictví), se shodly na tom, že tento typ podpory bude nejužitečnější. V rámci projektu byly úspěšně poskytnuty zdravotnické služby 31 209 osobám cílové skupiny v 76 venkovských okresech (sum) a podokresech (bag) a příjemcům projektu ve venkovských oblastech. Při jeho realizaci byl brán zřetel také na to, aby i kliniky v jiných provinciích mohly disponovat takovými službami. V roce 2013 byly podle kontinuálního plánu mobilními vyšetřovnami vybaveny poslední 2 zahrnuté provincie. Poslední aktivitou byl workshop zaměřený na sdílení zkušeností a akce předání dalšího zařízení všem šesti nemocnicím.

Název projektu: Zvýšení kvality a dostupnosti primární zdravotní péče ve venkovských oblastech provincie Zavchan

Identifikační číslo: 04/2013/03
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktura a služby
Místo realizace: Mongolsko, provincie Zavchan
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Charita ČR
Celkový rozpočet: 6 711 662,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 2 000 000,- Kč

Záměrem projektu bylo zvýšení kvality života v populaci pasteveckých komunit v provincii Zavchan prostřednictvím usnadnění přístupu ke kvalitním zdravotnickým službám a posílení diagnostických a terapeutických kapacit primární zdravotní péče v uvedených lokalitách. Projekt se zaměřil na zlepšení dostupnosti a kvality primární zdravotní péče ve vybraných venkovských lokalitách západomongolské provincie Zavkhan. Tento záměr byl naplňován zřizováním mobilních ošetřoven v podobě klasických mongolských jurt sloužících zdravotníkům, a to praktickým lékařům na úrovni bagů (nejnižší administrativní jednotka). Do ošetřoven bylo také pořízeno lékařské vybavení jako jsou jednoduché lékařské nástroje, přístroje, spotřební zdravotnický materiál, léky, a další vybavení jako vylepšená běžná kamna, solární napájecí soupravy, apod. Správa provincie uhradila jurty, v nichž jsou ošetřovny umístěny. Kromě materiální pomoci byla opakovaně zorganizována školení pro venkovské zdravotníky v tématech, kterým se při své praxi nejčastěji věnují. Tzv. mobilní nemocnice slouží jako spádové vyšetřovny a ošetřovny pro příslušníky okolních pasteveckých komunit, které v průběhu roku mění dle dohodnutého harmonogramu svá stanoviště, do nichž místní obyvatelé pravidelně kočují vzhledem k jednotlivým ročním obdobím. Personální pokrytí těchto ošetřoven je zajišťováno prostřednictvím lékařů – zaměstnanců příslušných „somonních“ (okresních) nemocnic, které dle své spádovosti spravují jednotlivé ošetřovny. Po skončení projektu byly ošetřovny převzaty do vlastnictví okresních nemocnic, a ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví tak bude zajištěn jejich další provoz. V roce 2012 se navíc (díky dodatečně uvolněným finančním prostředkům) uskutečnila série osvětových a vzdělávacích akcí a vybraným okresním nemocnicím byly dodány přístroje pro

ultrazvukovou diagnostiku. V roce 2013 se pak díky úspoře prostředků v rozpočtu dodatečně pořídila lůžka pro okresní nemocnice. Celkem bylo za projekt vybaveno 38 mobilních nemocniček, což je více, než bylo v původním plánu.

Název projektu: Zlepšení mongolských standardů přesné frekvence a času, vytvoření základních národních standardů pro měření délky

Identifikační číslo: CzDA-RO-MN-2011-5-25010
Sektorové téma: obchod a další služby
Místo realizace: Mongolsko, Ulánbátar
Doba realizace: 2011 –2013
Typ projektu: rozpočtové opatření
Realizátor: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ)
Celkový rozpočet: 17 500 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 5 000 000,- Kč

Záměrem projektu bylo obnovení technologického a přístrojového vybavení laboratoří MASM (Mongolské agentury pro standardizaci a metrologii) a vyškolení personálu dle odpovídajících požadavků a pokroku v oblasti metrologie. Bylo také poskytnuto základní vybavení laboratoří délky, času a frekvence, včetně školení zaměstnanců. Mezi cíle projektu patří tvorba funkční a konkurenceschopné laboratoře poskytující služby v oblasti metrologie v daném regionu, podpora jednotnosti měření, zlepšení metrologické infrastruktury v Mongolsku, zlepšení správnosti měření zavedením státního etalonu pro měření délky, a tím nepřímé přispění k lepšímu fungování trhu (údaje o přesném čase a frekvenci jsou nezbytné pro podniky, rádiové a televizní stanice, systémy letecké kontroly, počítačové sítě atd., měření délky je klíčové pro inženýrské obory a průmysl), zmenšení bariér v podnikání, zlepšení mezinárodního obchodu a produkce bezpečnějších výrobkům a služeb. Byly rozšířeny standardy frekvence a času a provedena korekce národních primárních standardů pro měření délky. Byla zprovozněna funkční a konkurenceschopná laboratoř poskytující služby v oblasti metrologie v daném regionu s vybavením laboratoří a kvalifikovaným personálem, který je základem pro stanovení a zachování národních etalonů dané veličiny, jež je nezbytným předpokladem pro ověřování a kalibraci měřidel, ale i zapojení do mezinárodní spolupráce a mezilaboratorního porovnávání zkoušek (vzájemné porovnání výsledků měření provedených laboratoří s výsledky referenční laboratoře, která je pro danou oblast měření nejvyšší autoritou). Kromě zavedení národních etalonů (standardů) daných veličin projekt přispěl také k zapojení MASM do mezinárodní struktury metrologických laboratoří a organizací. V rámci aktivit byl i přes velké zpoždění dodán a nainstalován specifický materiál a zařízení vyrobené ve Spojených státech do Mongolska., Každý rok realizace byl také se spolupráci MASM a ÚNMZ uspořádán několikadenní odborný seminář pro mongolské odborníky, jež se setkal s velkým ohlasem.

Název projektu: Geologické mapování 1 : 50 000 a zhodnocení ekonomického potenciálu vybrané oblasti Západního Mongolska

Identifikační číslo: CzDA-RO-MN-2013-1-32220
Sektorové téma: obchod a další služby
Místo realizace: Mongolsko, provincie Chovd

Doba realizace: 2013 – 2015
Typ projektu: rozpočtové opatření
Realizátor: Česká geologická služba
Celkový rozpočet: 15 441 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 5 870 000,- Kč

Projekt navázal na tradiční, dlouhodobou a úspěšnou spolupráci mezi Českou republikou a Mongolskem v geovědních disciplínách. Je realizován Českou geologickou službou v součinnosti s mongolskou partnerskou organizací Mineral Ressources Authority of Mongolia (MRAM). Projekt zahrnuje detailní terénní geologické mapování a geochemický/ložiskový průzkum vybraných oblastí v provincii Chovd na západě země doplněné o zhodnocení a ocenění surovinového potenciálu. Tyto aktivity mají přispět ke kvalitativně i kvantitativně lepší geologické znalosti cílové oblasti. V rámci projektu bude vytvořeno pět mapových listů v měřítku 1: 50 000 pokrývajících plochu 1769,65 km2. Budou sestaveny jednotlivé geologické mapy s vyhledáváním anomálních oblastí se zaměřením na rudní minerály a průmyslové suroviny a následně kompilovány mapy ložisek a ložiskových indikací. Současně proběhne dokumentace a zhodnocení již známých ložisek a ložiskových indicií na mapovaném území, včetně detailního laboratorního výzkumu,za účelem přilákat soukromé investory a místní malé těžaře. Jedním z předpokládaných výstupů projektu bude získání těžební licence, preferenčně pro české firmy. Projekt má rovněž za cíl posilovat kapacity mongolské vlády a specialistů pomocí školení na místě i v České republice. Dalším důležitým cílem požadovaným mongolskou vládou je přenos know-how, odborná příprava a zvýšení efektivity práce spolupracujících mongolských organizací a výuka studentů z Mongolské státní univerzity vědy a technologie. Během prvního roku realizace (2013) probíhaly terénní práce a sběr dat všeho druhu podle stanoveného harmonogramu. Mongolští geologové a studenti byli školeni v metodikách geologického a geochemického mapování, práci se satelitními daty, základech dokumentace, odběru všech typů vzorků a jejich zpracování a archivaci a také byli školeni v používání lehkých geofyzikálních přístrojů (gamaspektrometr, kapametr). Dále proběhlo množství informačních akcí jak v místě průzkumu, tak na vysoké úrovni partnerských státních organizací.

PALESTINA

Rozvojová spolupráce s Palestinou probíhá již od roku 2011 specifickým způsobem – poskytováním finančního daru příslušným institucím palestinské národní správy (viz informace o ZRS s Palestinou v příslušné kapitole této zprávy). V roce 2013 byly převedeny palestinským finanční prostředky v celkové výši 8,5 mil. Kč a probíhala realizace těchto projektů:

Název projektu: Vocational and Operational Center for photovoltaic Applications

Sektorové téma: výroba a dodávky energie
Místo realizace: Palestina
Doba realizace: 2012-2013
Typ projektu: finanční dar
Realizátor: Aba`ad Contracting Company
Celkový rozpočet: 12 000 000,-Kč
Rozpočet na rok 2013: 6 000 000,- Kč

Gestor na palestinské straně: PEA – Palestinian Energy Authority, TDECO (Tubas District Electric Company)

V roce 2013 byla dokončena stavba a zprovoznění solární elektrárny o výkonu 120 kW (realizátorem výstavby byla palestinská společnost SATCO Co.) Elektrárna byla slavnostně uvedena do provozu v loňském roce za účasti vedoucího SÚ Ramalláh a vysokých místních představitelů.

Název projektu: Modernization of a Capillary Irrigation System Using Renewable Resources

Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Palestina, Túbas
Doba realizace: 2013
Typ projektu: finanční dar
Realizátor: Dar Al Binaa Co.
Celkový rozpočet: 2 500 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 2 500 000,- Kč
Gestor na palestinské straně: PEA – Palestinian Energy Authority, TDECO (Tubas District Electric Company)

Projekt byl v roce 2013 realizován na třech místech v oblasti Túbás a slouží primárně místním zemědělcům k získání energie (prostřednictvím fotovoltaických aplikací) pro zavlažování skleníků. Realizátorem je místní firma Dar Al Binaa Co.

Název projektu: Multi-Year Water Allocation System

Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Palestina
Doba realizace: 2011 - 2013
Typ projektu: finanční dar
Realizátor: PWA – Palestinian Water Authority
Celkový rozpočet: 10 000 000,-Kč
Rozpočet na rok 2013: nebyl alokován
Gestor na palestinské straně: PWA – Palestinian Water Authority

Původním cílem projektu bylo vytvoření systému alokace a monitorování vodních zdrojů na palestinských územích. Počátkem roku 2013 však byly zjištěny poměrně závažné nedostatky v realizaci a řízení projektu ze strany PWA a projekt tak nebyl palestinskou stranou po celý rok fakticky realizován. V roce 2014 tak dojde zřejmě k jeho ukončení.

SRBSKO

Název projektu: Zvýšení energetické efektivnosti při vytápění nemocnice ve městě Valjevo

Identifikační číslo: CzDA-RS-2011-10-23020
Sektorové téma: výroba a dodávky energie
Místo realizace: Valjevo, Kolubarský okruh
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: MEVOS spol. s.r.o
Celkový rozpočet: 17 000 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 3 430 000,- Kč

Město Valjevo se nachází v západním Srbsku přibližně 90 km od hl. města Bělehradu. Jedná se o správní a hospodářské centrum okresu Kolubara, které má přibližně 97 tis. obyvatel. Celá oblast města se nachází v nížině řeky Kolubary a z větší části je obklopena vyvýšeninami, což způsobuje nedostatečnou cirkulaci vzduchu. To má za následek, že zde zvláště v zimních měsících dochází ke značnému znečištění ovzduší zplodinami z lokálních zdrojů tepla. Jako palivo se zde užívá nekvalitní hnědé uhlí, lignit, dřevo, mazut, lehký topný olej a část obyvatel používá el. energii – přímotopy. Dostupnost zemního plynu (jako alternativa) je vzhledem k hornatému terénu a vzdálenosti k nejbližšímu místu napojení (cca 80 km) v blízké budoucnosti nereálná. Nekvalitní ovzduší má rovněž za následek výskyt nemocí souvisejících s dýchacími cestami, rakovinou a atd. Město Valjevo přistoupilo od roku 2003 k řešení těchto problémů zpracováním projektové studie na centrální vytápění města. Doposud byla vybudována nová centrální kotelna na okraji města a výstavbou tepelných rozvodů byla dosažena 40% teplofikace města, v jejímž důsledku bylo zrušeno cca 30 lokálních kotelen, které se výrazně podílely na znečištění ovzduší. Cílem plánovaného projektu ZRS bylo napojení zrekonstruované městské nemocnice na systém centrálního vytápění pomocí nově vybudované přípojky v délce cca 1 km z tepelného napáječe do prostoru provozované parní kotelny v nemocnici. Ta před realizací projektu používala 2 kotle na mazut, jeden k vytápění budovy a druhý k ohřevu vody. Oba kotle byly velice zastaralé a představovaly jedny z hlavních znečišťovatelů ovzduší města. Realizací projektu došlo k odstavení obou zastaralých kotlů na mazut. Kotel zajišťující výtop budovy byl napojením nemocnice na CZT zrušen úplně a kotel zajišťující ohřev vody byl nahrazen novým kotlem stejných parametrů. Součástí projektu bylo také provedení energetického auditu nemocnice s příslušnými doporučeními pro optimalizaci energetické bilance budovy. Výstavbou nového horkovodního potrubí v délce cca 1 km došlo současně k napojení sídliště Milorada Pavloviča na CZT.

Název projektu: Podpora výroby sýrů v oblasti Pešter/Sandžak

Identifikační číslo: CzDA-RS-2011-12-32161
Sektorové téma: obchod a další služby
Místo realizace: Region Peštěr, Srbský sandžak, Srbsko
Doba realizace: 2011 – 2014
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Pacovské strojírny trading, MERCI, s.r.o.

Celkový rozpočet: 12 000 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 4 480 240,- Kč

Sandžak představuje multietnický region na jihozápadě Srbska sousedící na severozápadě s Bosnou a Hercegovinou, na západě s Černou Horou a na jihovýchodě s Kosovem. Jedná se o oblast charakterizovanou vysokou nezaměstnaností a s ní související migrací venkovského obyvatelstva do měst. Počet obyvatel největšího města regionu Nového Pazaru stoupl jen od roku 2002 o 45 %. Nedostatek ekonomických příležitostí na venkově je dán jeho agrární povahou zaměřenou na chov dobytka (krávy, ovce). Převážná většina regionu se nachází v oblasti tzv. Peštarské vrchoviny, která poskytuje ekologicky kvalitní prostředí s potenciálem pro „bio“ zemědělskou produkci či agroturistiku, avšak nedostatečnou infrastrukturou pro jejich naplnění. Ekonomický potenciál poskytuje také výroba zemědělských produktů s přidanou hodnotou jako je pršut, jehněčí maso, hovězí klobásky sudžuk a hlavně sjenický bílý sýr, oblíbený i v ostatních zemích bývalé Jugoslávie. Většina farmářů představuje drobné zemědělce vlastnící méně než 10 kusů dobytka. Stejně tak producenti potravin představují spíše malovýrobce, mající problém dostát narůstajícím hygienickým a tržním požadavkům. Vzhledem k omezeným skladovacím možnostem není možné uchovávat přebytky zemědělské produkce, což platí jak pro farmáře dodávající mléko komerčním mlékárnám či malým výrobcům, tak i pro samotné výrobce lokálních potravin. Rozvojová intervence ČR reagovala na uvedené problémy projektem zacíleným na posílení konkurenceschopnosti lokálních producentů sýra a jejich schopnosti dostát hygienickým a tržním požadavkům. Cílovou skupinu projektu představovali také drobní farmáři poskytující mléko pro výrobu sýra. Ve spolupráci s místní komunitou, farmáři, výrobci sýra, představiteli municipalit, veterinární správy a zástupci Ministerstva zemědělství byly definovány aktivity klíčové pro rozvoj ekonomického potenciálu regionu: dodávka chladících tanků na mléko pro drobné farmáře, školení farmářů a výrobců sýra v oblasti hygienických předpisů, HACCP apod., vytvoření sdružení hájícího zájmy zemědělců a výrobců, vybudování a vybavení akreditované laboratoře pro testování mléka a mléčných výrobků, vybavení balících a skladovacích prostor, zajištění ochranné známky pro tzv. Sjenický bílý sýr a konečně marketingové aktivity upevňující místo tohoto regionálního (ale i mimo region známého) produktu na trzích v Srbsku i sousedních zemích. V roce 2011 byly lokálním zemědělcům dodány chladící tanky na mléko. V dalších roce bylo vybaveno nově vybudované zemědělské centrum s vybavením pro lokální laboratoř na testování mléka. Na projektu se podílí i jedna z agencií OSN (UNOPS), která provádí výstavbu zemědělského centra s laboratoří a balírnou a zajišťuje pro ČRA i monitoring a koordinaci aktivit. Do projektu je zapojen i USAID, který poskytne svoji expertýzu v oblasti marketingu a value chain analysis.

Název projektu: Výstavba kanalizační sítě v obci Kruščica

Identifikační číslo: CzDA-RS-2012-3-14022
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: autonomní oblast Vojvodina, Bela Crkva, Kruščica
Doba realizace: 2012-2014
Typ projektu: Veřejná zakázka
Realizátor: GEOtest, a.s i PRESSKAN system, a.s
Celkový rozpočet: 15 000 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 9 000 000,- Kč

Obec Kruščica, která územně spadá pod opštinu Bela Crkva, leží nedaleko hranic s Rumunskem, severovýchodně od města Bela Crkva, se kterým je spojena asfaltovou silnicí. Město a opština Bela Crkva leží v jihovýchodní části Vojvodiny a v jihovýchodní části Banátu.Kruščica za posledních sto let rychle ztrácí svou populaci. V roce 1991 bylo při sčítání lidu roku zjištěno 1185 obyvatel. Nyní má obec 270 nemovitostí s přibližně 1000 obyvateli. Průměrný věk obyvatel je 40,7 roků. Obyvatelstvo tvoří Srbové, nicméně v obci se historicky vyskytuje také početná česká menšina, která má své zastoupení jak v místním zastupitelstvu, tak ve městě a opštině Bela Crkva. Odpadní vody v obci jsou splaškového charakteru. Protože v obci není vybudována splašková kanalizace, jsou domovní splašky z rodinných domů obvykle svedeny do nedokonalých septiků, odkud volně odtékají buď přímo do místních vodotečí, nebo do stávající dešťové kanalizace na krajnici vozovky. Takto vypouštěné odpadní vody ohrožují zdraví obyvatel Kruščice a způsobují zejména v letních horkých měsících zápach. V rámci projektu bude poskytnuta technická pomoc vedoucí ke snížení znečištění obsaženého v odpadních vodách a zajištění dlouhodobě udržitelného systému nakládání s odpadními vodami v obci Kruščica. Po realizaci projektu se budou splaškové odpadní vody z celé obce (tj. 270 nemovitostí) dopravovat tlakovou kanalizací do nové čistírny odpadních vod (ČOV). Splaškové odpadní vody, které vznikají v domácnostech a komunálních službách, tudíž nebudou vypouštěny do povrchových příkopů dešťové kanalizace, resp. do místních vodotečí. Realizací projektu dojde ke snížení znečištění vodoteče splaškovými vodami při současném snížení zápachu a možnosti šíření vodou přenosných chorob. Odvedení odpadních vod kanalizací mimo obec přispěje ke zlepšení ekologické situace v exponované oblasti, čímž nepřímo přispěje také k rozvoji turistického ruchu. Předmětem plnění veřejné zakázky je realizace tlakové kanalizace na odvedení odpadních vod mimo obec Kruščica, dále vyškolení personálu na obsluhu kanalizace a provedení osvětové kampaně, zdůrazňující význam odvedení odpadních vod do ČOV ve vztahu ke zlepšení životního prostředí. Město a opština Bela Crkva přispěje k realizaci projektu zajištěním všech povolení v souladu s právními předpisy Srbské republiky a zajištěním výkopových a zemních prací, které budou financovány ve výši 50.000 EUR vládou Autonomní oblasti Vojvodina. Projekt tvoří nedílnou součást rozsáhlejšího projektu, který zahrnuje také výstavbu ČOV v obci Kruščica, jež bude financována Státním fondem na ochranu životního prostředí Srbské republiky a nakonec napojena na tlakovou kanalizaci za účelem vytvoření plně funkčního systému odvádění a čištění odpadních vod v obci Kruščica.

Název projektu: Modernizace a posílení kapacit chirurgické jednotky ve Všeobecné nemocnici Pirot

Identifikační číslo: CzDA-RS-2013-5-12191
Sektorové téma: zdravotnictví
Místo realizace: Pirot, Pirotský okruh, Jihovýchodní Srbsko
Doba realizace: 2013 – 2015
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Getinge Czech Republic s.r.o.
Celkový rozpočet: 10 000 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013**:** 943 633,- Kč

Záměrem projektu je zlepšení klinické praxe v provozních jednotkách nemocnice nacházející se v městě Pirot (v jihovýchodním Srbsku). Místním obyvatelům se tak zlepší přístup ke kvalitní zdravotní péči. Implementace projektu v dlouhodobém horizontu přispívá ke zlepšení zdravotního stavu

pacientů a tím i prodloužení jejich střední délky života. Těchto cílů je dosahováno prostřednictvím zlepšení technologických kapacit operačních jednotek. Hlavní aktivity projektu zahrnují dodávku příslušného technologického vybavení včetně detailního profesního zaškolení zdravotního personálu, vytvoření plánu pro rozvoj laparoskopických chirurgických technik (zejména cévní chirurgie) a rozšiřování odborných znalostí a schopností chirurgů provádějící neinvazivní operační metody. Školení zaměstnanců nemocnice v oblasti laparoskopické chirurgie je zajištěno v ČR. V roce 2013 získala místní nemocnice sterilizátor. Dodávka dalšího vybavení je plánována na nadcházející období realizace projektu. Po jeho implementaci v plném rozsahu bude v nemocnici Pirot možné uskutečnit větší počet operací. Množství neinvazivních zákroků vzroste cca o 10% a vybraná část zdravotnického personálu bude profesionálně ovládat nové laparoskopické techniky, které bude aktivně využívat v praxi.

VIETNAM

Název projektu: Obnovitelné zdroje energie pro venkovské oblasti provincie Thua-Thien Hue

Identifikační číslo: 13/2013/01
Sektorové téma: výroba a dodávky energie
Místo realizace: provincie Thua-Thien Hue
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut tropů a subtropů
Celkový rozpočet: 8 700 000,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 3 000 000,- Kč

Záměrem projektu bylo zlepšit přístup venkovských obyvatel v provincii Thua-Thien Hue k udržitelným energiím, které pocházejí z obnovitelných zdrojů. Projekt se v této věci zaměřil na implementaci technologie anaerobní digesce, kterou lze označit za prioritní a dále na instalaci experimentálních fotovoltaických zařízení, které mají spíše charakter demonstrační a sloužily především pro sběr důležitých provozních dat. V roce 2013 se projekt soustředil na pokračující budování bioplynových stanic (za rok 2013 bylo 195 BPS) a také na zlepšení povědomí a informovanosti o využívání bioplynu mezi cílovými příjemci. Stejně tak projekt pokračoval s distribucí fotovoltaických zařízení a zlepšování znalostí příjemců o jejich využití pro tvorbu elektrické energie. Na základě monitoringu a evaluace dosažených výstupů projektu lze jednoznačně konstatovat, že projekt dosáhl svých cílů. Hlavní kritérium úspěšnosti projektu (tj. 500 implementovaných BPS) bylo překročen o 40% (celkově postavených BPS tak bylo 700), což je poměrně významná hodnota. V oblasti instalace experimentálních jednotek, byl indikátor projektu naplněn dle plánu. Je rovněž možné konstatovat, že projekt významně přispěl k naplnění záměru. Nicméně, indikátor v podobě 5% obyvatel cílových distriktů, kteří mají přístup k obnovitelným energiím, naplněn zcela nebyl, a to především díky změně cílového distriktu z původně plánovaného A Luoi na Huong Tra, kde je bezmála třikrát více obyvatel. Ze závěrů provedené studie zaměřené na analýzu ekonomické efektivnosti vyplývá, že celkové hodnocení projektu na základě jeho ekonomických parametrů vyznívá příznivě a naplňuje požadavky na kritéria přijatelnosti pro ekonomické projekty. Samotné čerpání přidělené dotace v letech 2011 až 2013 bylo v souladu s příslušným dotačním rozhodnutím pro daný rok, což vyplývá z finanční zprávy projektu. Spolupráce se všemi partnery projektu, zainteresovanými

stranami v cílové oblasti a konečnými příjemci byla na velmi dobré úrovni. Na základě výše uvedených skutečností lze konstatovat, že projekt má pozitivní dopad pro jeho příjemce, dobrou relevanci a naplňuje předpoklady udržitelnosti.

Název projektu: Vzdělání a multiplikace sítě trenérů odborného vzdělávání ve VSR

Identifikační číslo: 13/2013/02
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktura a služby
Místo realizace: celostátně, zejména Ministerstvo práce, válečných invalidů a sociálních věcí VSR (MOLISA)
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Klub Hanoi, o.s.
Celkový rozpočet: 6 377 733,- Kč
Rozpočet pro rok 2013: 1 996 635,- Kč

V roce 2013 byl projekt dokončen. Celý projekt probíhal v atmosféře výborné spolupráce českého týmu, velmi kladných individuálních hodnocení účastníků projektu. Na druhou stranu jsme se ani letošní rok nevyhnuly průtahům při vyřizování víz a mírným zpožděním dokončení textů. Nejprve byli doškoleni trenéři z minulých let tak, aby byli připraveni školit učitele z jiných škol po celé VSR. Poté byl jeden z nich vyškolen ještě v ČR. Proběhla opět oficiální návštěva delegátů z generálního odboru odborného vzdělávání VSR v ČR. Dále bylo realizováno školení dalších učitelů projektovými trenéry. Trenéři získali osvědčení „klíčových trenérů“. Nakonec byla realizována konference, tentokráte se zapojením účastníků projektu – trenérů a učitelů. Byly dokončeny některé materiály projektu. Opět byly podpořeny internetové stránky seca.net – internetové stránky pro uchazeče o odborné vzdělávání. Byli vyškoleni další tlumočníci v oblasti pedagogiky a lektorské činnosti. Kromě jiného bylo dosaženo následujících výstupů: jedna konference, jeden intenzivní seminář pro trenéry, jeden intenzivní seminář pro učitele, několik pilotních seminářů pro studenty, školící materiál, stáž v ČR pro tři osoby, intenzivní školení pro trenéra v ČR, překlad dalších materiálů pro MOLISA, vytvoření „klíčových trenérů“ – osvědčení, návrh pro realizaci další bilaterální, nové aktivity vytvořené posluchači apod.

Název projektu: Rozvoj sklářského průmyslu ve středním Vietnamu

Identifikační číslo: CzDA-VN-2011-19-32220/2
Sektorové téma: průmysl, těžba surovin a stavebnictví
Místo realizace: Thua Thien Hue, Hanoi, Nghe An
Doba realizace: 2012 – 2014
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: GET s.r.o.
Celkový rozpočet: 13 492 565,- Kč
Rozpočet 2013: 4 998 250,- Kč

Rozvojovým záměrem realizovaného projektu je přispět k ekonomickému rozvoji regionu středního Vietnamu, konkrétně provincie Thua Thien Hue, a to prostřednictvím udržitelného rozvoje sklářského průmyslu. Sklářský průmysl je lidovou vládou provincie Thua Thien Hue hodnocen jako významný

segment ekonomicko-průmyslového rozvoje této převážně agrární části Vietnamu. Vláda v roce 2011 pozastavila těžbu sklářských písků na všech menších ložiskách a zakázala export této cenné suroviny s cílem jejího vyššího budoucího zhodnocení v nové sklářské kapacitě, vybudované v blízkosti ověřených ložisek. Teritoriální orientace rozvoje sklářského průmyslu do oblasti s příslušnými surovinovými zdroji významným způsobem přispívá nejen ke zvýšení jeho budoucí efektivity a konkurenceschopnosti, ale i k naplnění konkrétních rozvojových záměrů výstavby sklářských výrobních kapacit v provincii Thua Thien Hue (v průmyslové zóně distriktu Phong Dien – priorita okresních autorit, či v průmyslové zóně u města Hue – priorita provinční vlády) a tím k industrializaci této části středního Vietnamu. Dosažené výsledky realizace tohoto projektu v letošním roce, především pak vymezení zdrojů vápence Thuong Quang (16 miliónů tun), dolomitického vápence Phong Xuan (5 miliónů tun) a živcové suroviny Bot Do (172 tisíc tun) ve třech vymezených plochách, vytvářejí dobré předpoklady, že v provincii kromě již známých ložisek sklářských písků reálně existuje místní surovinová základna dalších nerudních surovin potřebných pro výrobu různých druhů skel. Realizované školení vietnamských expertů v ČR, v jehož rámci bylo proškoleno 6 specialistů z řad státní geologické služby, státní správy a vysokoškolského sektoru je dalším krokem „*capacity building*“, podporující realizaci výše uvedeného rozvojového záměru. Mimo terénních, laboratorních, nebo přímo edukačních aktivit také projekt pokračoval v prezentaci a předávaní výsledků dosavadní práce partnerským stranám, což dále prohloubilo přátelské vztahy a podpořilo rozvojové dopady projektu.

Název projektu: Podpora překonávání následků působení herbicidů/dioxinů ve Vietnamu

Identifikační číslo: CzDA-VN-2011-16-14015
Sektorové téma: zásobování vodou a sanitace
Místo realizace: Hanoi, Phu Cat, Bien Hoa,
Doba realizace: 2012 – 2014
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: „Sdružení DEKONTA-ALS“
Celkový rozpočet: 9 600 000,- Kč
Rozpočet 2013: 3 500 000,- Kč

Rozvojovým záměrem projektu je zmírnit ohrožení zdraví obyvatel a poškození životního prostředí následkem masivní aplikace herbicidů s příměsí dioxinů v době americko-vietnamského vojenského konfliktu. Aktivity projektu zahraniční rozvojové spolupráce přispějí k naplnění záměru především prostřednictvím podpory rozvoje lidského a technického potenciálu pro řešení nápravy životního prostředí a zlepšování zdravotního stavu populace nejen v oblastech ohnisek znečištění horninového prostředí a sedimentů při leteckých základnách v Bien Hoa a Phu Cat. V roce 2013 se projekt mimo jiné zaměřil na sérii školení vietnamských specialistů, jednak ve vzorkování podzemní vody za účelem monitoringu problémovosti, a také školení na území ČR v důsledné analýze dioxinů. Vzdělávací program pro laboratorní specialisty byl koncipován s cílem zvýšit odbornou úroveň analytiků a konkurenceschopnost místní dioxinové laboratoře absolvováním praktického tréninku ve specializované laboratoři v ČR a účastí na mezilaboratorních porovnávacích zkouškách společně s českými laboratořemi. V rámci projektu se také podařilo vypracovat Plán monitoringu pro ohnisko znečištění v Bien Hoa. V lokalitě Phu Cat proběhl v roce 2013 geologický a hydrogeologický průzkum v sousedství plánované zabezpečené skládky dioxinů na letišti Phu Cat a následné naplánování a

vybudování systému pro monitorování podzemní vody v okolí zabezpečené skládky na letišti Phu Cat. Doposud vypracované výstupy projektu byly příjemci pomoci přijaty positivně. V rámci kulatého stolu měli řadu odborných připomínek, které prokázaly uvědomění si jejich vlastnictví a rovněž závazek provádět následný monitoring znečištění vlastními silami a na vlastní náklady - pro potřebu vlastního rozhodování o případných dalších krocích při omezování následků dioxinové kontaminace.

ZAMBIE

Název projektu: Podpora umělé inseminace a zvýšení užitkovosti místních plemen skotu

Identifikační číslo: CzDA-ZM-2011-1-31195
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Mazabuka
Doba realizace: 2011–2013
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Chovatelské družstvo Impuls
Celkový rozpočet: 9 046 960 Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 972 076,- Kč

Cílem projektu je zvýšení dostupnosti služeb v oblasti umělé inseminace skotu a podpora obnovy genofondu místních plemen. Ve spolupráci s místním partnerem, Ministerstvem zemědělství a rozvoje hospodářských zvířat (*Ministry of Agriculture and Livestock*), byla založena inseminační stanice býků produkující fertilní mražené inseminační dávky. Hlavní aktivity projektu zahrnovaly vybavení a zprovoznění laboratoře na zpracování vzorků, založení genetické banky disponující s genetickým materiálem místních plemen, vyškolení personálu inseminační stanice a laboratoře a zavedení systému terénní inseminace. Realizace projektu byla zahájena v září 2011. Do konce roku 2011 bylo dodáno a zprovozněno vybavení pro odběr a mražení semene a pro zdravotní analýzy. Dále byly vytvořeny postupy pro výrobu inseminačních dávek a provozní řád inseminační stanice a laboratoře. V roce 2012 probíhala školení místních zaměstnanců v odběrech inseminačních dávek. V rámci poslední fáze projektu byla v roce 2013 zřízena genetická banka, vyškolen personál pověřený umělou inseminací v terénu a dodáno potřebné technické vybavení. Projekt byl tedy úspěšně ukončen v předem plánovaném termínu. Výzvou nicméně zůstává dlouhotrvající proces identifikace zvířat vhodným genetickým potenciálem.

Název projektu: Zavedení kontrolovaného systému umělé inseminace skotu pro drobné farmáře v Zambii

Identifikační číslo:CzDA-ZM-2012-9-31195
Sektorové téma: zemědělství, lesnictví a rybolov
Místo realizace: Jižní provincie
Doba realizace: 2012–2014
Typ projektu: veřejná zakázka
Realizátor: Chovatelské družstvo Impuls
Celkový rozpočet: 6 779 030,- Kč
Rozpočet 2013: 2 355 000,- Kč

Projekt *„Zavedení kontrolovaného systému umělé inseminace skotu pro drobné farmáře v Zambii“* navazuje na předchozí aktivity České rozvojové agentury v Zambii. Systém umělé inseminace je zaváděn skrze nastavení metodologie, distribučních kanálů a podpory marketingu inseminačních dávek a tekutého dusíku produkovaných v *National Collection Center* v Mazabuce. K zavedení systému distribuce a kontroly umělé inseminace jsou dovybavena inseminační centra (cca. 6) a vyškolen zodpovědný personál na různých úrovních státní správy. Dále jsou organizována školení pro místní zemědělské asistenty a poskytována odborná a organizační podpora pro šíření znalostí mezi místními farmáři. Projekt se zaměřuje také na legislativní a metodologickou podporu kontroly a registrace dobytka na úrovni státu, provincií a okresů, a to právě se zvláštním ohledem na umělou inseminaci. Geograficky se projekt soustřeďuje zejména na Jižní provincii, přičemž hlavním partnerem je zambijské Ministerstvo zemědělství a hospodářských zvířat. V roce 2013 bylo nakoupeno, dodáno a zprovozněno veškeré vybavení nezbytné pro účely projektu. Dále proběhlo několik školení, a to jak zaměstnanců inseminačního centra Mazabuka v managementu, řízení a plánování, tak zaměstnanců státní správy a samotných zemědělců. Inseminační stanice se také zúčastnila zemědělské výstavy v Lusace, na které byl její projekt prezentován a v rámci níž byli přímo osloveni možní odběratelé. Ministerstvu zemědělství a hospodářských zvířat byl také ze strany realizátora projektu předán návrh systému pro státní a provincionální identifikaci a evidenci skotu.

Název projektu: Učňovské vzdělávání pro sociálně ohrožené děti Katongo

Identifikační číslo: 14/2013/01
Sektorové téma: vzdělávání
Místo realizace: Západní provincie, okres Mongu
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Njovu o.p.s.
Celkový rozpočet: 5 709 500,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 691 000,- Kč

Projekt zřídil a po dobu svého trvání provozoval a zajišťoval řemeslné kurzy v oborech pekař, elektrikář a krejčí jako obdobu evropského učňovského vzdělání přizpůsobeného specifickým podmínkám zambijského vzdělávacího systému. Hlavní myšlenkou projektu bylo poskytnout mladým ve věku 13-25 let z rurálních komunit v Západní provincii Zambie odborné učňovské vzdělání tak, aby měli po ukončení studia větší šanci uplatnit se na místním trhu práce. Výuka kurzů probíhala ve spolupráci s již existující vzdělávací institucí *Katongo Basic School*. V roce 2013 byly vedle pokračující výuky pro každý z oborů zřízeny učňovské obchody, které přispívají ke spolufinancování projektu a zároveň zvyšují dostupnost pekařských a textilních produktů a elektrikářských a údržbových služeb. Tentýž rok se na dobu tří týdnů projektu zúčastnila česká návrhářka Beata Rajská se svou asistentkou a absolventkám krejčovského oboru přiblížila šití oblečení dle evropských standardů, které by bylo konkurenceschopné na českém trhu. Za tři roky trvání prošlo učňovskou výukou na 350 studentů, kteří obdrželi oficiální certifikát a nyní se úspěšně angažují v nové profesi.

Název projektu: Zlepšení kvality a dostupnosti péče o matku a dítě v Západní provincii Zambie

Identifikační číslo 2013: 14/2013/03
Sektorové téma: zdravotnictví
Místo realizace: Západní provincie, okres Mongu
Doba realizace projektu: 2013 – 2014
Typ projektu: dotace
Realizátor: Charita ČR
Celkový rozpočet: 7 800 000,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 3 800 000,- Kč

Cílem projektu je zlepšit kvalitu péče o matku a dítě prostřednictvím podpory zdravotní infrastruktury, lidských kapacit a porodnického vzdělávání v okrese Mongu v Západní provincii v Zambii. Projekt se v roce 2013 zaměřil na aktivity podporující budování kapacit zdravotnického personálu v *Mongu District* v Západní provincii. Dále byla soustavně podporována *Lewanika School of Midwifery* (LSM) v konverzi na výukový kurz *Registered Midwifery*. Pro potřeby projektu byly vypracovány detailní studie kvality výuky na LSM a kvality poskytovaných zdravotních služeb se speciálním zaměřením na *Lewanika General Hospital* (LGH) a pět přidružených zdravotních center. Na základě výsledků obou studií byly posíleny kapacity zdravotnického personálu LGH, LSM a dvou Venkovských zdravotních středisek (RHC). Personál nemocnice byl pak po dobu jednoho měsíce školen týmem českých specialistů a zároveň byl zahájen proces rekonstrukce porodního bloku.

Název projektu: Udržitelná péče o sirotky a ohrožené děti v západní Zambii

Identifikační číslo: 14/2013/02
Sektorové téma: ostatní sociální infrastruktura a služby
Místo realizace: Západní provincie, okres Mongu
Doba realizace: 2011 – 2013
Typ projektu: dotace
Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.
Celkový rozpočet: 5 634 075,- Kč
Rozpočet na rok 2013: 1 635 000,- Kč

Tříletý projekt byl zaměřen na 28 tisíc sirotků a osiřením ohrožených dětí v okrese Mongu v Západní provincii, trpících důsledky vysokého výskytu HIV a AIDS (22% obyvatel) v regionu. Cílem projektu proto bylo snížení zranitelnosti těchto dětí (*orphaned and vulnerable children* - OVC) a rodin, v nichž žijí. V roce 2013 pokračovalo školení OVC a domácností v obchodních dovednostech, což u 63 % proškolených vedlo ke stabilizaci, nebo růstu jejich podnikání. Nadále byly také podporovány děti, které by bez pomoci realizátora nemohly studovat, příp. ve studiu pokračovat. Kromě platby školného a nákupu školních pomůcek bylo podpořeno 11 školních klubů na ochranu dětí, vysílány osvětové radiové pořady a do zúčastněných škol byly distribuovány informační materiály o dané problematice.

5.6 Zpráva auditora k účetní závěrce ČRA za rok 2013

BT Audit, s.r.o.
Auditorská a daňová kancelář / účetnictví a ekonomické poradenství

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Příjemce zprávy : **Ředitel organizační složky**

ZPRÁVA O ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

Na základě uzavřené smlouvy provedla auditorská firma BT Audit, s. r. o. audit účetní závěrky ČRA k 31. 12. 2013. Předmětem přezkoumání bylo hospodaření s majetkem státu, vedení majetku státu v účetní evidenci a nakládání s majetkem státu, se kterým je příslušná organizační složka státu Česká rozvojová agentura oprávněna hospodařit.

Odpovědnost statutárního orgánu účetní jednotky za účetní závěrku

Statutární orgán společnosti Česká rozvojová agentura, ředitel Ing. Michal Kaplan je odpovědný za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví upravenými právem Evropských společenství, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Odpovědnost auditora

Naší odpovědností je vyjádřit na základě našeho auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech, mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsme povinni dodržovat etické požadavky a naplánovat a provést audit tak, abychom získali přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné (materiální) nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů k získání důkazních informací o částkách a údajích zveřejněných v účetní závěrce. Výběr postupů závisí na úsudku auditora, zahrnujícím i vyhodnocení rizik významné (materiální) nesprávnosti údajů uvedených v účetní závěrce způsobené podvodem nebo chybou. Při vyhodnocování těchto rizik auditor posoudí vnitřní kontrolní systém relevantní pro sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz. Cílem tohoto posouzení je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřního kontrolního systému účetní jednotky. Audit též zahrnuje posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Jsme přesvědčeni, že důkazní informace, které jsme získali, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

tel.: 241 411 570
fax.: 241 411 571
www.btaudit.com

sídlo: Smetanova 23, Mnichovice, 251 64
kancelář: U Strže 401/4, Praha 4 - Krč, 140 00
OR u Městského soudu v Praze, oddíl C, vl. 95615

IČO: 27091775
DIČ: CZ27091775

BT Audit, s.r.o.
Auditorská a daňová kancelář / účetnictví a ekonomické poradenství

Výrok auditora

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv společnosti Česká rozvojová agentura k 31.12.2013 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření a peněžních toků za rok končící 31.12.2013 v souladu s českými účetními předpisy.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Ověřili jsme též soulad výroční zprávy organizace Česká rozvojová agentura s účetní závěrkou a údaji o čerpání rozpočtu na realizaci projektů ZRS v roce 2013. Za správnost této výroční zprávy je odpovědný ředitel Ing. Michal Kaplan. Naším úkolem je vydat na základě provedeného ověření výrok o souladu výroční zprávy s účetní závěrkou.

Ověření jsme provedli v souladu s Mezinárodními auditorskými standarda a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. Tyto standardy vyžadují, aby auditor naplánoval a provedl ověření tak, aby získal přiměřenou jistotu, že informace obsažené ve výroční zprávě, které popisují skutečnosti, jež jsou předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s příslušnou účetní závěrkou. Jsme přesvědčeni, že provedené ověření poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření výroku auditora.

Podle našeho názoru jsou informace uvedené ve výroční zprávě České rozvojeové agentury k 31.12.2013 ve všech významných ohledech v souladu s výše uvedenou účetní závěrkou.

Praha dne 30.1.2014

BT Audit s.r.o. KA ČR č. oprávnění 424

Ověření provedla auditorská společnost
BT Audit, s.r.o., Smetanova 23, 25164 Mnichovice,
Zapsaná v seznamu auditorských společností vedeném Komorou auditorů ČR č. opr. 424

Ing. Markéta Trojanová
auditor,
číslo opávnění 1960 KA ČR

tel.: 241 411 570
fax.: 241 411 571
www.btaudit.com

sídlo: Smetanova 23, Mnichovice, 251 64
kancelář: U Strže 401/4, Praha 4 - Krč, 140 00
OR u Městského soudu v Praze, oddíl C, vl. 95615

IČO: 27091775
DIČ: CZ27091775

5.7 Seznam použitých zkratek

ADA	Rakouská rozvojová agentura (*Austrain Development Agency*)
AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
ČGS	Česká geologická služba
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústave
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká Republika
ČRA	Česká rozvojová agentura
ČVUT	České vysoké učení technické v Praze
EPA	*Environment Protection Authority* (Jemen)
EK	Evropská komise
EPDET	mezinárodní evaluační trénink (*European Program for Development Evaluation Training*)
EU	Evropská unie
EUNIDA	EUNIDA
FoRS	České fórum pro rozvojovou spolupráci
GIZ	Německá agentura pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (*Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit*)
FTCs	Farmářská tréninková centra
HDP	Hrubý domácí produkt
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IATI	mezinárodní iniciativa na podporu transparentnosti rozvojové pomoci (*International Aid Transparency Initiative*)
LDCs	Nejméně rozvinuté země světa (*Low development countries*)
MASHAV	Centrum pro mezinárodní spolupráci izraelského ministerstva zahraničních věcí
MIS	Marketinkový informační systém
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MoEYS	Ministerstvo školství, mládeže a sportu (Kambodža) (*Ministry of Education, Youth and Sport*)
MoSAVY	Ministerstvo sociálních věcí, veteránů a rehabilitace mládeže (Kambodža) (*Ministry of Social Affairs, Veteran and Youth Rehabilitation*)
MV	Ministerstvo zahraničních věcí
MZV ORS	Ministerstvo zahraničních věcí odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci
MZV SEK	Ministerstvo zahraničních věcí sekce ekonomická
MZE	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
MYWAS	*Multi-Year Water Allocation System*
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (*Organisation for Economic Co-operation and Development*)
OECD DAC	Výbor OECD pro rozvojovou pomoc (*Development Assistance Committee*)
NAE	Národní agentura životního prostředí *(National Enviromental Agency*)
NNO	nestátní neziskové organizace
PEA	Ministerstvo energetiky Palestiny (*Palestinian Energy Authority*)
PWA	Ministerstvo pro vodní zdroje Palestiny (*Palestinian Water Authority* (PWA)
SJČR	Správa jeskyní České republiky
SNNPR	Region jižních národů, národností a lidu (Etiopie)
SVÚ	Státní veterinární ústav Praha
SÚ	Styčný úřad
TRTC	Centrum pro přenos technologií a výzkumu (*Technology and Research Transfer Center*)
TVET	Instituce technického a odborného vzdělávání a odborné přípravy (*Technical and Vocational Education and Training*)
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
ÚNMZ	Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
UNOPS	Organizace spojených národů pro servisní zabezpečení projektů (*United Nations Office for Project Services*)
USAID	Agentura Spojených států amerických pro mezinárodní rozvoj (*United States Agency for International Development*)
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
V4	Visegrádská čtyřka (aliance čtyř států střední Evropy: Česka, Maďarska, Polska a Slovenska)
V4 AID	Rozvojová pomoc v rámci V4
ZRS	Zahraniční rozvojová spolupráce
ZÚ	Zastupitelský úřad

Jak Česká republika pomáhá v zahraničí?

38 zambijských dětí bez rodiny úspěšně ukončilo svoje vzdělání díky českému rozvojovému projektu.

V Jižním regionu národů, národností a lidu (Etiopie) prošlo 250 lidí, z toho 6 postižených, odborným kurzem zaměřeným na výrobu kožené obuvi.

Domácí bioplynárny umožnily více jak 10 000 obyvatel Kambodži využívat obnovitelné zdroje energie.

ČRA v roce 2013 podpořila celkem 45 projektů nevládních neziskových organizací v rámci trilaterální spolupráce, kdy více než polovinu rozpočtu financovala Evropská komise či jiný zahraniční dárci.

Učitelé a žáci českých základních a středních škol se seznámili s problematikou rozvojové spolupráce a bojem proti chudobě.

Bosenská potápěčská jednotka je vybavena pro forenzní práci pod vodní hladinou.

Podpora sluchově a zrakově postižených obyvatel v Kosovu významně zvyšuje jejich možnosti uplatnění na trhu práce.

Rozvojová spolupráce v srbské Vojvodině pozitivně ovlivňuje život české menšiny žijící v Srbsku.

Zefektivnění zpracování oleje pro potravinářské účely podporuje v Afghánistánu 200 ručních lisovacích jednotek.

44 moldavských dětí se speciálními vzdělávacími potřebami bylo integrováno do předškolního vzdělávacího procesu a učí se na základě individuálních plánů. 64 pedagogů získalo nové znalosti v oblasti inkluzívního vzdělání.

288 drobných zemědělců získalo v Etiopii díky činnosti *Farming training centers* znalosti týkající se včelařství, chovu hospodářských zvířat a managementu kooperativ.

Jak Česká republika pomáhá v zahraničí?

81 mongolských zemědělců z pouštního regionu Gobi získalo praktické dovednosti ve využívání zemědělských technologií, kapénkové závlahy, či konzervaci zeleniny.

Výroba sýra napomáhá ekonomickému rozvoji jedné z nejméně rozvinutých oblastí Srbska, regionu Pešter.

Téměř sto tisíc nově vysázených stromů slouží v Etiopii jako protierozní opatření.

ČRA v roce 2013 realizovala 11 projektů ve spolupráci s ostatními orgány státní správy ČR za účelem předávání transformačních zkušeností v celkovém objemu 30,5 milionů Kč.

11 etiopských studentů získalo inženýrské vzdělání v oblasti geologie, geotechniky a mapování sesuvů půdy.

14 vyškolených gruzínských sociálních pracovníků se specializuje na možnosti zaměstnávání lidí s postižením.

Na základě hodnocení nevládních organizací Aid Transparency Index 2013 byla ČR hodnocena na sedmém místě ze všech 27 evropských dárců, pokud jde o transparentnost a informace o rozvojové spolupráci.

Chov včel a drůbeže přispěl ke zvýšení diversifikace příjmů 225 zemědělců v okrese Zare (Afghánistán).

Filmový festival a veletrh kariérních příležitostí pro studenty se konaly na kambodžské zemědělské univerzitě ve Phnom Penhu díky spolupráci s českými odborníky.

Sociálně znevýhodněná skupina 150 mladých lidí ve věku 13-25 let dostala šanci na zlepšení své životní úrovně díky absolvování odborných učňovských kurzů (v oboru elektrikář, krejčí a pekař/kuchař/číšník) v Západní provincii Zambie.

Rozvoj odpadového hospodářství v municipalitách Doboj a Maglaj má pozitivní dopad na jednu desetinu obyvatelstva Bosny a Hercegoviny.

Česká rozvojová agentura

Nerudova 3, 118 50 Praha 1

Tel.: +420 251 108 130

Email: info@czda.cz

Web: www.czda.cz